

38601

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 2

జెన్న పట్టణము 1915 సం॥ అక్టోబరు నెల 27 వ తేది బుధవారము

No 178

నంపుటము. 2

రాక్షస నామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ పంచమి గి.

నంచిక ౧౭౮

అందమైన 1916 క్యాలండరు

ఈ క్యాలండరులో తెలియజేసిన సాంధ్యము, లావణ్యము, ముగ్ధత్వమురమ్యముగ లిఖించబడినవి. దీనిని చూడగా ౮1 వ తేది లోపుగ నొకసారిగ నామగల రూపులను విజయగల నామగల గోనవారలను క్యాలండరు లిఖించుట బంధము.

పాస్టు ఖర్చులకై అణాచీటిని పంపవలయును.

ఇతరులకు పి. పి. ఖర్చులతో 0-4-0; 12-కి పి. పి. ఖర్చులతో రూ. 1-12-0.

అమృతాంజనము నొప్పులకు సిద్ధామృతము.

చక్కని డబ్బీతో రూ. 0-8-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 5-4-0.

తామర తైలము

డబ్బీ 1-కి 0-4-0.

పండ్ల పొడి

డబ్బీ 1-కి 0-2-0.

మోహినీ తైలము

సీసా 1-కి 0-12-0.

పాస్టు ఖర్చులు ప్రత్యేకము. అనేక చోట్లలో విక్రయించబడును.

అమృతాంజనము డిపో,

109 ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి.

6 తంబు శెట్టిపీఠి, మదరాసు.

ఈ క్యాలండరును క్యాలండరు కొద్ది ప్రతులు ముద్రింపబడుచున్నవి. దరఖాస్తులను వెంటనే పంపుకొనిన యాభిప్రాయము గలవగు.

ఆకాశ విమానములు.

వీనిని గురించి యాదీకలు తెలియజేయుట ప్రాచీన యాంధ్రలేదు. ఈ గ్రంథమును విమానముల నిర్మాణము, అవి ఆకాశమున సంచరించువిధము, వీనిని నిర్వహించు చక్కగా వివరింపబడినవి. విమానముల పటములు చాలకలవు. తెల 0-8-0

గౌతమ బుద్ధుడు

ఇందు గులభీతైలిలో బుద్ధుని చిత్రము మంత్రము వచన రూపమున మిగుల రసవంతముగా వ్రాయబడినది. బుద్ధుని పటములు గలవు. 0-4-0

పాలకు రామమూర్తిగారు.

టీకన-మిషను కాలేజీ, గుంటూరు.

ఆదివచ్చికాన లేక జున్ను

తులం 1-కి రూ. 3-4-0

కస్తూరి

తులం 1-కి రూ. 30-0-0

కుంకుమ పువ్వు

తులం ౧-కి రూ. 2-0-0.

గోరొజుడు

7-0-0

రసభస్మము

తులము 1-కి అణాలు 0-10-0

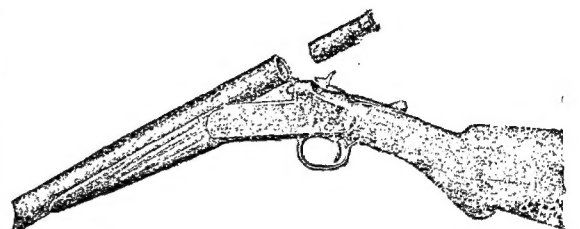
మోహినీ తైలము

తులముల నూనె సీసా 1-కి వెల 0-12-0.

అమృతాంజనము డిపో, 7, తంబు శెట్టిపీఠి మదరాసు.

తుపాకులు!

తుపాకులు!!

తుపాకులు, రివోల్వర్లు, తోటాలు, ముంజు మొదలగు సామానులు మిగుల సరసముగా విక్రయించబడును. వలయువారు క్యాలంటరులు ఈ అడ్రసుకు వ్రాసి తెప్పించుకొన వచ్చును.

యం. వి. రామానుజం శెట్టి అండు కో,

12, పాపన్న బ్రాడ్వే, మదరాసు.

Amrutanjani

Best Indian Pain Balm.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0. తలనొప్పులమాన్యును, వాయువుబొట్ట పోగొట్టును శిశువులకు ఖర్చుల బారినోను. పొట్ట పోగొట్టును వనమూలికలచే హిందూ జీవమందు తయారుచేయబడు మంచిమందు.

ప్రతిఇంటనుండిదగిన చౌకయైన వైద్యసహాయము సువాసన గలిగియుండును.

అమృతాంజనము డిపో, 109, ఫ్రేజిరోడ్డు, బొంబాయి. 7, తంబు శెట్టిపీఠి మదరాసు.

వల్లులను దోమలను నశింపజేయునది

కాటోల్ పాడరు

వల్లులు, చీమలు, ఈగలు, చిమ్మటలు మాన్యు క్రిముల బుట్టించు పురుగులను నశింపజేయును. టికెట్ 1-కి ఆ. 0-5-0

కాటోలు వత్తులు

దోమలను, ఈగలను నశింపజేయును పారదోలును

240 కట్టులుగల పెట్టె 1-కి ఆ 12

మీ ఆరోగ్యవార్తలను చీమలును పడక టిండ్లయిన వల్లులును, దోమలును, పుస్తకపేజీలను చిమ్మటలనుండి కాపాడును.

శ్లేష, టైఫాయిడ్ మలేరియా రోగములు రావలెండ కాటోలు నిన్ను కాపాడుచుండును. ఒకసారి ప్రయత్నించినవారు అదిలేక నిమిష మైన చుండలేరు. అనేక వస్తుప్రదర్శనములయందు అనేక బంగారుపతకములు గొప్ప గౌరవావహములను పొందినవి. అణామి అందు కంటెని, ఒకసారి, జపాన్ వారిచే తమకు చేకబడినది. పాడరుపాట్లమును నూడిరిమాడుటనూను అర్థజాతీకి జరిగిన సంభవదన. చల్లెటూళ్లనుండి వచ్చినవారు తమ ముఖము పోస్టు, జిప్సా, విడిసిడిగా వ్రాణించవలయును.

సోలు ఏజెంట్లు:-

పి. హరతిండు కో,

16/286 చైనాబజారు రోడ్డు, మదరాసు.

మనుష్యులకు వర్తమానము

దోమలు, వల్లులు, చీమలు, చీమలు, ఈగలు చిమ్మటలు పురుగుల బాధల నుండి నివారించుబడుదురు.

ప్రపంచప్రసిద్ధి పడిన జపాను వారిచే తయారు చేయబడినది.

“జనంద గ్రంథమాలయందలి ప్రథమకుసుమము”

శ్రీ వాలీకి రామాయణము

ఆంధ్ర వచనము.

ఈ పుస్తకమునందు మొత్తము 115 అతిసుందరమైన పటములు ఉన్నవి. కొన్ని ప్రతులే మిగిలి యుండుటవల్ల కీక్రమములో వ్రాసి తెప్పించుకొనవలయును.

బాల, అయోధ్యాకాండములుగల పానుకాగితము కాలి కోలైందు గిల్లుచేరు. ౧ సంపుటము ౪౧ పటములు 3 రం ఆరణ్య, కిష్కింధా, మన్తరకాండములుగల పానుకాగితము కాలికోలైందు ౧ సంపుటము ౪౧ పటములు ౪ రం యుద్ధకాండము-మూడుభాగములు, 3౪ పటములు 3 రం తైబ్రరయెడిమ-౮౦పాన్లు కాగితములవైన మంచిఅచ్చు, మేలైనకాలికోలైందు, బాల, అయోధ్యాకాండములుగల ౧౦ డిటో ఆరణ్య, కిష్కింధా, మందరకాండములు గల ౧౦ డిటో యుద్ధకాండము మూడుభాగములసంపుటము ౪ రం కీరావంకాలనిర్ణయము ౦ రం

వైగంధములకు తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము.

ఆర్. వెంకటేశ్వర్ అండు కో,

జనందముద్రాలయము, మద్రాసు.

తీర్చివేసే షరతుగల ఇండియా గవర్నమెంటువారి ఋణము.

జనులు పోస్టాఫీసు ద్వారా పైకమును చెల్లించే షయములో షరతులను గురించిన నోటీసు.

గవర్నమెంటువారు ఈ సంవత్సరపు ఋణమును నూటికి 4 చొప్పున వడ్డీ నిచ్చే షరతుమీద ఒక క్రొత్త పద్ధతి ప్రకారము తీయచున్నారు. ఇది 1923 వ సంవత్సరము నవంబరు నెల గడువు దాటకుండా రూపాయ 10 లక్షల వేయవచ్చును. కాని గవర్నమెంటువారికి ఇష్టమైన యెడల దానిని 1920 వ సంవత్సరము అక్టోబరు తర్వాత ఎప్పుడైనను తీర్చివేయవచ్చును.

2. కలకత్తా, మదరాసు, బొంబాయి నగరములలోను ఇతర ముఖ్య ప్రదేశములందును మామూలు పద్ధతి ప్రకారము దరఖాస్తులమీద 4½ కోట్లరూపాయల ఋణము ఇదివరకే తీయబడినది. అంతటితో ఆ ఋణము నిలువబడినది. కాని యిదిగాక, కొద్దికొద్ది మొత్తములుగా ఋణమును ఈయ గోరువారు సేవి గుర్తబ్యాంకి పనిచేయు మిక్కిలి సహజమునందున్న పోస్టాఫీసు ద్వారా సదరు (ఋణమునకు) పైకము కట్టటకుగాను వారికి పత్రముగా వీలుకలుగ జేయబడినది. వారు సేవిగుర్తబ్యాంకిలో పైకముకట్టచుండువా రైనను కాకున్నను ఇట్లు (ఋణమునకు) పైకము కట్టవచ్చును.

పైకముకట్టట ఎట్లు.

3. పోస్టాఫీసు ద్వారా అక్టోబరు 30 వ తేదీగా ఎప్పుడైనను దరఖాస్తులు చేయవచ్చును.

4. పూరావందలు గల రూపాయల మొత్తమునకు దరఖాస్తులు చేసికోవచ్చును; కాని ఆ మొత్తము ఒకవంద రూపాయలకు తక్కువగా ఉండరాదు. మఱియు ఏయొక్క దరఖాస్తు దారుని విషయములో నైనను రూ. 5,000 లకు మించును గూడదు.

మరొక దరఖాస్తుదారుడు ఇదివరకే నూటికి 8½ వడ్డీ పోస్టాఫీసు ద్వారా పుచ్చుకొని యున్నవాడైనను ఇప్పుడు అతడు రూ. 5,000 వరకు క్రొత్త ఋణమునకు దరఖాస్తు పెట్టుకోవచ్చును.

5. దరఖాస్తు పెట్టుకొన గోరేమనిషి ఈ కింది నమూనాను పూర్తిచేయవలెను ఈ నమూనా సేవిగుర్తబ్యాంకి పనిచేయు ప్రతిపోస్టాఫీసు వద్దను కూడ దొరుకును. అప్పుడే, అతడు ఎంత మొత్తమునకై దరఖాస్తు పెట్టుకొనునో అది పూర్తిగా చెల్లించవలయును ఈ కార్యము నిమిత్తము అతడు సేవిగుర్తబ్యాంకిలో సొమ్ము నిల్వగలవాడైనయెడల సేవిగుర్తబ్యాంకి లెక్కలో తనపేరిట ఉన్న పైకమును వినియోగించ వచ్చును, లేదా తిన్నగా రొక్కరూపము గాన (దరఖాస్తు మొత్తమును) చెల్లించవచ్చును. దరఖాస్తుదారుడు స్వయముగా పోస్టాఫీసుకు వెళ్లవచ్చును. లేదా తన మనిషిని పంపవచ్చును. ఇట్లు చెల్లించిన మొత్తము లన్నింటికి రసీదులు ఇయ్యబడును.

6. దరఖాస్తుదారుడు చెల్లించే ప్రతిరూ. 100 కును ఆ మొత్తపు గవర్నమెంటు ప్రామిసరీ నోట్లు అతనికి కేయబడును.

ప్రామిసరీ నోట్లు ఎవరివద్ద ఉంచుకోవలసినది.

7. ఆ ప్రామిసరీ నోట్లను దరఖాస్తుదారుడు తనవద్దనే ఉంచుకొన వచ్చును లేదా అంతకుంటే మేని తనకు తోచినయెడల తన తరపున పోస్టాఫీసు అధికారులవద్దనే వానిని ఉంచుకోవచ్చును. దరఖాస్తు నమూనాను పూర్తిచేయునపుడు ఈ రెండు పద్ధతుల ఏది తనకు ఇష్టమోదానిలో తెలుప

వలయును. ఆనోట్లను తనయొద్దనే అతడు ఉంచుకొనగోరునెడల అవి అతనికి అందజేయుటకు ఎప్పుడు సిద్ధముగానుండునో పోస్టాఫీసువారు అతనికి తెలియజేయుదురు; అతడు స్వయముగా వచ్చి హాజరైనయెడల అవి అతనికి అప్పగించబడును. వానిని పోస్టాఫీసులోనే ఉంచుకోవలెనని అతడు నిశ్చయించునెడల అతడు స్వయముగా హాజరై కావలసిన దని కోరబడును. కాని అవివచ్చియున్న పనియును అతనితరపున అవి (పోస్టాఫీసులో) ఉంచబడి యున్న పనియును సమాచారమును అతనికి పోస్టాఫీసువారు తెలియజేయుదురు. తర్వాత ఒకప్పుడు అతడు ఆనోట్లను తనవద్దనే ఉంచుకోవలెనని కోరేయెడల అప్పుడు అవి అతనికి అప్పగించబడును.

వడ్డీ చెల్లించట.

8 సంవత్సరములు నూటికి 4 చొప్పున వడ్డీ అర్థ సంవత్సరవారిగా అనగా ప్రతి సంవత్సరము మే నెల 31 వ తేదీన నూటికి 2 ను నవంబరు నెల 30 వ తేదీన నూటికి 2 ను చెల్లించబడును. (దరఖాస్తుదారుడు) పైకముచెల్లించిన తేదీనుండి వచ్చే నవంబరు 30 వ తేదీవరకు గల చిల్లరరోజులకు, అతడు ప్రామిసరీ నోట్లను తనయొద్దనే ఉంచుకొనునెడల అతనికి ఆనోట్లు అప్పగించునపుడు రొక్కముగా చెల్లించబడును; అతడువానిని పోస్టాఫీసు అధికారులవద్ద ఉంచుకొనే యెడల ఈక్రింది పార్టాఫులో చెప్పియున్న సేవిగుర్తబ్యాంకి లెక్కలలో ఆపైకము జమకట్టబడును.

దరఖాస్తు నమూనా.

1915 వ సంవత్సరము జూలై నెల 28 వ తేది గల ఇండియా గవెంటు ఎక్స్ ప్రెస్సిడెన్సీలో చేసిన ప్రకటనలో ప్రచురము చేసిన నూటికి వాలుగుచొప్పున వడ్డీగల తీర్చివేసే షరతుగల ఋణములో రూపాయల మొత్తమునకై యిందుమూలమున నేను దరఖాస్తు పెట్టుకొనుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను దరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తము నకు సమానమయిన రూ. _____ ను దీనితో నేను డిపాజిటు చేయుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను దరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తము నకు సమానమయిన రూ. _____ ను పోస్టాఫీసు సేవిగుర్తబ్యాంకిలో నాపేరిట జమయై నిల్వఉన్న మొత్తములోనుండి సిద్ధపరుప గోరుచున్నాను.

వట్టములేకుండ (అట్ పార్ గా) నేను దరఖాస్తుపెట్టిన మొత్తము నకుగాను దీనితో రూ. _____ ను నేను డిపాజిటు చేయుచు మిగత మొత్తము అనగా రూ. _____ నాపేరిట సేవిగుర్తబ్యాంకిలో నిల్వ ఉన్న మొత్తమునుండి సిద్ధపరుప గోరుచున్నాను.

నాపేరిటను ఏర్పడుపబడిన ఋణపు మొత్తము నాతరపున పోస్టు అండు తెలిగ్రాఫుల అకౌంటెంటు జెనరలుగారిచే ఉంచుకోబడి (దానిమీద) వడ్డీ ఆయాకాలములలో నాపోస్టాఫీసు సేవిగుర్తబ్యాంకి లెక్కకు జమకట్టబడవలెనని కోరుచున్నాను.

నాపేరిటను ఏర్పడుపబడిన ఋణము మొత్తము ఈక్రింది మొత్తముల ప్రామిసరీ నోట్లుగా నాకు అప్పగించ గోరుచున్నాను.

పేరు _____
ప్రెసిడెన్సీ _____
1915 వ సం॥ _____ తేది.

ఇక్కడ ఉన్న నమూనాను కావలయునని చించి ఉపయోగపరచుకోవచ్చును.

ఏ. బట్లర్ వస్తు.
చీఫ్ సెక్రటరీ.

9. దరఖాస్తుదారుడు ప్రామిసరీ నోట్లను పోస్టాఫీసు అధికారుల వరంగా ఉంచుకోవలెనని నిశ్చయించునెడల, ఆయధికారులు అతని కొరకు ప్రతిఅర్థ సంవత్సరమును క్రమముగా వడ్డీని తీసి, ఆ మొత్తమును ఈ కార్యము నిమిత్తము అతని పేరిట ఏర్పరుపబడు సేవిగుర్తబ్యాంకి లెక్కలలో జమకట్టుదురు. ఇట్లు అప్పటప్పటికి వడ్డీచేరినపుడెల్ల పోస్టాఫీసువారు అతనికి తెలియజేయు చుండురు. ఈపనికి గాను కర్చు ఏదియు కట్టబడదు. మరియు అర్థ సంవత్సరపు వడ్డీని చెల్లించునపుడు రాబడి పన్ను ఏమిన్ని అందుండి మినహాయించబడును.

అతడు ప్రామిసరీ నోట్లను తనవద్దనేయుంచుకొనేయెడల అర్థసంవత్సరపు చెల్లులు ఇచ్చునపుడు మామూలు పద్ధతి ప్రకారము వడ్డీనుండి రాబడి పన్ను మినహాయించబడును.

ప్రామిసరీ నోట్లను విక్రయించట.

10. ఈక్రొత్త ఋణము విషయములో, ఇక్కడ వివరించిన క్రమము ప్రకారము పోస్టాఫీసు ద్వారాకొనిన ప్రామిసరీ నోట్లను కలిగియుండు సేవిగుర్తబ్యాంకి డిపాజిటరు, ఎప్పుడైనను వానిని గాని వానిలో నెంతభాగమునైనగాని తిరిగి విక్రయించ గోరునెడల, బ్రోకరేజీ (తరగరి రుసుము) గాని యితర రుసుములుగాని అతడుచెల్లించ వక్కరలేకుండనే అతనితరపున పోస్టాఫీసువారు సదరు విక్రయమునకు ఏర్పాటుజేయుదురు. ఎప్పుడైనను ఈవిషయమైన పూర్వమైన తప్పిళ్లు పోస్టాఫీసు వద్దనుండి తెలుసుకోవచ్చును.

అనవసరమైన క్లాజులను కొట్టి వేయవలెను.

అనవసరమైన క్లాజును కొట్టి వేయవలెను.

ఆంధ్రగ్రంథములయందు నూతనశకము

రెండురంగుల ముద్రణము. మూడురంగుల బొమ్మలు

→*(0)*←

ఆంధ్రభాషయందు టైప్ గ్రంథములు మరి లేవు

→*(0)*←

వివాహసమయములయందు వధూవరుల నాశీర్వదించి బహుమతి యొసంగుటకును, దీపావళి, దసరా, సంక్రాంతి, సంవత్సరాది మొదలగు పండుగలయందు బాలికాబాలకులకు బహుమతి యొసంగుటకును సర్వాంగసందరములగు గ్రంథములు లేని లోపము నేడు తీరినది.

<p>సతీదేవి (ద్రాక్షాదేవి)</p> <p>మూడురంగుల బొమ్మలు.</p> <p>రెండురంగుల ముద్రణము.</p> <p>వెల రు. 0—8—0.</p>	<p>సావిత్రిదేవి</p> <p>రెండురంగుల ముద్రణము.</p> <p>మూడురంగుల బొమ్మలేగాక నాలుగురంగులవి కూడ గలవు.</p> <p>వెల రు. 0—8—0.</p>	
<p>తుకారాముచరిత్రము</p> <p>ఈనుహాభ క్తుని పటముగూడ గలదు.</p> <p>వెల రు. 0—6—0.</p>	<p>భక్తియోగము</p> <p>సుప్రసిద్ధులను నీ గ్రంథము వెల కాలికొ రు. 1—0—0.</p> <p>కాగితపుజైండు రు. 0—12—0.</p>	<p>సీతాదేవివనవాసము</p> <p>(ఉత్తరరామచరితము.)</p> <p>వెల రు. 0—6—0.</p>
<p>మల్లికాగుచ్ఛము</p> <p>ఇందు చిన్నినవల లేదు గలవు.</p> <p>వెల కాలికొ రు. 0—14—0.</p>	<p>విదుషీమణులు</p> <p>55 గురు విద్వాంసురాండ్రచరిత్ర</p> <p>లిండుగలవు. వెల కాలికొ 0—12—0.</p>	

(౧) సతీదేవి—(౨) సావిత్రిదేవి

రెండురంగులతోడ మంచిఖరీతుగలిగిన కాగితముమీద ముద్రించ బడినది. ఇందు మూడురంగుల బొమ్మలేగాక నాలుగురంగుల బొమ్మలు గూడ గలవు. స్త్రీవిద్యకై బ్రయత్నములు జరుగు నిక్కాటమున నీరెండు గ్రంథములు, ప్రతిస్త్రీహస్తమందును అలరారలేనవి ఇట్టి సర్వాంగ సుందరమగు గ్రంథము లాంధ్రమునం దెవ్వరును ముద్రింపించలేదు. గ్రంథముల సౌందర్యమును చూచితిరవలయునుగాని, వ్రాయవలసిగాదు.

సతీదేవి:—ఈగ్రంథమునకు మ॥ కొండ-పేటకృష్ణయ్య పంతులు బి. ఏ. బి. ఎల్. గారు, పీఠికనువ్రాసి యున్నారు. రు. 0—8—0.

సావిత్రిదేవి:—ఆంధ్రపత్రికాధిపతులగు మ॥ కాశీనాథుని వాగే శ్వరరావుపంతులుగారు ఉపోద్ఘాతమును వ్రాసియున్నారు. రు. 0—8—0.

(౩) మల్లికాగుచ్ఛము

గ్రంథకర్త, మాడపాటి-హనుమంతరావు పంతులుగారు

ఇందు చిన్నినవలలు ఏడుగలవు. కథాకల్పనమత్యద్భుతము. భాష సులలితము. (1) హృదయశల్యము, (2) రాణీసారంధరా, (3) ముసలి దానియసురు, (4) నేనే..... కాలికొ రు. 0—14—0.

(౪) విదుషీమణులు

ఇందు పేదయగమునండి ధారావాహికముగ భారతవర్షమందలి విద్వాంసురాండ్రచరిత్రలు చిత్రీకరింపబడినవి. 55 చరిత్రలు గలవు. ఆంధ్ర జాతీయకళాశాలాధ్యక్షులగు మ॥ రా॥ రా॥ కోవల్లె-హనుమంతరావు పంతులుగారు ఎం. ఏ. బి. ఎల్. గారు గంభీరములగు పీఠికను వ్రాసియున్నారు. గ్రంథమందొక వర్ణరచనమును లేదు. భాష మృదుమధురము. ఇందలి చరిత్రలు బహునిపుణతతోడ చిత్రీకరింపబడినవి.

వెల కాలికొ రు. 0—12—0.

శేవరు రు. 0—9—0.

(౫) భక్తియోగము

(ద్వితీయముద్రణము)

బాబు ఆశ్వవీరునూరదత్తు ఎం. ఏ. బి. ఎల్. గారి బంగాళీగ్రంథమున కాంధ్రీకరణము. భాష సులలితము.

ఇందు (౧) భక్తియోగము? (౨) భక్తిపదమున కధికారి యెవ్వడు? (౩) భక్తియేవిధముగ సంచారముగను (౪) భక్తిపదమందుండు కంటకములు, వానిని తొలగించుమాగ్ధములు. కానుము, క్రోధము, లోభము, మోహము, మదము, మాత్సర్యము, నదురుబోతుత్వము, సాంసారిక దుష్టుత్వ, భర్మావంబరము, లోకభయము, మొదలగు నానినుండి తప్పించుకొనుటెట్లు? (౬) సత్సంగము, స్వప్నసేవ, భాగవతపారాయణ, హరి నామముగము, తీర్థయాత్రలు, ఆత్మనివేదనము, ఏకాగ్రతాసాధనము. అను విషయముల సాధించుటెట్లు? (౭) భక్తిముక్క క్రమము, భక్తుని యొక్క లక్షణములు. (౮) ప్రేమ మొదలగు విషయములను గూర్చి నూతనభక్తిని సర్వజనంజకముగ వర్ణింపబడినది. వెల కాలికొ రు. 1—0—0. శేవరు 0—12—0.

(౬) తుకారాముచరిత్రము

(ద్వితీయముద్రణము)

చక్కనిపటముగలదు.

భక్తాగ్రేసరులగు, మహారాష్ట్రజాతీయోద్ధారకుడు నగు తుకారాముచరిత్ర వెల్లుగు బరింపజేసినది భాష సులభము. భాషముగంభీరము. కాలికొ రు. 0—8—0, శేవరు రు. 0—6—0

(౭) సీతాదేవివనవాసము

(అనగా ఉత్తరరామచరిత్ర.)

ఉరుకొంసనక్షాతము.

ఉండిత యాశ్వరచంద్రవిద్యాసాగులవారి బంగాళీగ్రంథమున కాంధ్రీకరణము. వెల రు. 0—6—0.

చిరువామా:—కార్యనిర్వాహకుడు:—సరస్వతీనికేతనము, మచిలీపట్టణము.

రమ్యసముద్ర సేనానాయకుడు. అడ్మిరల్ గ్రేగోరియేవ్.

బాల్టికులో కొన్ని జర్మను యుద్ధనావలను ముంచి, మరికొన్నింటిని రష్యనులు పారదోలి యుండిరి. రీగా నుంతునరకు వాననము జాలెదు. సముద్రసేన ఈయన యాధిపత్యము క్రింద ముంచిస్థితికి తీసికొని రాబడినది.

సర్ శంకరన్ నాయకు.

మహాత్ముడియ సంఘము విందుచేయుట.

చెన్నైలో రాజధాని మహాత్ముడియ సంఘమువారును, దక్షిణ హిందూదేశములోని, మహాత్ముడియ విద్యాసంఘము వారును, గతశనివారమురాత్రిహిందూస్తాన్లోని, లాల్ మండిర మందు విందుచేసి, సర్ శంకర నాయకు గారిని గౌరవించిరి. అనిబిసెంటు అయ్యోజనరణిల సభాబుసయ్యయ మహాత్ముడు, ఆనరణిల న్యాయమూర్తి సభాధిపత్యము, మున్నగు ప్రమాణు లు విందుకు దయచేసిరి.

చక్రవర్తిని ఆశీర్వదించుట.

భోజనములయిన తరువాత, బార్నిచక్రవర్తిని, రాజకుటుంబమును, ఆర్కాటు సభామండలి ఆశీర్వదించిరి.

న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ హక్ సమాచారము.

న్యాయమూర్తి అబ్దుల్ హక్ సమాచారము సర్ శంకర నాయకుగారిని ఆశీర్వదించుచు ఇట్లు చెప్పిరి:— కేసలము ఒకరిని అభివేదించుటకే ఈ విందులు మున్నగునవి జనపదము చున్నవి తలచుట దురు. వీనిని వలన చాల ప్రయోజనమున్నది. హిందూదేశ ప్రభుత్వము వారు ప్రాతినిధ్య మాత్రములను ఆదరించుట లేదు. అట్టి అధికారములేని మనదేశములో నిట్టి సమావేశములు లాభకరముగ నుండును. ఆయా ఉన్నతాధికారులను ఎవరెరి కియ్యవలసి నది, ప్రజలు తమ తమ యధిచాగ్రియములను, ఇట్టి సమయములలో వెల్లడించుటకు వీలు కలుగును. ప్రజలందఱకు శంకరన్ నాయకు గారి యందు సంపూర్ణ విశ్వాసము కలదు. ఇందులన దొరతనము వారికి చాల ఉపయోగ కరముగ నుండును. హిందువులు మున్నగువారికి నాయకుగారియందెట్టి విశ్వాసము కలదో ఈ రాజధానిలోని మహాత్ముడియలకు వారియందెట్టి విశ్వాసమేకలదు. నాయకుగారిని గౌరవించుటగా మహాత్ముడియ లితరులెవరికి తీసిపోవు వారుకాదు.

నాయకుగారిని యోగమునకు పిలువబడినందున ముందు ఇప్పుడు జరుగుచున్న మహాత్ముడియ భారతీయలచేయుచున్న స్వాగతములందరికినీ భారతీయలైన లక్షాధికారియ మతోహారాదితన ప్రాణములనప్పించుచున్నాడు. యుద్ధభిన్నములగు వానికలకలకముగా పోయి పోయి మృత్యువు అంతర్యామి చేయవలసి వచ్చినందున కేసును మూలములను. సంతోష పూర్వకముగ తమంతటామే చేయుచున్నాడు. అంగ్లసామ్రాజ్యములో హిందూదేశమున కెట్టిసానుకూలదల యనను సమస్య ఈస్వాగతములవలన ముందుకు వచ్చినది. రేపు పనిలో చేరినప్పటినున్నను చచ్చియె ఆరకాళము నాయకు గారికుండును. వీరు యోచించవలసిన విషయములలో నిజము ఖచ్చిమైనది. భారతీయలకు ఉన్నతాధికారుల తిమ్మవిషయము కూడ వీరి విచారణమునందును. రేపు ఉన్నతాధికారుల ప్రవేశించిన తరువాత నాయకుగారు చేయవలసిన కార్యభారమును తెలుపుటకై ఒకటి రెండంశములను వైస ఉదహరించినట్లున్నాడు. నాయకుగారు మనకు క్రొత్తవారుకాదు.

మన రాజధానిలో వీరున్న పరిచయము, ముందుకరితేరు. మనదేశము తప్పక అభివృద్ధి చెందవలయునని వారి దృఢావేశము. మనమార్గమును దెల్పి యోగ్యములున్నవి. ఈవిధములన్నియు త్వరలో తీరునని వారిసత్యము. మనదేశమునకు సంబంధించిన రాజకీయ విషయములందేమి, విద్యావిషయములందేమి, ఆర్థికవిషయములందేమి, న్యాయశాస్త్ర విషయములందేమి, వీరికి అపారజ్ఞానము, కలదు. ఈవిషయములన్నియు వీరికి బాగా తెలియును. నాయకుగారికి తెలియని దేకాభియంతే. పరిజలన సంబంధించిన పరిశీలనములలోను, వీరికి చాల యుక్తముకలదు. పరిజలభావము లందేమి, మాట్లాడంజేమి, ఆశయములందేమి వీరికి ఆదరణ మెప్పుడు. తమ దేశాభివృద్ధికై సంబంధించిన పరిశీలనములు, న్యాయముగను పూర్తిగను విచారించబడకలది పరిణామ సంకీర్ణము నలసి నుండును. హిందూదేశపు ప్రభుత్వమునకు సంబంధించిన ఆంతరంగిక వ్యవహారములెల్ల జరుగుచున్నావని సర్ శంకరన్ నాయకుగారు దీనిని గురించికొద్దిక చెప్పియున్నాడు. వారు చెప్పిన వానిబట్టి రాజప్రతినిధి కార్యనిర్వాహక సభలో వ్యవహారములు వివేకముగ జరుగుచుండుననియు భారతీయభివృద్ధి పని చాల విజృంభింపగా వీరు యుండుననియు, ఈ విజృంభము వైవాకి కనుపించవలసియు, ప్రజలనుకొనిరి ఇమాయ గారు చెప్పిన మాటలవలన అసలు చిత్తులేమైయుండునాయని ప్రతికూలించి ఎన్నియో వ్రాసినది. వానినిన్నిటిని నేను చదివితిన. కాని ప్రజలు వైసండి యూహించిన వానిలో సరైనవి ఇమాయ గారు యభిప్రాయమైయుండునని నేను యెంచును. ఈ లేఖని భయములను నాయకుగారు వెల్లుకొనిన నా విశ్వాసము. నాయకుగారుచాలకాలమునుండి ప్రజలనున్నవల పాత్రలయి యున్నాడు. ఏకాగ్రమునైనను సెరజేర్చుటయందు వారికెంత నిష్టయో మనమెరియేయున్నాము. భారతీయల మనోరథములను సెరజేర్చుటకై వీరు శాంతముతో నే గాక, పట్టుదలతో కూడి పనిచేయుచునని, మన ముహూనమున్నాము. సర్వదా హిందూదేశముయొక్క శ్రేయము కోరుగాజగ్రతికి హామీని ప్రభువు నాయకుగారు పోల ప్రివేసింపిన కొన్ని నెలలరకు ఉన్నతాధికారులకుండు చాల శుభముచకముగ నున్నది. నాయకుగారు ఉన్నతాధికారుల ప్రవేశించిన తరువాత వ్యవహారము సరిగా యుండునట్లు హామీని ప్రభువు చేయు ననుటకు సందియములేదు. సమర్థులగు అంగ్లేయులు కూడ వీరి బాధ్యతను వహించి కలసి పనిచేయుచుండును. వీరి ఎట్లున్నను వీరు గొప్ప కార్య భారమును మోయవలసి వచ్చును. వీరు ఏమి చేయుచుండును అక్షులకలది పరిజల గమనించుచును. తమ లాభ నష్టములను గురించి ఏమిచేయుదురని కౌటెట్టుకొనియుండును. తమ తలమీదనున్న భారమును నాయకుగారు యెరుగుదురని నేనుకొనుచున్నాను.

ప్రజలయొక్కయు, ప్రజాశాంతినిభయముకలయు మహాత్ములు లేరని వీరిపని రెండింతలు వచ్చును. అట్టిది లేకుండ జనుకుట కెంత యవసరమో అంత సాహస్యమును వారు పొందుకలరు. గోపాలకృష్ణగోళ్లే జీవించియుండినవో నాయకు

గారి కెంతయో సహాయభూతులుగ నుండియుండురు. కాని వారు స్వచ్ఛమైరి. గోళ్లేపానమును ఆక్రమించు సమయము మిక్కిలి తక్కువ మనదేశములో మహాత్ముడియలకు హిందువులను ఏకమై పనిచే నుచున్నాడు. ఇట్టి సమయములో నాయకుగారు పనిలోనికి వెళ్లుచున్నందున వారి కంత చిహ్నముండదు. మనదేశములో నెన్నియోజాతులనూ రున్నాడు. వీరిలో వీరి కేదో తగాదాయుండును. ఇప్పుడు ఢిల్లీభేదము జోయినది హిందువులకు మహాత్ముడియలను ఒకతల్లి బిడ్డలయినయు, దేశములోని మంచిచెడ్డ లిద్దరికి సమానమే యనియు, “ఒకరు ఏదీకె లాగిన ఇంకొకరు కోటికె లాగిన” యెడల ఏదనియు సాగరాదనియు, వారు గ్రహించియున్నాడు. ఇన్ని తెగలు, ఇన్ని మతములు, మున్నగునవి ఉన్నవో దేశాభివృద్ధికారకు పనిచేయువారి కెప్పుడును ఇచ్చింది కలుగుచుండును. మతములోను, తెగలలో నేతైన భేదములుండిన యెందుగాక! రాజకీయములందు భేదాభిప్రాయములుండుగాక కాని, ప్రజలలో భేదములేని కాలము వచ్చినది.

వీరికంతయో కాలమునుండి చెన్నైలో విశ్వవిద్యాలయములోను రాజధానిలోని ప్రతివిద్యాలయముతోను, సంబంధమున్నది. విద్యావిషయములలో వీరికి ధారాళమైన యభిప్రాయములున్నవి. చాల పర్యాటించి ప్రతి కార్యమును చేయుదురు. విద్యాభివృద్ధిని కోరుచుండురు. నాయకుగారు ఖుష్షు అనభవము ఇదివర కీ విద్యాధికారి పదినిని వహించినవారిలో కొద్దిమంది మాత్రమే ఉండునని చెప్పసానానించుచున్నాను. ఇప్పటికంటె విద్యాభివృద్ధి చేసి ప్రజలలో, విశేష పరిశ్రమ జ్ఞానము కలుగజేయుటయు, సాంకేతిక విద్యనభివృద్ధి పరుచుటయు ప్రజలకోరికయని వీరు గ్రహించి యుండకపోరు. ఈవిషయములలో భారతీయల మనోరథ మిడేకుటకు పూర్వము, ఎందరో పాటుపడవలసియున్నాడు. జోలెడు సామ్య భిన్నుచేయలేరు. వీరు తమ ఉద్యోగమును చాలించుకొని వచ్చునప్పటికి హిందూదేశములోనివిద్య, సర్వజనసౌభర్యముగను, సర్వత్ర స్వామియనట్లుగను, నవీకరణలందును పరిశ్రమలందును భారతీయలు శిక్షుకులగునట్లుగను విశ్వవిద్యాలయములలో ఉన్నతవిద్య అందరి అందుబాటులోనికి వచ్చునట్లుగను చేసి అట్టి పద్ధతులను ఆచరణమునకు తెచ్చురని నేను విశ్వసించుచున్నాను. ఒక విషయముతో నాఉపస్వాగతమును విరమించుచున్నాను. నాయకుగారికి దాంబికములేదు. సర్వజనసౌభర్యము, నిశ్చల ప్రవర్తనము కలవారు. వీరిని కోరికవారందరకు వీర సాహాయ్యము చేయుదురు. వీరు చిరాయువులుగ నుండురుగాకయని గోరుచున్నాను.

సర్ శంకరన్ నాయకు.

నాయకుగారు పర్యవ్రాజక మిచ్చుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—

హిందూదేశములోని వివిధమతముల వారందరకు, మహాత్ముడియలకు కలిసి పనిచేసినగాని హిందూదేశ మభివృద్ధి పొందజాలదని రహీముగాడు తమ ఉపస్వాగతములో చెప్పి యున్నాడు. దక్షిణ హిందూదేశములో నీ సంగతి తెలియని మహాత్ముడియ లందరు దీనిని గ్రహించుటకు కోరుచున్నాను. ఒక దక్షిణ హిందూస్థానము లానివారేకాదు. ఆతడు హిమాలయము పర్వతమున్న వారందరు దీనిని గ్రహించవలెను. నన్నీ యుద్యోగమునకు నిర్ణయించితరు నాభారతీయలకును, మహాత్ముడియలకును పరస్పరము కారలసినవానిగురించి చాల మంది మహాత్ముడియలు నాపేర చాగిరి. వారందరకు కార్యదీక్షయు దేశములోని వారందరు కలిసిమెలసి పనిచేయవలయు నను దేశాభి మాన బుద్ధియు కలదు. కాకు చాగిరినీ వారి కందరకు నాసాహభూతిని కనుబడుచు సమాధానములను చాగిరితిని. నేను జేయగలిగినంతయు చేయునని తెలిపితిని. నేనెంతవరకు పనిచేయవచ్చునో, నేను చెప్పజాలను. కాని నేను ఉద్యోగములోనున్న కాలములో మహాత్ముడియ విద్యాభివృద్ధికి కొద్దిగ సహాయముచేయగలిగినవో నాలుగుపాటులలో నుండని నితిగతులవలనగా నాప్రయత్న లోపము వలనకాదని గ్రహించుడు. ఏకాగ్రము చేయుటకు తగినంతదబ్బు అవసరము. తగినంత దబ్బులేకపోవుటవలన దొరతనమువారు మిషతోడ్పడుటకు ఎంత విఘ్నముకలదునో, నేనుక చెప్పజాలను.

యథాసంతరమును ఏమియన్న కలుగునది చెప్పట కష్టము. దేశాభివృద్ధికి నేనుచే నుకలిగినంతయుచే నున్నాను. మిషతోడుమునాన తెలియును 30 ములు క్రిందట కాంగ్రెసుపుట్టినది అప్పటినుండి నేనుకూడ వానిలో పనిచేయుచున్నాను. దేశములోనివిద్యాధికులు కోరునది నాకు తెలియును. ఈ సంగతులనునాతోటి ఉద్యోగులకును రాజప్రతినిధికిని నచ్చ చెప్పుదును. నాతో వా కేళినించక పోవచ్చును.

నేను ఆకారహితుడనై యుండలేను. నేను 10-12 సంవత్సరముల క్రిందట కాసనసభలో పనిచేసితిని. కొన్ని విషయములలో నేను ప్రభుత్వోద్యోగులకు విశేషించుచుండునని వారము మే చేకరించిన విషయములను, ఆచరణములోనికి తెచ్చేవారు ఏదో ఒకేవిషయము గురించికాదు. సానికపాలనము మున్నగు చిహ్న సమస్యలలోకూడ ఒకఅంగికారమునకు వచ్చేవారము. వీనిని బట్టిచూచగా నేనంతగా భయపడను. నాతోటి ఉద్యోగులతో కలిసిమెలసి పనిచేయగలనని నమ్ముచున్నాను.

స్థానిక వార్తలు

దీపముల వేళ:—నేడును రేపున కామంకాలము ౬-౧౩ గంటలకు దీపములు వెలిగించబడును.

కాలమానస్థితి:—నిన్నటి యధికోష్ణస్థితి ౩౩-౩ డిగ్రీలు; అధిమాన్యస్థితి ౭౫ డిగ్రీలు.

బాల్లో కొరసాని మరణము:—మృదాను శ్రీమన్నాథుని కామంకాలపు గుమ్మరమున గిమ్మరలో గారి భార్య మరణించినది తెలియ జేయుటకు చింతించుచున్నాము.

సర్ శంకరనాయకుగారు:—సర్ కామంకాలకి ఆల్బర్ట్ రహీముగారు ప్రత్యేకము తమ భవనమునందు విండు జేసిరి. వారి మిత్రులు చాలమందివిచ్చిరి. సమావేశము సంబరముగా నడచెను.

క్రీడా వార్తలు:—మదరాస్ ఇంటర్ స్టాడియం ఫుట్ బాల్ మొన్న సోమవారము ౨౫వ తేదీ సాయంకాలము వాస్తుకళాశాలా క్రీడాభూమియందు పచ్చయప్పకళాశాలకును వైద్యపాఠశాలకును జరిగిన ఆటలో వైద్యపాఠశాలవారు గెలిచిరి ౨-౧ ఈడెనటు రాజధానికళాశాలా క్రీడాభూమియందు రాజధానికళాశాలకును క్రైస్తవకళాశాలకును జరిగిన ఆటలో క్రైస్తవకళాశాల గెలిచెను. ౨-౦

శ్రీమల్ కంబరామాయణ ప్రసంగసభ:—చెన్నపురి బార్బిట్రుక్ ఆదేవునాయకవీధి ప్రాగ్నీపుయానియోక్ పాఠశాల భవనమున కిందటి సోమవారము 25-వ తేదీ మొదలు ప్రతిసోమవారము సాయంకాలము ౬ గంటలు మొదలు 8 గంటలవరకు శ్రీమాకొండవీధి వాల సరస్వతీ పి. ఆర్. క్రీష్ణమాచారి యాదుగారు కంబరామాయణ ప్రసంగముల జేయుదురు.

రాణిశోబ వేడుకలు:—రాణిశోబ వేడుకలను జరుపుకొనుమువారి గౌరవకార్యదర్శిగారు ఇట్లు తెలియపరచి ఎవరైనను తమవస్తువులను ఆచట ప్రదర్శింపగోరినచో నవంబరు 10-వ తేదీలోగా ఆర్టికల్స్ కొనవలెను. ఆర్టికల్స్ నుండి ఆర్టికల్స్ కాకముందాది ఎవరికిమిద స్థలముకావలెనో దెలిసుకొని వారికెంత స్థలమిచ్చు వీలగునోనని దెలియ బరచెదము చదరపుగానకు 1 రూపాయనకును అద్దెపుచ్చు కొనబడును వారివారి వస్తువులు సోయినయెడల మేముజవాబు దానలము కాదు.

ఆఫీసు బిల్లు సర్ హోరలుస్తూఉద్దగారు:—వీరును గవర్నరుగారి కార్యకర్తలవారి వద్దలో మొదటి సభ్యులు. వీరికుమారుడు కెన్వేయ్ ఆఫీసుగారికి పంజాబునీలలు కాఖిలానని. స్టూడెంట్ గారు నేటి మధ్యాహ్నము రెండుగంటలకు బయట జేరి తమకుమారుని వివాహమునకు సిద్ధులైరి. వీరికొద్ద నుండుకాలములో ముఖ్యమైన విషయములను ఇండియా ప్రభుత్వమువారిలో సంప్రదించెదరటం.

అగ్ని ప్రమాదము:—కలకత్తాలో హాల్ కోలాలో ఈ నెల 20వ తేదీ గాత్రీ జనవార గిద్దంగి అంటుకొనిన జనవార శిష్టు నిజునవేయబడినది. అగ్ని నివారకయంత్రము వచ్చు సరికి మంటలు చాల మోయుచుండెను. 2 గంటలవేపువారు పనిచేసి అగ్ని తీర్చివేసినది తెలియి. గాత్రీ యంత్రయము వారచటనుండి మంటలు మరల రేగజుండ నీరు పోయెనునే యుండిరి.

మూర్రావురము మైనరు జమిందారుగారి మీది ఫిర్యాదు:—ఈ నెల ౭ వ తేదీ మధ్యాహ్నము 1 1/2 గంటలకు మోంట్యూకోర్టుమీద తమ మోటుబందీని ఆజాగ్రత్తగా నడిపించినందుకు జైలు పెన్షన్లను భార్య ఫిర్యాదు చేసెను. వారు పెన్షన్లను దొరికాని యెదుట వైపు నుండి మతియొక బండిలో వచ్చుచుండగా జమిందారుని బండి దొరసానిగారి బండిపై బడినందున అంతులకు తమబండి పొడయిన దనియు, ఆపట్ట పరిహారమునకు ౧౦౦౦ దామాషా యిప్పించ వలయుననియు ఫిర్యాదీ యభియోగము మద్రాసు తరపున బుల్ డోగరు సాక్షిమిచ్చును జమిందారుగారి బండితోన నతిక్రియించలేదని చెప్పిరి. మోటుబందీ వారి సాక్షులు సానుకూలు. రాబోవు ౧౦ తేదీకి ఫిర్యాదు భయదా జేయబడినది.

పోర్టు నెయింటుబార్ని గెజెటు.

26-10-19

మ్యునిసిపల్ విషయములు:—నెల్లూకట్లాబోర్డు సభ్యులు ౫౫ మహమ్మదు సాహేబు బహదరు గారు మరల నియమించబడిరి.

కందుకూరు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా ముమ్మలయ్యయ్య గారు నెన్ను కొన బడిరి.

బల్లారి తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా అలూరి రేంజిలో జేరిన వీరుగుప్పా పాఠశాలల సబ్ ఆఫీసరులు ఇరవైవై గారు నియమించ బడిరి.

జమ్మల ముసుగు తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా టి. శేషగిరి రావుగారు నియమించ బడిరి.

బుడమ తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా కొడి పర్తివెంట్ట బ్రహ్మగారు నియమించ బడిరి.

నరసా పట్టణము తాలూకా బోర్డు సభ్యులుగా గ్రామమునపు భూడి అప్పల వాడుగుగారు నియమించబడిరి.

పొన్నవీధుగం తాలూకాబోర్డు సభ్యులుగా లక్ష్మీన్నారాయణ సామగారు నియమించబడిరి.

వ్యాపకవిషయము:—లిరువునాల్లిలో వ్యాపకవాది ఉద్యోగ మనలించుచుండిన అనంతరామరాధ అయ్యకాక కుటుంబ వీ.పి.వి.యల్. గారి వెనుకొండ వాల్లనగోడుజిల్లా మనసపుగా నియమించిరి.

విశ్వవిద్యాలయ సంస్కరణము

శ్రీయత రామలింగారెడ్డిగారు:—మొన్నను సాయంకాలము మహాజన సభాభందరమున ఎస్. శ్రీనివాసయ్యగారి యాధిపత్యము క్రింద పి. పి. రామలింగారెడ్డిగారు విశ్వవిద్యాలయసంస్కరణమును గురించి మువ్వనీందిరి. మన రాజధాని యందు సర్వోత్తమమగు విశ్వవిద్యాలయమును నెలకొల్పవలెనని తిమ్మిన్నారెడ్డిగారు విశ్వవిద్యాలయముల స్థితిగతులను కార్యక్రమమును ముమ్మందు గమనింపవలసి యున్నాము. మన దేశములోని బొంబాయి, పంజాబు మున్నగు నితర విశ్వవిద్యాలయములలో బాటు మన విశ్వవిద్యాలయము గూడ చాలవరకు అక్కపర్తి, కేంద్రీకరించి బ్రిటిషు విశ్వవిద్యాలయముల పద్ధతుల మీదనే స్థాపించబడినను, మొన్న మొన్నటివరకు మన విశ్వవిద్యాలయము లోకపరిచయ పాత్రయియు యందజీవే అధిపి పింజబు ముండెడిది. ఇటీవల మన విశ్వవిద్యాలయములు కొన్ని మార్పులను జెందినవనట వాస్తవము. కాని యా మార్పులవలన నంతగా లాభమున గూడినట్లు కావరాదు. మనకును విదేశీ మంటలకు నుండు ముఖ్య భేదము ఒకచో బాగు గన్నువును గుచ్చుది. వారి విశ్వవిద్యాలయములలో సమర్థతావ్యక్తములలో కూడుకొనిన కళాశాల బాహుళ్యమునందు జేరి యొక్కటిగా నేర్పడదు. ఆచట విశ్వవిద్యాలయమనగా ప్రత్యేకముగా బోధక పరిశోధన నిర్వహించు నొక ప్రత్యేకసంస్థ. కేవలము పదవుల నొసంగుటయొక్క యయ్యది వానివిద్యార్థులజ్ఞానాభివృద్ధికి వలయు ప్రయత్నముల నన్నింటిని గూడ నిర్వహించ సమర్థులు యుండును. మతియూ నచటి విద్యార్థులు మతిలోని కష్టాలవలె విశ్వవిద్యాలయ బంధితులయి చావ్యభిప్రాయజ్ఞాన కూర్మిలగు యుండక, సంఘసేన మొదలగు వ్యాపారములందు ప్రావీణిజ్ఞానమును సాపాదించుచుండు. మూడవ గుణము మతియొకటి కలదు. అచటి విశ్వవిద్యాలయములు ప్రజాసంస్థలయి ప్రజాభవముచే బోషింపబడుచున్నది. ఇటీవల మనదేశమును వివాద సౌకర్యవేత విశ్వవిద్యాలయములను గురించి కొంత వర్తమానమున్నది. అక్కపర్తి కేంద్రీకరిత విశ్వవిద్యాలయములు రెండును దప్ప తమకు తెలిసికంతవరకు మ తెచ్చటకు జట్టి వలె విశ్వవిద్యాలయములు లేనట. అనేక జాతులవాసులు, అనేక మతములవాసులు నగు విద్యార్థులు గల మన దేశమును మన దేశాచారముల నెగురి వాడును భారతీయులుగానివాడు నగు నయ్యది యజమాన్యముక్రింద నొకచో నిగదించి నందుకున మనవారలకు నంతగా నుపకారము కానేరదు. మతియొక వి శేష మేమనగా, నచట పరిశులయందు తప్పిపోవువారు కడు కరుదుగ నుండురు. జను సిద్ధులగుట సామాన్యము, నోటువకుట యడుచుగనున్నది. ఇక దేశభాషా సమన్వయ గుఱించి, ఇంగ్లీషును తప్పని సరిక జెప్పదున్నను దానిని యభిభాషగ గణించి ప్రామాణ్యత దేశ భాషలకి యానువలయునని రెడ్డిగారుచెప్పిరి. తుదకు విద్యా కాఖిలానివారు, తేలికమునగూడ నేకాభిప్రాయముల సంస్కరణ మార్గములు శేషగ్రీకులుగా నులంబించిన వారి యభిప్రాయ సిద్ధిచేయవలెనని చెప్పి ముగించిరి.

కూనూరు కేసు.

ఈనెల 25-వ తేదీ చెన్నపురి హైకోర్టులో మరల విచారణ జరిగినది. మొదటి మద్రాసు రంగసామిగాడును బామినామిన వదలకలెనని రంగాచారిగారు మరల విన్నవించిరి. మేరీరలేకన్య ఇంటినండిపోయిన మూడువారములు కామెను మరల నింటికెచ్చిరి. మరి రెండువారములకు కేసుచేసిరి. ఆ కేసులో రంగసామి ప్రస్తావనయేలేదు. వయలెటుకన్యమీదను న్యాయ మెను దొర సామి మీదను కేసు జే బడినది. ఇప్పుడు వయలెటు కన్యను సాక్షినిగా చేర్చిరి. అమెమీది కేసు పరిష్కారము కాలేదు. రంగసామి లేనదీనుకొని పాయననటకు వయలెటు సాక్షి మొక్కటియే ఆ ధారముబలిమిన బట్టెనటకు మేరీరలేసాక్షిమే ఆధారము అమె వివరము శ్రీప్రస్తావనయే చేయవలెనట అనుమానము కలిగించుచున్నది మద్రాసు గౌరవకుటుంబములోనివాడు అతని తండ్రి చాలజబ్బుస్థితిలోనున్నాడు కాన నితడు కటుంబన్యక చోరములను మాచుకొనుట యవసరము. నీకు విధింపబడు వరకు ను మద్రాసుని చెజలో నుంచగూడదు. అట్లుంచట శిక్ష కాబాలదు. ఇతడు పారిపోవునని గాని అత్యుపాధ్యక్షులు చెనుకొననని గాని మండే హింస నకనరములేదు. అకనరమైనచో నితడు గుడించుల వరకును బామినామినుటకు సిద్ధముగా నున్నాడు. ౧౮౮౫లో బొడివాణకనూరు జమిందారు మీద నింతకన్న గొప్పనేర మారోపించబడినప్పుడు గూడ ౬ గురు వ్యాయాధిపతులు బామినామిన విడుదల చేసిరిగాని మీరామర్త మనదరింప దగినది రంగాచారిగారు నడిచిరి. ఫిర్యాదీలపక్షమునను జెంటు గ్రాంటుగారు బామినామిన విడుదల చేయగూడదని ఫిర్యాదిలసాక్షులు బలముగానున్నదని సుబుడివిజనలు మేజస్ట్రేటు గారు నమ్మిరి. మద్రాసు జెజుకుబడి గలవాడు. ఇతనిని వదలి నచో నితని పోర్టులనువలన వయలెటు తిరిగిపోగలదు. ఇతనికి ద్వీపాంతరవాసము చేయవలసిననేరము లెవరైన వారోపించబడినవి ఇతనితండ్రికి జబ్బుగానున్న మాటనిజమే ఇతనిని పోలీసువారు నోజును తండ్రికడకు తీసుకొనిపోయి 1-2 గంటలుంచుచున్నారని ఆరోపిగా 4-5 గంటలుంచినను నాకభ్యంతరములేదు వ్యాపారములను చూడదగిన వాని తనిద్రున సోదన బున్నాడు అని ఆశుచెప్పిరి. ఫిర్యాదీల సాక్షులలో నొక్కరు తప్ప తక్కినవారందరి సాక్షులు పూర్తియైనది అతడు వచ్చినను రాకున్నను 1-11-15 వ విచారణ పూర్తియగునో మద్రాసునీ విడుదల చేయుటయో చెన్నపురి హైకోర్టుకు కేసు పంపుటయో జరుగును. హైకోర్టులో క్రిమినలు కేసుల విచారణ 1-11-15 వ వార్తారంభమగున ప్రధాన వ్యాయమూర్తిగారు ప్రత్యేకముగ నుత్తర విచ్చినగాని అవిచారణలో నీకేసు విచారించబడదు పింజబిలో గాని విచారణజరగదని ప్రభుత్వవ్యాపకవాది జే. సి. ఆచంగరసిరి. మద్రాసుని విడుదలచేయవచ్చు నతడు బామినామిన విడుదలచేయుటకు పోధాన వ్యాయమూర్తిగారిని వారమచ్చునని ఎవీ గ్రాంటు గారుని. ఇదివరకు పిటిషను జెట్టివుడు ఫిర్యాదీలసాక్షులు నికడుభంగపడవనని ఇతడుసాక్షులుపూర్తియైనది ఇతడు పారిపోవునను సందియములేదుగాన విడుదలచేయవలసినది ఇతడు నెలకొనవలసినచో చెరసాలలో నున్నాడని శ్రీవాసగోపాలాచారిగారు నడిచిరి. మేజస్ట్రేటు గారి పుత్రువులకు రద్దుచేయుటకు మాకవుడన మగువకుటలేదని వ్యాయమూర్తులు పిటిషనును త్రోసివేసిరి.

శ్రీరామచంద్ర పుస్తక భాండాగారము, చిత్రాగ:—చిత్రాగలో ఆంధ్ర ప్రావిద భాషలు మిత్రములుగా నున్నందున ఆంధ్ర భాషాభివృద్ధికి రాక్షససామ సంగీత భాద్రపద శుద్ధ చతుర్థి నివంబున ఆర్య వైశ్యుల ప్రాతానామన శ్రీరామచంద్ర పుస్తక భాండాగారము ప్రచోదయము నరసింహారావుగారిచే సాపించబడి దినదిన మభివృద్ధి సొందుచున్నది. కడచిన విజయ దశమినాడు నీల పి. శీలాపరయ్యగారి అగ్రాసనాధిపత్యమున జరిగిన సభకు పురవాసులు నుమారు రెండువందలవలెనుండి యుండెంచిరి. పలువురు భాషా విషయకోష వ్యాసములు గావించిరి. దుర్గము సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు సంస్కృత శాస్త్రములను పరాశరము సుబ్రహ్మణ్య శాస్త్రిగారు పూర్వ పరకర్తావలంబరు కేవలమంత్రములను బాబరకు ప్రతిభాను గోరకయే నేర్చెదనని వాదనలు చేసిరి. వైష్ణవమత గ్రంథములను బాలరచే పరియించుకొనుటవై సభవారు వై షంకటాచార్యుల వారిని వోర, వారంగీకరించిరి. స్వరసర్వజ్ఞము నకు త్వరలో ప్రయత్నిం చేయుటకు కావ్య ర్థానుకులను సభవాని కోరిరి.

విడుదలయిన క్రమము.

సర్ శంకరనాయకులు	4
స్థానిక ప్రజలు	5
ప్రజాసభ	6
సర్ శంకరనాయకులు	7-8
ప్రజాసభ	9-10
ప్రజాసభ	11
ప్రజాసభ	12-12-12-13
ప్రజాసభ	18

ఆంధ్ర పత్రిక

1915 వ సం॥ అక్టోబరు నెల 27-వ తేది

బుధవారము

సర్ శంకరనాయకులు

దేశ ప్రజలకు విశాఖదార భావములు దేశ సేవాపరాయణత్వము స్వాతంత్ర్యప్రేమత్వము సహజశీలములు ప్రజాస్వామ్యము సాలనము విలసిల్లమైన దేశమునందు త్రవ్వక కారులకు అధికార రహితులకును దేశాధిపత్యము సమానము, నిరంకుశాధికారాధీనములైన దేశములందు త్రవ్వక కారులకు సాధికార రహితులకు సమానము మేల్పడుచున్నది. అధికార కారులు అసాధికారులకు సమానత్వము వ్యవహారములు అధికారులకు శంకాస్పదములు. అధికారదాస్య అసాధికారుల భావములను రాజ్యాధిపత్యము శంకించెదరు. అసాధికారులకు అధికార వ్యవహారములు రాజ్యాధిపత్యములకు సమానములు. ఇట్టి సందర్భములందు హిందూ దేశమునందు దేశాధిపత్యము మర్చిపడుచున్నది. ఉద్యానవనమున నానా లతాది వృక్షములనలె రాజ్యాధిపత్యము నానావిధములైన ప్రజల సంతోష సాహచర్యములనలె ను. దేశాధిపత్యమునను అధికారము గాని అధికార రాహిత్యముగాని లక్షణములు గావు. అధికారాధికారములు వ్యర్థములు భావించి పాపము గాని ప్రాణప్రదమైన యంత్రకృత్తులు గావు. దేశ సేవకు నిహామా రాధన శీలము ప్రాణము. ఆశీల మధికారులకు అసాధికారులకు సమానముగ నుండుచుండు వింతలే సర్ శంకరనాయకులు గారి చరిత్రమును బోధించినవారల కీ విషయము విదితమగుచున్నది. సర్ శంకరనాయకులు రధికారదశయును అసాధికారదశయును దేశక్షేమమును జీవితమునకు పరమావధియు నన్నివారి శక్తిసామర్థ్యములను, దేశభాగ్యదయమునకై వినియోగించిరి. అసాధికారదశయును సర్ శంకరనాయకులు స్వామ్యములగుచున్నపుడు వారి వివేకసంపదను రాజకీయ వ్యవహారముల సంస్కరణకై వినియోగించిరి. హైదరాబాదు నాయకులచే మహాద్యుగముగ నెవరెడెడ జాతీయ మహాసభ కార్యక్రమపరిపాలన గలిగిరి. ఇయ్యది ప్రజాస్వామ్య నిధులకు నాయకులగు పట్ల గల గౌరవమునకు విశ్వాసమునకును నిదర్శనము నాయకులు స్వామ్యములగుచున్నపుడు తరువాతను వారి వివేకసామర్థ్యములు సంఘసంస్కరణమునకై వినియోగపడినవి. నాయకులు రధికారా అధికారదశలందును వారి ప్రజాస్వామ్యములను విద్యాభివృద్ధికై వినియోగపరిచిరి. ఉభయదశలందును నాయకులు చూపిన స్వాతంత్ర్య ప్రేమ

త్వము హృద్యమైన ప్రజాసభాగమును బడసినది. నాయకులు చెప్పవలయుండు గడిపిన ముప్పు దేండ్లును దేశహితార్థము వినియోగించబడినవి. స్వామ్యసభయందును, విశ్వవిద్యాలయమునందును, శాసన విమర్శనసభయందును, స్వామ్యవిద్యుత్తా సభయందును, శంకరనాయకులు చూపిన వ్యక్తి స్వాతంత్ర్య ప్రేమ స్వామ్య ప్రజాస్వామ్యముగ నుండినది. నాయకులు వారు తీరకరణశుద్ధిగ నన్ని దానిని తీర్చివేయుచు లాభవ్యములను బాటించిన నాచుండు ప్రజాస్వామ్య అట్టి ధీమతు చెప్పవలెను పరిపాలనాస్వామ్య శాసనసభయందు విద్యామంత్రిగ వెళ్లనున్నాడని తెలిసినపుడు చెప్పవలెను స్వామ్యములకు విచారావగములు గలిగినవి. చిర కాలమును వియోగము విచారమునకును నున్న కోర్కెగ లాభము సంతోషమునకును గారణమైనది. చెప్పవలె వాస్తవములు భూస్వాములు వర్తకులు, హిందూలు, మహమ్మదీయులు, పోరుగు, సంఘములు, సర్ శంకరనాయకులు కొనసాగిన యాతీత్య సత్కారములను వారికోర్కె ప్రేమత్వము విదితమగుచున్నది. సర్ శంకరనాయకులుగారి చేయుబడినవిన్ని విధములు మహాత్మక యధికారికి జేయుబడి లేదనుట యతిశయమై గాదు. కారణము నాయకులు రధికారియైనను సాధికారాభిమానిగాదు. మతీయును ప్రజాస్వామ్యత్వ ప్రేమకు అట్టి మహాశయము సామ్రాజ్య శాసనసభయందు విద్యాంగ ముత్రిగను స్థానిక పరిపాలనాంగ ముత్రిగను నియమించబడుట మన భాగ్యవశమని నమ్మవలసియున్నది. భరత వర్షాభ్యుదయమునకు స్వరాజ్యప్రదానముకంటెను విద్యావ్యాపనమే మూలబీజము. సర్ శంకరనాయకులుగారి విద్యా శిక్షణమునందుగల దుర్బలమును విద్యావ్యాపనకు గల యాటంకములును దెలిసియున్నవి. స్థానిక పరిపాలనను వ్యాపింపజేయుటయు సాధికారులు చూపిడి యావాసీన్యమును విదితమైయున్నది. ఈరెండుగములందు భరతవర్షాభ్యుదయమునకై వ్యవహారప్రక్రియలను నిర్వహించుటకు శంకరనాయకులు తగినవారలపాలకులును పాలితులును నేనాభిప్రాయము గలిగియున్నాడు. నేటిసామ్రాజ్యము సర్ శంకరనాయకులు తూర్పుతీరపు రైలుమీదను పయనమై వెళి నవంబరు రెండవ తేదీని ఢిల్లీయందు విద్యాంగ మంత్రిపదవియందు జేనున్నాడు చెప్పవలెను చిరపరిచితులైన సర్ శంకరనాయకులుగారి గమనము విచారప్రదమైనను వారి మంత్రిత్వ మఖిలభారత వర్షాభ్యుదయమునకు లాభప్రదము గాన వారికి శుభప్రదమైన ప్రయాణమును మంగళప్రదమైన యుద్యోగదశను భగవంతు డనుగ్రహించుగాత!

ఆంధ్రోద్యమము-గౌ. కేశవశిల్ప గారు.

రెండవ కన్నులు చుండులసభ ముగిసినది. సభయందు చర్చలత్యంతోత్సాహముతో జరుగ బడినవి. స్వరాజ్యము, స్థానిక పరిపాలనా వ్యాపనము, పౌరసేవాపరిక్షలు, శాశ్వతసిద్ధునిర్ణయము, గ్రామపంచాయతీసభలు, అబిషిడిపాలనా కష్టములు, నీటివసతులు మొదలగు విషయములు చర్చింపబడి తీర్మానము లామోదించబడినవి. ఆంధ్ర మండలములలో నొక ముఖ్యమండలమైన కన్నులు మండలసభయందు ఆంధ్రోద్యమ సమస్య చర్చింప బడకపోయిన నది లోపముగ నాంధ్రలోకమునకు దోచియుండును. సభాధ్యక్షుడును సన్మానసంఘాధ్యక్షుడును నీమహాద్విషయమై తెలిసిన సానుకం

సాభిప్రాయములు నిన్నటి పత్రికయందు ప్రచురింప బడినవి. గత భావనాసంబంధ మధ్యాహ్నము నందు గూడ సభయందు గా. హరిసర్వోత్తమ రావు గారి క్రింది తీర్మానము ముఖపడింది:—
నేటిచట గూడక సభ ఆంధ్రోద్యమమునకు సంపూర్ణావస్థానము కావలయును. ఆంధ్రోద్యమమునకు కారణభూతమైన ఆంధ్రోద్యమముయొక్క సకాలాదర్శములను ప్రతిపాదించుచున్నది.
ఉపసాదించిన తీర్మానమును చిదంబరరావు గారామోదించిరి. అంతరము గా కేశవశిల్ప గారి విషయమై మాటలాడబోయినపుడు సభ్యులలో నొకరు కేశవశిల్ప గారి రాంధులుగాను గాన వారి కీ విషయమై ప్రసంగించుటకు హక్కు లేదనిరట్లు. అందులకు కేశవశిల్ప గారిచ్చిన సమాధాన మిట్లు జేర్చబడినది:—
తెలుగుదేశమునకు కాకంటె పదికన్నా నేకమైనది. తెలుగువారెవరైనను గలకేమో నేను గ్రహింపబాలను. తెలుగు పరగ్రంథముల సంఘవిర్యాణములందు మామొదట నేను కారణమైనది. సామ్రాజ్యవాదులను దత్తమండలముండి ప్రతినిధులు నియమించబడిరి. గామ్య గ్రాంథిక భావనావద మానమును వలన నిర్ధారణ చేయబడింది. భాగవతమును రచించిన బోధవా మాత్య స్మరణ విద్యామును స్థాపించుట మనకు భావోదయము నకు నేను కారణమైనది. హిందూమండలాల సురక్షణమునందు ప్రాణమును గోల్పోయిన ఆంధ్రోద్యమమునకు మానమును సంస్కరణకై ఫలకమును నిర్మించుట నేను కారణమైనది. నేను భరతేశ్వరమునకు భావము నావ బాత్తుకంటె.
ఆంధ్రదేశమునకు నాంధ్రభాషకును కేశవశిల్ప గారు చేసిన ముఖ్యతీ కాంధులుకృతజ్ఞులు. ఆంధ్రదేశవాసులు ఏకులమువారైనను నేనుతెలుగు వారైనను నేనాభిప్రాయము మాటలాడు వారైనను నేనాభిప్రాయము నాంధులను మానముకము. ఏకదేశవాసము ఏకజాతీయ భావమునకు మూల సాధనము. ఆంధ్రోద్యమమునకు లెవరును నీ యాదర్శమునకు భిన్నార్థమును గలిపించి యుండరని యును గలిపించి యుండలేదనియు మా యాశయము. హైదరాబాదు మహాజాతీయ బంగారులు, హిందూస్థానులు, మహారాష్ట్రులు, ఘూర్జులు, కర్ణాటకులు, తెమిళులు, ఆంధ్రులు భిన్న భాషలను మాటలాడు వారైనను హైందవులుగ పరిగణింపబడుచున్నారు. హైందవ జాతీయతకు హిందూ మహమ్మదీయ క్రైస్తవమతభేదములుగాని, హిందీ, బంగాళి, ద్రావిడ భాషాభేదములు గాని, బ్రాహ్మణ శూద్రకుల భేదములుగాని ప్రతిబంధకములుగావు. హైందవులందరును శాము భారతమాత్య సంతానులైన భారతీయులని గర్వపడవలసియుండును. ఆశుగిదిని నాంధ్రదేశవాసులందరును నాంధ్రులమని గర్వపడి యాంధ్రాభ్యుదయమునకు బాటుపడవలసియుండును. చిరకాల నాంధ్రదేశమున నివసించుచు నాంధ్రులచే గౌరవించబడుచు నాంధ్ర దేశభాగ్యదయమునకై పాటుపడిన కేశవశిల్ప గారి రాంధులుగాని ఆంధ్రేతరులుగారని ఆంధ్రలోకము నమ్ముచున్నది. కేశవశిల్ప గారు చెప్పినట్లును నిర్మియత్నములైన భేద భావము నిరాదరణీయము. కాని యొక మహా సంఘముయొక్క యోగక్షేమము అట్టి భేదము మీద నాధారపడినపుడు దానిని గమనింపక సంఘావద్రవమునకు గడంగుట వివేకముగాదు. ప్రసంగంలేమునందు ప్రత్యేకాంధ్రరాష్ట్రమును బొందగోరెడి యాదర్శము వాంఛనీయమైనను సమయ మింకను రాలేదని చెప్పుచు కేశవశిల్ప గారు ఆంధ్రోద్యమ తీర్మానమునకు వారి యంగీకారమును దెలిపినందుల కాంధ్రులు కృతజ్ఞులు. ప్రస్తుత మాదర్శము వాంఛనీయమని గ్రహించిన గా. కేశవశిల్ప గారి చిరకాలములోనే వాంఛనీయమభ్యర్థనీయమనియును, సభ్యులనీయును ప్రయత్నమువలన సంతృప్తి పొందుననియును నంగీకరించ గలరని నమ్ముచున్నాము.

అస్సెసరుల యజ్ఞము.

తంజావూరు జిల్లా కోర్టుకు ఎల్. జి. మారుగారు నమస్సు జడ్జిగా ఉన్నాడు. వీరు ఈమధ్య మానవత్వ శీరము నొక కానివి విచారణ చేయుచు కొందరు అస్సెసరులను మామూలు ప్రకారము నియోగించిరి వీరిలో నొకరికి ఇంగ్లీషు తెలుసును కను విచారణ అయిన తరువాత అస్సెసరుల యభిప్రాయమును నడుగుచు ఇంగ్లీషు తెలిసిన యస్సెసరులయొక్క యభిప్రాయమును నడుపుచు అడిగిరి. ఆతడు తన యభిప్రాయమును తెలియపరచి డెయిరీ, ప్రొసెక్యూషన్ మతియొక యస్సెసరుగూడ అప్రకారమే అడిగిరి. ఈయస్సెసరునకు ఇంగ్లీషు తెలియదు. అయినను ఏదో అతివైద్యముగ మాటలాడి మొదటియ స్సెసరుతో తానును నేకీభవించియు వెప్పెనట. ఎల్. జి. మారుగారు ఈయక్రమములను నిత్యకొనక రెండవ యస్సెసరుయొక్క యభిప్రాయమును స్పష్టముగ నుపన్యాయముగ తెలియజేసి తన నేమతియొక ప్రశ్నయును అడిగి అప్పటికా యస్సెసరు మేల్కొంచి మొదటి యస్సెసరు ఇంగ్లీషుగో తెప్పి మాటల యభిప్రాయమేమి అని కోర్టు ప్రాన్టీటరును అడిగెను. మూడు గారందునకు కోర్టుకొనక "మొదట అస్సెసరులెవ్వరైనా యైనను సరియే; మీ యభిప్రాయ మేమో స్వతంత్రముగ తెలియ జేయవలె" నొక్క అడిగిరి. తుదకు తప్పించుకొను చారిత్రక, ఆంగ్లేయభాష నెరుంగబాలవట్టి యా యస్సెసరు బలవత్కూలకముగైన స్వతంత్రముగ నుపసాదించి, "మద్రాసు నేరము"డని తనయభిప్రాయమును స్వతంత్రముగ తెలియజేయ వికారమునకు కేరగ వ్యాఖ్యానముచేప్ప కక్కరలేదు అభియోగమును వాలోదించితిమి, మనకు ప్రాధికారముగో సంబంధించి యున్నది. మద్రాసు నేరముడని స్థిరపడినచో చంకుడిన వానిగోవాలు వీరుకూడ నురికితిమి, లేక తత్సమానము నుతియొక తిక్కెతిమి, సామ్రాట కానలని యుండును. ఇట్టి యతస్వరమున తనచెట్టుకొంద కుగిడ్డివానివోలు అస్సెసరుల నియోగించి వ్యాఖ్యవిచారణలను కపటముగ ప్రాధికారముల నొనరించుట పరిహాసాస్పదముగనుటయే గాక కరుంగదు కోరవీయమున నగును. వ్యాఖ్యానములకు మూడు గారి పట్టుదలలన బయల్పడిన యీ విషయమును అధికారులు పర్యాలోచించి యస్సెసరు నియామకముల నివహించు చక్కగా వాలోదించి జేయుదురు గాక అని కోరయన్నాడు.

యొద్దముదము.

ఆంగ్లేయులు తనవద్ద కాభిప్రాయము చేశారు. అలాగే వేదవేదవేదములను వక్రకరణములను స్థాపించుకొనిరి. వీరిలో కొందరి వక్రకరణము వాసులను, దొరతనమునకును ఎన్నుకొనబంధమున్నట్లు ముందుకువచ్చి కొంతకాలమునుండి యీ తిరుక్తవ్వను వెల్లడియొనరున్నాడు దీనికొందవ్వము నున కోరాధికారి సర్ విల్లియము మేయర్ గారితోను కరాచీ పట్టణమును దర్శింపజేయునప్పుడు వారికి నిత్యంభూధ్యతులగు వెబ్బుగారిచ్చి ఆపవ్యాసమే హిందూదేశము నందభిమానము గల పత్రికలన్నియు వీరునుభిహించుచు ఖండించినది. వీరిద్దరములను గూడ గూడ (1) కోర్టుగా వాయులు అప్పయ్యవలసివచ్చి వెబ్బుగారి యభిప్రాయము వీరికి నిగదనమాధానమును మేయర్ గారే ఇచ్చి యున్నారు. వీరి సమాధానము భూతిముల కెంతయు తృప్తికరముగనున్నది. పరోక్షముగ మనమేమియు యుద్ధమునకు సాహాయ్యము చేయలేదని వెబ్బుగారిని మాటలతో మేయర్ గారు వెదచెరిచెట్టి వ్యతిరేకాభిప్రాయాలెరి. "ఆంగ్ల సామ్రాజ్యము నిమిత్తము పోరాడుటకు పంపబడిన భారతీయసేనలకు మాయాగ ఆగుభర్తల నన్నిటిని మనమే భరించుచున్నాము. వీరిని మనమే భరించుచున్నాము. మనమే మి యిచ్చిచేయుచుంటున్నాము. ఈ విధముగా మనము ౧౮౮౭-౧౮౯౧, ౧౮౯౧-౧౮౯౨ వ సంవత్సరములలో ౧౦ కోట్ల ౧౦ లక్షల రూపాయలను, మన ఆంగ్ల ప్రభువులకు సాహాయ్యముచేయుచును, ఆ దానవ్యయములను గురించి చర్చించినప్పుడు నీచు చేసితిరి. విశ్వయముగ మన మింతకంటె అధనము చేర్చించుచున్నాము. ఆ వాడు ర్యయములను గురించి కడపారి విచారించినప్పుడు సామ్రాజ్యంకంటె అధిక ప్రయోజనమున 2 లక్షల నేనను, తండ్రిపంధముగ నన్నివిధములయిన మందుసానుగిరి హిందూదేశ మిచ్చినట్లు నుడిచితిని. కావున ప్రస్తుత సుగ్రామమునందు భారతీయులు చేయుచున్న సాహాయ్యమును నిరసింప జూచువారి నుండు వాకెంతమాత్రము సాహాయ్యము యింద నేరగదని వీరు నెలవిచ్చిన వాక్యములెంతో సమంజసముగనున్నవి.

విరోధా మహా సంగ్రామము

శ్రీజ్యోతిషక్రవర్తి గారు ప్రాన్సు యుద్ధరంగమున కేగుట

పరాసువారు రొబ్రవోయూద్ధ బల్గేరియావారి పోడించుట.

అమెరికాలో జర్మనులు చారుణకృత్యములు చేయుట.

ఇటలీవారి యుద్ధము సంతృప్తికరముగ నుండుట.

ఇంగ్లండు

అస్సిస్టెంట్ గారు.

లండను, ఆక్టోబరు 25:— అస్సిస్టెంట్ గారు నునవారమునాడు కొంతసేపు సభను వత్తురు.

శత్రువులతో నుత్తరప్రత్యుత్తరములు జరపుట.

లండను ఆక్టోబరు 25:— సైన్యమును గూర్చియు, మందులను సామానులను మునున నైతిక కట్టడములగుర్చియు శత్రువులకు వెల్లబుటకు ప్రయత్నించినందులకై మూడు నేరముల కొక చిట్టిపా పాదునకు ఓట్టుబెయ్యిలో శిక్ష విధించబడెను. ప్రతికి డిస్కంట్ కాబయును కైదునువిధించిరి. అని వార్తా పత్రికలు వాసింతునాడు బుకటించెరి.

కావెల్ దొరసానిగారు-జాతీయ లిబరల్

సంఘటి ర్ధానము.

లండను ఆక్టోబరు 25:— కావెల్ దొరసాని యెడల తమకు గల గౌరవభక్తులను వెల్లబుటకు సామాన్యప్రజల కొకడినను నిరుక్తము చేయుదని వాతీయలిబరల్ సంఘమునాడు శ్రీరాష్ట్ర రాజుగారి పోరి. అన్యతలుగ నుండిన టి. పి. ఓ. కానగుగా రీమచక్రవర్తియును మాత్రము, అమెరికా, ప్రాన్సువారల తీర్మానము ఖండించినది నుడిచిరి.

మాతన సైనికులు జేరుటకు రాజుగారి హెచ్చరిక.

దాని ఫలితములు.

లండను ఆక్టోబరు 25:— శ్రీరాజుగారి హెచ్చరిక అత్యంత బనిచేసెను. లండనులో నిన్నటి దినమున మాతన సైనికుల జేర్పుకొనవలసివచ్చెను మన గవర్నమెంట్ యిచ్చాహము గల నెలలందెప్పుడును జూడెయిందలెను. హెచ్చుగార్లు వద్ద వందలకొలది జనులు కూటస్థానములకు బోన సిద్ధముగ నుండిరి. ఉపయోగమున పదిగంటలకు సైనికుల జేర్పుకొను యిచ్చాగీయులు బూర్జు పనిజేయుచుండిరి.

సైనికుల జేర్పుటకు కావలసినదేమి?

లాహోరు ఆక్టోబరు 25:— లండను ఆక్టోబరు 25:— జయప్రకాశము కా ర్యము నడచుట కవిశ్వ మేమికావలసి యున్నదని కిచ్చెర ప్రభువు గారు విచారముగ నుడిచినది వారి కో యచ్చటింబి కాల్కివాది యొకడు తెప్పెను. కొంతసేపు ముల తీరుతుండ సుభగా జేతుమి మన మిత్తులకు వ్యాస మిచ్చియుంటిమి. అందులకు వెళుచీయుటలేదు. అందులకై వారియనకు 300000 మంది భటులు గావలసియున్నారని ని|| మి|| గెజెట్టునకు వార్త వచ్చెను.

ఇక మ్యారెన్ను హెచ్చుట.

లండను ఆక్టోబరు 26:— ప్రాక్టమోము-వార్తాక్రమంలో మందుగనుల మూలమునను అంతర్జాతీయ మూలమునను మున దగ్గర మెక్కుగనుల కలన జర్మనీకివోవు ఓటమిద ఇక మ్యారెన్నులేదు మునపటింబి రెండురెట్లు హెచ్చింపబడెను.

నాకాపతాకములు.

లండను ఆక్టోబరు 26:— లండను గెజెట్టులో నిటుల ప్రకటింపబడినది. నాకాపాదమున్న పతాకమునుబట్టియే ఆ నాకా అత్యంతమువారిదని నిర్ధారణచేయవలెనను నిబంధన రద్దుపరచబడినది. పూర్వవిబంధముల ననుసరించి శత్రుదేశముల నాకలు తట ప్రదేశముల పతాకముల నెల్లరాదను నియమములకు ఆ గాయము మిథుడు గురల నాచరణమునకు లేడినది. (ప్రాన్సు దేశపు దొరతనమువారిని బంధనముగూడ నిట్టిదేగాని ఆంగ్ల దేశమువారి నిబంధనమునకు వైరుధ్యముండదు. తటప్రదేశముల పతాకములేతైన నాకలను పట్టుకొనిరి శత్రుదేశములవారు అటుల చేయుచున్నారు. కాన జర్మనీవారి రింతటినుండి నార్వే స్వీడనుదేశముల వ్యాపారమునకు భంగము కలిగింతురని యీ హింనుచున్నారు.

కావెల్ దొరసానిగారు.

లండను ఆక్టోబరు 26:— హెచ్చరిక దారుణముగ నీ ఘోర కృత్యమును గూర్చి తమ విమరణమున శ్రీ చక్రవర్తిగారి మేజనకి లేఖ మూలమున నెరింగించిరి ఈమె యొక్క ధైర్యమును విశ్వాసమును తోటల కాశ్చర్యమును గొలిచెనని నై లేఖలో తెలియజేయుడెను.

అస్టేలియా

అస్టేలియా మంత్రిత్వము.

లండను ఆక్టోబరు 26:— మెల్బోరను అస్టేలియా ప్రధాన మంత్రి ఫీమరుగారికి లండను హైకోర్టువారు గానియ మింపబడినందున వీరా పదవి వంగికిరించుచు అస్టేలియాలో అటారన జనరలుగా నుండిన హ్యూనుగారికి ప్రధాన మంత్రిత్వ మియ్యవలసని నూచించిరి.

దక్షిణాఫ్రికా

దక్షిణాఫ్రికా యెన్నికలు.

లాహోరు ఆక్టోబరు 26:— లండను ఆక్టోబరు 25:— దక్షిణాఫ్రికాలో బోతాయనచరులు 54, యూనియన్లు 40 హార్ట్లూగనుచరులు 27, స్వతంత్రులు 5, కార్మికులు 4 స్వతంత్రవాదులు సాధారణముగ బోతాగారి పక్షమున నుండురు. అని సి. మి. గెజెట్టునకు తెలిపెచ్చెను.

దక్షిణాఫ్రికా రాజ్యాంగసభ.

లండను ఆక్టోబరు 26:— వెల్టోరియా దేశముల యుత్తరప్రకాశము బోధాగాన తక్కిన సమాచారముతో గలసి పనిచేయ వంగికిరించెరి. రెండు ఫలితము లింకను తెలియవలసి యున్నది. సంయోగవాయు 82 య నియోజితులైరి. వీరిలో గలసి సామాన్యవిధానము గా మోడించినవారు 68 గున గలరు.

ప్రాన్సు

శ్రీరాజుగారు సైనికుల దర్శించుట.

లండను ఆక్టోబరు 26:— శ్రీరాష్ట్ర రాజుగారు సైన్యమును దర్శించుటకు ప్రాన్సునకు వచ్చియుండిరిని దొరతనమువారు తెల్పిరి. మిత్రిమండలి సైనికులుగూడ శ్రీవాసు దర్శింతురు.

దిగ్విభజితులకు దర్శించుట

లండను, ఆక్టోబరు 26:— అక్టోబరు 22 తేదీన శ్రీవాసు మాతనకు వచ్చిరి. అచ్చట బ్రిటిషువారి శిబిరముల దర్శించిరి. తరువాతి వారు సేనాముఖమున కరిగిరి.

ప్రాన్సులోని యభిప్రాయములు

శ్రీవాసు ప్రాన్సునకు విచ్చేయుట మిక్కిలి ప్రాచు ఖ్యును విషయమని ప్రాన్సువారి యభిప్రాయము. ఘనులయభిప్రాయముల వెల్లడింపుచు యికోడిపారిసిట్లు వ్రాయుచున్నది. శ్రీవాసువచ్చుట సుఖప్రదము. యుద్ధమింకను యెంతకాలము జరుగునని యని ప్రస్తుతము జరుగుచున్న తీర్మానముల ననుసరించియు నీ తీర్మాన మెంత కేగముగ ననుబలానికి వచ్చునదియు, వీరిని బట్టియుండును. ప్రాన్సుదేశములో నుండగ శ్రీరాష్ట్ర రాజుగారు జరుపు సలహా మిత్రిమండలివారి కార్యమున కెంతయు సహాయకరములు.

జర్మనీవారి ప్రతికారములు-కరగోళ యుద్ధము.

లండను ఆక్టోబరు 26:— పొసు— నిన్నటి పర్యావృత్తమున పట్టుకొనబడెనని బుకటింపబడిన మంపేతులోని స్థలముమీద అన్నిప్రక్కలనుండి య జర్మనీవారు బడి తీరముగ ప్రతికారమునల్పిరి. మనము వశబగు కొనిక స్థానములలో మధ్యస్థానములు దక్క తక్కినవన్నియు మన స్వాధీనముననే యున్నవి. మధ్యస్థానములలో కందక భాగములందు జర్మనీయులు బుకటింపిరి అచ్చట కరగోళ యుద్ధ మతితీగ్గియుగ జరుచున్నది.

రహస్య

జర్మనీవారి ప్రకటనము.

లండను అక్టోబరు 25:—రుష్యావారు గొట్టబడుచున్న గూఢచరీని తప్పుగా గుర్తించుచున్నందున ఇట్లనివ్వించి తనకకు మరలించిరి. రుష్యావారును ఇంతవరకు రుష్యావారు తీరకగా వైదొలుతున్నారని. కాని వారికి వేరకకు గొట్టిమి అని జర్మనీవారు ప్రకటించిరి.

జర్మనీవారు వెనుకకు గొట్టబడుట.

లండను అక్టోబరు 25:—వెల్స్ గ్రామ—గీగాకాన్నయను 25 మైళ్లదూరము ఇక స్కూలార్డు నన్ను ఇల్లమునకు తూర్పునందును భయంకరముగ పోను పడిచెని ప్రకటించబడినది. రెండవలనులందును జర్మనీవారు తీరకగా వైదొలిగిరి. ఇక స్కూలార్డు రీ సార్లు వారిని వెనుకకు గొట్టిరి. కాని ఆరవసారి జర్మనీవారు కొంత స్థలము వాక్రిమించిరి కాని చివరకు రుష్యావారు శత్రువులలో ననేకులను నశురూడి మిగత ప్రదేశమును బట్టుకొనిరి ఇల్లమునకును ఇంత తీరకగా నే నే బడిరి. వైదొలిగివుండెల్లవారిని వెనుకకు గొట్టిరి. రీగా ప్రాంతమున పోరుజరుగుచున్నదని ప్రకటించబడినది.

ఇటలీ

ఇటాలియావారు జయము గాంచుట.

లండను, అక్టోబరు 25:—రోమ—శత్రుదళముల రెంటి నుండి వారు ఫిరంగులవారు చేయించుచుండగా గార్డూ అడిగె కును మధ్య అట్టిస్మిమా పర్యవేక్షకునుండిగి ఇటాలియావారు రెండుసార్లును కళింగమున రీగానండి మోకిబోవు వాటను గళింగమున. శత్రుకందకములలో విశేష సామగ్రి చిక్కినది. రీజిమెంటులో రాత్రియందు శత్రువులు మూడు సార్లు వైదొలిగిరి వెనుకకు గొట్టిరిమి. శత్రువులు పారిపోయిరి. వారి కందకముల వద్దకు వారిని దగిమిమి. మరొకటి శత్రువులు రెండుసార్లు వైదొలి ఇటాలియావారి నివహమును జొచ్చిరి. కాని పర్యవేక్షకులు వారిని మరలకల బరచుకొని 300 మందిని నాశముజేసిరి. అనేకులను కైదిలంగ బట్టిరిమి. స్టాల్కరదేశమున బలీయములగు కందకమును బట్టిరిమి అని ప్రకటించబడినది.

ఇటాలియాను నోడ తగులబడుట.

లండను, అక్టోబరు 25:—ఇటాలియాను ఎల్లరు డెంబ్లరుయొడ కలివారము వాటిరాత్రి దంజనెను సమీపమున యెటుకొనెను. ఆదివారమునాడు డింబర్దవడికి వచ్చెను. తీరమునకీయోడను లానుచుండ వాచితీరకలెను ఈయోడమిది పీళ్లను కంపులతో గొట్టుచుండి అయినను బొలలు ప్రంభము పొడుగనను లేచుచుండెను. అందుచే రాత్రియంతయు యెటుచునే యుండెను సోమవారమునాడు మధ్యాహ్నమున పెద్ద ధ్వనిగలిగెను ఇంజనలను యోడయొక్క వెనుకటిభాగము ధ్వంసమయ్యెను. ఓడభాగముల కాకననున కెగనెను. ఇటాలి వూర్తిగధ్వంసమగునని భయమగుచున్నది ఫిఫ్ యింజనీరు గారు గంబుటలేరు. అనేకనుండి నావికులను వైద్యకాలము గొనిపోయిరి.

వెనెస్సె అట్రియా విమానముల దాడి

లండను అక్టోబరు 25:—రోమ—ఈ ప్రదేశమున ఆస్త్రియావారి విమానములు మూడు వెనెస్సెను మరెయొకటి ముట్టడించెను. రిరికి గాయములు తగిలెను. ఆస్త్రికిలిగిన నవ్వు మంత ముఖ్యమైనదికాదు. వెనెస్సె పురమున మరల నిర్మింపరాని చిత్ర వస్తువులనుగూర్చుకనుగ నున్నది. వీటిలో నెవ్వియేని ధ్వంసము కావచ్చును అందువలన ప్రతికలన్నియు శత్రువుల దురాగతమును దూషించింది పిహాసాక్ మార్గొవై నొక బాంబు పడింది. కాని అదృష్ట వశమున నష్టమేమియు సంభవించలేదు. క్రైస్తవబాలయమున కొవ్వైన నష్టముతో భక్తియుతులగు చక్రవర్తివారును ఆస్త్రియావారును త్వ పీకొందియండిరిని మేము నమ్ముచున్నామని ప్రకటించబడినది.

ఇటాలియానుల ఉద్యమము.

లండను అక్టోబరు 25:—స్వయంగా ఆస్త్రియావారు వైదొలుట కంపకుండ ఆటంకపరచుటకై ఇటాలియాను ముట్టడి నులుపుచుండిరినియు, వారికి అడ్డకడుగు ఆయుధసామగ్రి కల దనియు జరివానుండి తంతియాలమున తెలియజచ్చినది.

హాలెండు

జనపవార గిగుమతి నిరోధింప బడుట

లండను అక్టోబరు 25:—హాగ్—హాలెండునుండి జనపవార ఎగుమతి చేయకూడదని కాసింప బడినది.

సర్వియా

బల్గేరియావారిటుమి నొంచుట.

లండను అక్టోబరు 25:—సారిసు కుప్రాలికి 37 మైళ్ల దూరముననున్న క్రివోకో వద్ద ప్రెంచివారును సర్వియావారును గాంచిన బలమును గూర్చి విధేయముండి తలపెట్టెను. బల్గేరియావారికి మొత్తముగ వైదొలుతుండిరి. అప్పుడు ప్రెంచి వారు మిక్కిలి సాహసముతో వారి పార్శ్వమును తేరగా సర్వియావారు నేనానుభవమున దంతటియందును బల్గేరియా వారైకి వృత్త శక్తియనునది నురికిరి. చివరకు బల్గేరియావారు స్త్రీబ్రహ్మ క్షిప్రుల వెనుకకుండిరి. ప్రెంచి వైదొలుతును, సర్వియావారి ముక్తియందు వారిని దరిమిరి.

సర్వియాకు బ్రిటిషువారు

వెద్రైస్ట్రము నంపకుండుట.

లండను, అక్టోబరు 25:—పారిసు—మొత్తు పత్రిక యొక్క ఏధాన్య చిత్రా యిట్లు వెల్లయిన్నాడు. సర్వియా వారికి సామముజేయుటకై మిత్రుండలివారు నూతనమున కార్యకారము నగు పద్ధతుల నవలంబించిరినియు వైదొలుట ననే కుల సర్వసాధనోపకరణములతోడను బంపుటకు బ్రిటిషు వారు వాగ్దాముజేసి యుండిరినియు రాజ్యాంగ నైపుణుల ద్వారా తెలియజున్నది.

ఫ్రెంచివారు బల్గేరియావారి శిబిరములపై

నంకింప నుండుట.

లండను అక్టోబరు 25:—క్రివోకోవద్దనున్న ప్రిన్సిప్టావద్దను ఫ్రెంచివారును బల్గేరియావారును మధ్య వారి వైద్యమున కుపద్రవమున సేమానున పట్టుకునని అక్టోబరు 25కి తేదీ ఏధేయమునను సర్వియావారు రానువారి వారు బలికటిందిరి.

సర్వియా దొరతనము.

లండను అక్టోబరు 25:—సర్వియావారి దొరతనము నిన్ నుండి వెదలి పోలేదని రాయబారి వెల్లయిన్నాడు. మిత్రముడలి నై నికులు డెడెగాచిని జేరుట.

లండను అక్టోబరు 25:—సలొనికా నుండి ఆడియా నోపిలను బోవు యువవారిని ఛేదించుటకై మిత్ర మండలి వారు నిష్కటికమున డెడెగాచి వద్ద వైదొలుతుంప మొదలిడి రని రోమలో తెలియజున్నది.

వార్షాకు గొయిలెక్ వచ్చుట.

లండను అక్టోబరు 25:—గొయిలెక్ వార్షాకు వచ్చె నని బుఖారెస్టులో వెలుప బడినది.

ఉమ్మల్ స్వాధీన మగుట.

లండను అక్టోబరు 25:—ఉమ్మల్ శత్రు స్వాధీన మయ్యెనని సర్వియా వారు ప్రకటించిరి.

బల్గేరియా వారి రోడిపోవుట.

లండను, అక్టోబరు 25:—ఏథెన్సు—వలంబ్రావద్ద యుద్ధము జరిగితరువార ప్రెంచివారు బల్గేరియావారిని సరి వాద్దులరకును తరిమిరి. కుప్రాలవద్దకు బల్గేరియా వారి రోడిం పబడిరిని నమ్మక మైనవారివలన తెలియజున్నది.

వరాము శత్రువులు బల్గేరియానుల నోడించుట.

లండను అక్టోబరు 25:—ఈ నెల 21 వ తేదీని స్ట్రాగు విజ్ఞాపనమును రెవరెవరవద్ద బల్గేరియానుల వరామునా రోడించి రనువార్తను పరామునా వారి నాయువార్త మొకటి భాయపరచు చున్నది. ఇంతకుంటే వినిచుకు యుద్ధభూమి బల్గేరియానుల మరువటిదనున వరామునా యెరింగి ఉచితరీతిని వెనుకకు గోలిజేయునది 23 వ తేదీ మరయుద్ధ కార్యములకు బల్గేరియా వారు తలవెట్టక ఉరక యుడిరి.

బల్గేరియా

బల్గేరియా సముద్రతీరముట్టిడి

లండను అక్టోబరు 25:—డెడినుగావీవద్ద 20 యుద్ధ నౌకలు 4 గంటలవరకు శత్రువులపై ఫిరంగుల గార్చెను. పట్టణముపై నొకవిమానము నిలిచి ఎచ్చరిచుట్ట పిరంగుల గార్చిన నది ఫలవంతములగునో వివరముల యుద్ధనౌకలకు తెలియపరచుచుండెను. వెయ్యిమంది వైదొలుట చంపబడిరి. వారకములను రెండువైపుననున కాల్పులడెను. 8 యుద్ధ నౌకలు లాగోస్ వైపు ఫిరంగులకార్చింది. అని ఏథెన్సులో ప్రకటించబడినది.

గ్రీసు

గ్రీసుదేశ విషయము.

లండను అక్టోబరు 25:—గ్రీసు పార్లమెంటు ప్రజల సభలో ప్రక్షింప బడి-పుడు గ్రీసుదేశమునాగు వెంటనే సర్వియావారి వైదొలిగిపో వారికి వైదొలుట నిచ్చెదమని చెప్పి యుంటిమి. కాని వారులు చేయలేదు కాబాతీత మైఖేలియందని సర్ ఎడ్వర్డు గ్రేగాని చెప్పిరి.

టర్కీ

టర్కీవారి క్రూరకృత్యము

లండను అక్టోబరు 25:—కుప్రాలవద్దనున్న ప్రధాన మలయునున్న రూటరు వార్తాస్థానప్రతినిధికి ఒక క్రైస్తవుడు టర్కీవారి దౌర్జన్యములగుర్తించు వృత్తాంతముల వివరించెను. ఈ ఆస్త్రియానుల దేశమును జన్మభూమియగు శత్రు సోవు చుండెను. ముగ్గురును టర్కీవారు సివాన్ లివపుగారిని దేశ మునుండి తరమునపుడు ఆయనయంతటివారు సాధవారలై పో గూడదని హాశనముచేయుచు ఆయనసామముల వాళ్లను దిగించుట నీతడుచూచెను.

ఇంతేగాక ఇతడు తనజన్మస్థానమగు జిలెహపోవునపు డచటిప్రభుత్వమునావచ్చిజలనందన. 24000 వెలు సాలనుండి. ఇచ్చటనుండి 2 పురుషులను పట్టుకొనుట గోసిపోయి అచ్చట వీరల క్రాళ్లతో బంధించి వీరి వస్తుకలు దెగ గోసిరి. క్రీస్తులను పిల్లలకు బయలు ప్రదేశమున చాల దివముల వరకు ఆహారము లేకయుంటిరి. ఇట్లుండిన మహాత్ముడిను ను తము న వీరు కలియుచు రని తులముల లభి పోయి పడిరి. కాని వారు నిరాకరించిరి. ఆకారణమున టర్కీవారు వారిని వధించి, పిల్లల నమ్మిజేసిరి.

క్రైస్తవుడును వీరి సోదరుడును మనముగిది బలమున తురు మ్మనేనలలో జేరి అంగారవరకు పోయిరి ఎల్ల వోళ్లు ఆస్త్రిని యనులు వధింపబడుటయే వారికి గాననయ్యెను. జిలెహద్ద ప్రజలెట్లు చంపబడినో అంగారోగూడ ప్రజలు చంపబడిరి. నిరాముధులై నేలబడియున్న ఆస్త్రియాను క్రైస్తవుల టర్కీ సమురకులు ముక్కలుముక్కలుగ ఖండించిరి.

ఆస్త్రియాను వధలు.

లండను అక్టోబరు 25:—యుద్ధమున నే యంశమును నీ వాళ్లవ్యయన కీమరావని మాంచెట్లగునో తను ఉపన్యాస సం దర్భమున లార్డు క్రైస్ గారు నడిపిరి. ఈ సాత్యులను మహమ్మ దీయుల మతావేశము కారణముకాదు. టర్కీ దొరతనమునాచే కారకులై యున్నారు. యుద్ధకంభముననే ఆస్త్రియానుల నందర వధించుటకు వీరి నిశ్చయించియుండిరి. కాని అట్లుచేయుటకు ప్రథమమున కొంత శంకించెరి. ఏప్రిల్ నెల వరకు తను ఆయా నును కృత్యమును నియమితి కాని తనకు భయములేదని ఆప్తుకు ఎంచినవారై ఆస్త్రియానుల వధింప మొదలిడిరి. ఇట్లు టర్కీవారు చేయువాడని మరమిగ లాభములేదు. తమకు శేత నయినంత సహాయము ఆస్త్రియాను శరణార్థులకు నొసగు టయే అండ్లములు చేయవలసిన పరియె యున్నది

ఆస్త్రియా

డాక్టరు మరణానికిని గౌరవించుట.

లండను అక్టోబరు 25:—అండ్లవాం—డాక్టరు డెనా గారికి ప్రాన్సును జోనెఫ్ చక్రవర్తిగారు సరదారి (కింగ్స్ హాండ్) నిచ్చిరి.

ఆస్త్రియావారు మూడవమాంబులు మువకై

ప్రయత్నించుట

లండను అక్టోబరు 25:—అమ్మన్ బెర్గాము—ఆస్త్రియా వారు మూడవసారి యజువకు ప్రయత్నించుచున్నారని. ఈ విషయమై హాలెండును మరదలు కనులుచేయుటకై ప్రయత్నములు చేయుబడిరి. నూటికి రెడ్డి వడ్డిగల పత్రములు డిక్టో క్లగటి 62½ చొప్పున అమ్మన్ బెర్గాము ప్రజలకు తెలియజేయ బడినది. యుద్ధమునకు పూర్వము నూటికి 4 వడ్డిగల “క్రాసు రెంటు” పత్రములు 80 చొప్పున అమ్మన్ బెర్గాము. (టెలిగ్రాఫ్ పత్రిక)

అమెరికా

వర్తకనౌకలను దోచుకొనుట.

లండను అక్టోబరు 25:—వాషింగ్టన్—మ్యూసోట్ట లో నిష్పంధనాసము విధింపబడిన జన్మకు ఉద్యోగులు కొంద రు సారిపోయిరి. వీరిప్రార్థనామయన కేరదీయను సముద్రము నందలి చిన్న నౌకలలో ననేకములను దోపిడి చేయుచున్నది. హైలీ వీరికి ప్రధానస్థానము అని తెలియరాగా దొరతనమునా రన్సే పిండుచున్నది.

TELEGRAMS.

UNITED PROVINCES.

THE HOME RULE LEAGUE.

We Must Have Self-Government.

WE ARE FIT FOR IT.

Sir S. Subrahmanya Iyer's Letter.

ALLAHABAD, October 26.

Sir S. Subrahmanya Iyer has contributed an article to the "Leader" on the proposed Home Rule League, in the course of which he says that he has no hesitation in saying that the formation at this moment of the League in question is almost urgently called for. Regarding the intention that the work of securing self-government for India will be done by Congress agency he says:—"Past experience must convince all of the futility of expecting that agency to undertake contentious and systematic agitation here and in the United Kingdom which is indispensable for the attainment of our object. Next we find persons are willing to work in the League whose co-operation, knowledge, and power of organisation will be of the most invaluable service in both the countries and it would be folly not to avail of the opportune support and voluntary help thus proffered. Nor can the action of this new agency in the slightest degree conflict with the aim of the Congress with reference to this particular question, since the object of the League is identical with that of the Congress."

As regards the objection that any agitation in such a matter would embarrass the Government at the present time, that is to my mind entirely without foundation. That self-government is a matter of absolute right to India no man with the least pretensions to honesty can deny viewing the question without reference to the precise time when it should be granted by the Imperial authority."

Proceeding Sir Subrahmanya Iyer says:—"It is astonishing how some of us are disposed to deny capacity for Self-Government to our people and I cannot help thinking that in this matter these persons have allowed themselves to be hypnotised by the bureaucrat who has ever been alert to impute such incapacity to us. For my part I hold that Self-Government in this country would be a success the moment the right is granted."

In conclusion he says:—"I venture to say that those who have hitherto been leaders in political matters in this country would be acting unwisely if for supposed reasons of expediency and policy they would discontinue the formation of the League and thus omit to avail themselves of an instrument which will press the claim to self-government with all the persistence and force needed at this juncture. Any hesitance on the part of those leaders in the matter can only result in their being left behind by the rising generation with aims and aspirations so rightly instilled into their minds inevitably and by force of circumstances affecting the country as whole."

PUNJAB.

The Bishop of Lahore with the Troops.
An Officer's Testimony.

BOMBAY, October 26.

A private letter just received from an officer with the Mesopotamian force shows that the Bishop was an inspiration to the officers and men alike and nobly bore his share in the fatigues of the day when he was with them.

Sir John Nixon's Telegram.

BOMBAY, October 26.

The following telegram was sent to the Bishop by Sir John Nixon, commanding the forces on the eve of the Bishop's return to India:—"This is to say good-bye and to express my deep gratitude to you for the very devoted and energetic manner in which you, whether in consecrating burial grounds, or with the troops in the field, or in attendance on the sick and wounded, or in casualty clearing stations and hospitals, have worked during your visit. Your coming to us, I feel assured has placed the spiritual welfare of the soldier out here on a higher plane and will have a very good and lasting effect. The correspondent adds "the Bishop was under fire all day during the last fight assisting in the removal of casualties well up in the firing line."

Return of Wounded Warriors to Patiala.

LAHORE, October 26.

Major Harnam Singh and ten wounded soldiers of the 1st Patiala Infantry arrived at Patiala on Friday noon from the Dardanelles and received a rousing reception. His Highness the Maharaja taking part in the welcome.

A Sensational Restitution of Conjugal Rights Case.

LAHORE, October 26.

In Ludhiana a sensational restitution of conjugal rights case, in which one Basant Singh impleaded his wife and two Missionary ladies of the station and in which the Sub-Judge passed an interim order requiring his wife Lachmi to furnish a security of Rs. 500 for her attendance, the District Judge, Ludhiana, has rejected the appeal preferred by Lachmi against the order, directing the security. The case is proceeding before the Sub-Judge.

DURBAR AT AMBALLA.

Lieutenant-Governor's Speech.

Amballa's Enthusiasm In Recruiting.

LAHORE, October 26.

At the Divisional Durbar held at Amballa yesterday, the Lieutenant-Governor congratulated the Division on its complete freedom from political crime and on the co-operation with the Police in the prevention and detection of ordinary crimes. He went on to pay a generous tribute to the zeal shown by the Chief of Sirmoor, Kalsia, Pataddi, Loharu and Dujna, who were present at the Durbar personally or by representatives, and the people in assisting the Empire in its hour of need, to the generous gifts of various war funds and to the activity shown in recruiting. Since the beginning of the war, the

Punjab had provided some 50,000 recruits from its martial races, and the Amballa Division had shown an enthusiasm in recruiting, only equalled by the valour of its soldiers. Rohtak District, in particular, ranked as one of the first in India in the number of men it has supplied to the Army. The Indian troops had fought nobly beside the British and Colonial soldiers, and it was hoped that the brotherhood in arms thus established would do much to smooth differences, clear away the misunderstandings and promote the union of a great Empire in the defence of which all were proud to shed their blood. After his speech the Lieutenant-Governor distributed khillats and sanads to those who had assisted the administration and given aid in recruiting.

An Indian Lady Cut Into Pieces.

A Heart Rending Railway Accident.

LAHORE, October 26.

A Correspondent writes to the "Bulletin":—"Peshawar contentment railway station was the scene of heartrending accident the other day. An Indian lady with child in her arms was trying to get into train when it whistled and started off. The child slipped from her mother's arms and fell on the platform where it was picked up quite safe but the poor mother was immediately cut to pieces."

A Murder Case.

LAHORE, October 26.

The Sessions Judge of Muzaffargarh and Mulan recently disposed of a murder case, in which one Mi Jantan and her alleged paramour, Inam Bux, were committed to the Sessions on a charge of murdering her husband, Romzan by mixing with rice arsenic and hantol which caused his death. The Judge found the woman guilty and sentenced her to transportation for life, but acquitted the other accused as his complicity was not proved.

MYSORE.

The Bangalore Brigade in E. Africa.

Narrow Escape of Several Members.

BANGALORE, October 26.

An interesting narrative of a narrow escape of several members of the Bangalore Brigade now serving in East Africa has been received here, dated the 28th September. The writer says:—"It happened just a week ago. We were on an armoured train and had gone some 200 miles up the line taking the General with us. On our return and when about half way to our destination while we were running between two stations at 1-30 in the morning at a fairly high rate of speed, there was a big explosion of a mine that had been laid under the rails by the enemy and practically the whole train was derailed. There was a big truck in the front and then came the first armoured car. An officer and myself were on watch on this truck, B. D. and Captain S. being on duty on the hindmost armoured car. The front truck exploded the bomb, and we in the next armoured car got almost full effect of the explosion. It was an experience calculated to terrify almost anybody especially, as we became aware that the whole train had left the line and we were running on the ground for all we knew into the cutting or down into embankment. The train engine and all ran for about forty yards after the explosion and gradually the carriages and all turned over on to their sides and then stopped with a sudden jar. None of us were very greatly perturbed, as we had all been expecting such happening every day. The train was badly damaged, and we had some difficulty in extricating ourselves from the wreckage and in getting the machine guns clear in case the enemy attempted to attack the wrecked train."

The Mysore Representative Assembly.

Discussion on Budget Items.

MYSORE, October 26.

The Representative Assembly met again to-day at 12 o'clock. Dewan Sir Visweswarayya presided with His Highness Yuvaraj on the right and Sardar Kantaraj Urs on the left side. Departmental heads were also present. The Dewan having invited the members to offer remarks on the Budget Muhammad Aozas Khan Sahib of Bangalore made some remarks and pointed out the necessity for more detailed information regarding expenditure on Hindustani inspecting agency, grant-in-aid for Mahomedan Schools, scholarship sanctioned for Ayurvedic and Unani studies and amounts expended for similar purposes, also, the amounts allotted for scholarships to study in the Aligarh College etc. He also pointed out that a large sum of 14 lakhs of rupees shown as uncollected under the head of excise has not been explained away. At this stage the Dewan pointed out to the Assembly that the members would not be allowed to discuss matters regarding matters relating to the Mysore Royal family and its relation to the Paramount Power. The Assembly in one voice declared it had no intention to do so. The discussion on the Budget is proceeding.

SOUTH INDIA.

The Langar Dacoity Case.

RAJAHMUNDRI, October 26.

The arguments for the prosecution in the Langar dacoity case closed yesterday. The Judge will address the Assessors to-morrow at 12 noon in the Central Jail. The prosecution relied chiefly on the evidence of the approvers and also upon the production of material objects by some of the approvers and the accused before the Deputy Magistrate of Polavaram, in whose jurisdiction the accused reside. It was also elicited that, some of the material object did not tally with that articles mentioned in the first information reports. The theory for the defence was that even according to the prosecution, 20 of the accused are agriculturists and that it was, therefore, improbable that they would form into a gang of dacoits giving up their usual avocations of life. I. L. R. 32 of Madras was relied on by both sides. It was admitted that there were no approvers in that case and also that 20 dacoities were committed in ten years. In this case 10 dacoities were committed in 6 months. So the prosecution said, that the period was too short to bear any analogy with 32 Madras. The Vakil for the defence relied upon 32 to show that, even though the accused therein were admittedly of a criminal gang were

acquitted. Here, in this case the prisoners are agriculturists and therefore, could not be taken as habitual dacoits. It was conceded by the Public Prosecutor that none of the approvers spoke about the gangs of the gang.

A Curious Case of Temple Defilement.

TRIVANDRUM, October 26.

A curious case of temple defilement in South Travancore was decided yesterday by the High Court, wherein a Tamil Brahmin prosecuted a Nair for defiling the Brahmin temple with the deliberate object of offending the Brahmins by entering the inner shrine, spitting, and the complainant and abusing him while performing koushekam. The Magistrate acquitted the accused for defilement, but convicted him of defilement. On appeal the Sessions Judge acquitted the accused holding that the section was inapplicable and the evidence insufficient and unreliable. The High Court held that the section was applicable but declined to interfere, the matter being appreciation of evidence.

The Travancore Maharajah's Birthday.

TRIVANDRUM, October 26.

Members of the Sri Mula Rama Varma Union Club celebrated as usual His Highness the Maharajah's birthday last evening on a grand scale. Besides the members, a few elite of the town were also invited. The club and its premises were tastefully decorated and illuminated. There were indoor and outdoor games and music. Refreshments were also served to the guests. Mr. Justice Veeraraghava Iyengar, President of the Club, in most appropriate and loyal terms proposed the toast of His Highness, which was unanimously and enthusiastically responded to.

SIND.

Oil Finds.

KARACHI, October 26.

The oil find by B. O. C. Agartars reported on Saturday is stated to be in Las Bela State territory some 75 miles from Karachi and work of digging the wells is said to be in active progress.

(LATEST TELEGRAMS)

His Majesty Inspects Hospitals.

LONDON, October 26th:—The King's ship arrived at Havre escorted by Destroyers and submarines. His Majesty was met by Sir John French and then inspected the British, Canadian and Australian hospitals. The Prince of Wales is now acting as despatch rider.

German Total Losses.

LONDON, October 26.

AMSTERDAM.—German losses for nine days ending October 20th were over 57,000. The total Prussian losses now amount to 20,21,078. There are moreover 228 Bavarian, 209 Saxon, 236 Wurttemberg, and 53 Navy lists.

German Foodstuffs.

LONDON, October 26.

Dr. Von Bethmann-Hollweg has invited the party leaders to confer on the question of foodstuffs.

A PARIS BULLETIN.

LONDON, October 26.

PARIS.—Desperate struggle in Champagne in the centre of the Courtine after fluctuating was decided by the staying power of Frenchmen who resumed their offensive and have broken the German counter-offensive. We also progressed north-eastward of Massingues by a sudden attack. The Bulgarians on the 22nd attacked the French forces occupying Strumitza district along the whole front. We completely defeated the Bulgarians.

The Cavell Murder.

LONDON, October 26.

Madras Indians in Cape Town passed a resolution expressing horror at the dastardly execution of Miss Cavell in defiance of laws of humanity. The resolution urged Indians to join the fighting forces in response to the King's appeal.

The Pay Case.

WASHINGTON, October 26.

WASHINGTON.—The State Department officials are greatly interested in Pay. If it is determined that he was acting on behalf of German secret service they will regard his acts as a serious offence against the United States.

A Detective Arrested.

NEW YORK.—A German agent named Darsche has been arrested. Detectives expect him to prove a valuable witness. Other arrests are expected.

German Disorganisation.

ALLAHABAD, October 27.

LONDON, October 25th.—Several correspondents at the British headquarters dwell on the German disorganisation resulting from the attack on the 19th September. The German staff have been unable to follow their usual practice of throwing fresh reserve corps into the line and they have hastily assembled miscellaneous forces from rest billets everywhere between the Argonne and the North Sea and rushed them to Champagne and Loos. Utter confusion prevailed in towns behind the German trenches on our part of the front. The German Commanders frantically demanded reinforcements. Their clerks packed document in anticipation of retirement and the roads were lined with corps and divisional transport ready to move eastward. Battalions and even half-battalions were routed out of their quarters. In Roulers, Thielt, Valenciennes, Lille and Courmari a mixed contingent of Prussians, Saxons, Bavarians and Wurttembergers are now facing us and it will be difficult for the German staff to restore their organisation. Any plans they may have been completely upset by our taking the initiative.

The "Times" Rome correspondent says that the Italians offensive has been carefully prepared for some 6 weeks and is progressing very satisfactorily. Good news to be expected in a section of front which is not yet particularly mentioned in Official communiques. The Austrians with this time find it very difficult to hold the Carco Plateau. Various Italian deficiencies that came to notice when they failed to break through in July have been removed. "The Matin's" Rome correspondent says that the occupation of Gorz is expected any moment.

TELEGRAMS.

Air Attack on Venice.

A Sheer Act of Vandalism.

LONDON, October 26.

ROME.—Another attack was made on Venice this morning by three Austrian aeroplanes. Three persons were slightly injured. Damage to property was unimportant. The papers denounce the attacks as sheer vandalism, since it is difficult to touch the city without damaging irreplaceable works of art. A bomb fell on Piazza San Marco. It was a miracle that nothing was harmed. The hope is expressed by the Press that the devout Emperor and Archdukes are satisfied with the damage to the church.

A telegram from Geneva says that the object of the great Italian offensive is to prevent Austrian troops from being sent to Serbia. Italians have abundant munitions.

TURKEY.

The "Goeben" at Varna.

LONDON, October 25.

It is stated at Bukharest that the "Goeben" has arrived at Varna.

AFRICA.

General Botha's Return: Continuance of Imperial Policy Assured.

LONDON, October 26.

PRETORIA.—It is understood that General Botha accepting the mandate of the country has decided to continue in office with his present colleagues. Two results are still not known but General Botha co-operating with the thirty nine Unionists returned has a large majority of approximately sixty six for an Imperial Policy.

South African Elections.

The Result.

LAHORE, October 26.

LONDON, October 25th.—The result of the South African elections is as follows:—Bothaists 54, Unionists 40, Hertzogites 27, Independents 5; Labour 4. Independents mainly support General Botha.—"C. and M. Gazette" cable.

AUSTRALIA.

Mr. Hughes to be the Australian Premier.

LONDON, October 26.

MELBOURNE.—Mr. Fisher who has accepted the Commonwealth High Commissionership in London has recommended Mr. Hughes, Federal Attorney General, for the Premiership.

AUSTRIA.

Dr. Dumba Knighted.

LONDON, October 26.

AMSTERDAM.—The Emperor Francis Joseph has knighted Dr. Dumba.

Austrian Loans.

LONDON, October 26.

AMSTERDAM.—The "Telegraph" draws attention to attempts being made in Holland to obtain subscriptions to a third Austrian loan. Subscribers are invited to pay 62 and half per cent for five and half per cent security, whereas before the war four per cent Crown rent stood at eighty.

EGYPT.

Armenian Massacres.

Modern Huns' Most Brutal Exploits.

CAIRO, October 26.

The "Pioneer's" Egyptian notes published in to-day's issue deal only with Armenian refugees who are to be seen from Port Said encamped in a vast array of tents on the eastern shore at what are known the Quarantine Quarters. This small Colony of Armenians numbering about 4,500 has a terrible but thrilling tale to tell. From the authentic reports that have reached the attacks on the Armenians are unprecedented in extent and fury. The massacres are being carried out indiscriminately all over Asia Minor and northern Syria with a savagery and a callous brutality that outshine the most noted exploits of the modern Huns. Wherever there exists an Armenian Colony, there the same manoeuvres have been and are being adopted. The members are ordered to be prepared for deportation. Where they resist they are overcome and butchered wholesale. Where they obey the order is similar and generally worse fate awaits them. The men are either shot down on the spot or dragged off to the labour battalions. The women and those who are young or comely are sold off as slaves or forced into harems.

HOLLAND.

Export of Flax Prohibited.

LONDON, October 26.

HAGUE.—A decree prohibits the export of flax from Holland.

UNITED STATES.

Germans with Explosive Bombs.

Arrested in New York.

LONDON, October 26.

NEW YORK.—A man named Fay said to be a Lieutenant in the German army and his Brother-in-law named Schoutz have been arrested at Weehawken, New Jersey, when testing a bomb and while in possession of explosives and survey charts of the New York Harbour and explosive machines which could be fastened to the stern of a ship to explode on contact with the propeller and also infernal machines which could be timed to explode days after the vessel's departure.

Four Germans have been arrested at New York and charged with arranging a plot to destroy munition ships by ingenious infernal machines. Further revelations are expected. The Americans are most indignant and demand a searching investigation regarding the originators of the plot.

An American Note.

LAHORE, October 26.

LONDON, October 25th.—An Exchange telegram Washington says an American Note to Great Britain declares that Orders in Council are illegal under International law and discriminatory, as Scandinavia is able to trade with Germany. It is denied that increased American exports prove shipments to Germany.—"C. and M. Gazette's" cable.

Attempts to Resume Commerce Raiding.

LONDON, October 26.

WASHINGTON.—The Government is investigating the reported activities of several small boats in the Caribbean Sea in connection with the escape of German Officers interned at Newport News which are believed to indicate the German plan to resume commerce raiding on a small scale. The base of operations is believed to be Haiti.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(By Wire.)

SIMLA.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, October 26.

The following telegram has been received by the Viceroy from the Secretary of State:—

26th October:—A British Submarine sunk a German cruiser of Prince Albert type near Libau. The Bulgarians occupied Uskub. Sir John French reports the repulse of an attempted attack on a fort in the Givenchy Wood. South east of Tahure the French artillery delivered destructive fire on the enemy trenches. The Russians repulsed an attack 22 miles south west of Riga on the river but the Germans captured the village south-east of Riga. The artillery was extremely violent on both sides round Riga. Round Dvinsk the fighting resumed vigorously. The Germans captured the town of Lilukst 12 miles north west of Dvinsk. The Russians captured the village in the Luce district south. Elsewhere no change is reported. The Russian man-of-war bombarded the coast of Courland and landed forces near Domesne. The Italians continue progress, have completed the command of Le-Dro valley on the west bank of the lake Garda and advanced after severe fighting on the Carso Plateau.

THE I. C. S. Bill.

Government Press Note.

SIMLA, October 26.

The following Press Communique is issued:—
In order to remove any misunderstandings as to the effect of the Indian Civil Service (Temporary provisions) Bill introduced into Parliament the following statement is published for general information:—

One of the effects of the present war has been a large falling off in the number of qualified candidates for the public services of India. To meet this difficulty certain concessions as to age have already been granted by the Secretary of State to candidates who have undertaken service in the Army or the Navy and these were published in a Press Communique which was issued on the 21st inst. These measures have not afforded a final solution of the difficulty in filling the normal vacancies in the Indian Civil Service a state of affairs which it is anticipated will continue not only during the currency of the war but for some time after its conclusion. The Secretary of State has therefore now introduced a Bill in Parliament assuming power to make regulations supplementary to those issued under section 32 of the Government of India Act 1858, which will have effect during the continuance of the present war and for two years thereafter, to provide for admission and appointment to the Indian Civil Service otherwise than by means of examination held in London, in accordance with regulations made under section 32 of the Statute of 1858, up to a maximum of three-fourths of the total number of vacancies to be filled during the period for which the supplemental Regulations will remain in force.

The necessary educational qualifications will be insisted on and the interests of Indian candidates will be safeguarded, as will be seen from the following text of the statement made by the Under-Secretary of State for India in the House of Lords, on the 14th October 1915.

"We are most anxious, in suspending open competitive examination even temporarily, and partially, that no injustice should be done to Indians in entering the Civil Service by this channel. Your Lordships are aware that the Indian community regard as of great importance this privilege of many years' standing by which upon full equity of treatment Indians are enabled to enter the Indian Civil Service by a competitive examination with their European fellow-subjects and we are most anxious in temporarily making this change in the method of recruitment that by no means, either this year or in the years to come, shall Indian proportion suffer in its relation to that examination. We therefore, contemplate if, with the examination of one fourth, there is not as a result the same proportion of Indians successful, as has been the case in former years, that number will be made up by selection hereafter. This is not of course, in the Bill but this course will be taken so that even treatment as far as possible will be meted out both to European and Indian."

It is understood that the Secretary of State has in view the following method for the selection of Indian candidates otherwise than by open competition. The supplemental regulations, which it is proposed to issue, will provide that only those persons of Asiatic descent will be eligible for selection who had appeared, but without success, at the open competition of the year and who from their achievement at the examination are cer-

tified by the Civil Service Commissioners to possess the necessary educational qualifications. The appointment of candidates will follow the order of priority obtained by them at the open competition.

Repatriation of Germans and Austrians.

SIMLA, October 26.

It is understood that the British Indian Steam Navigation steamer "Goldconda" with the first batch of German and Austrians to be repatriated will probably sail from Calcutta about the 15th November. The first batch will probably include Germans and Austrians from Provinces other than Bombay, also from Madras, only in part, but details have still to be arranged.

CALCUTTA.

The Bombay Industries Committee.

A Press Comment.

CALCUTTA, October 26.

In noticing the Bombay Government Communique, announcing the appointment of a Standing Committee of advisers in the interests of Indian industries, the "Patrika" says:—"This is no doubt a move in the right direction, but the people are losing faith in such committees, for they very rarely, if ever, show any practical result. The secret of Japan's success in monopolising the trades of Germany and Austria is well known. It is the backing of the Japanese people by the Japanese Government. This is what a correspondent writes to the "Times of India". Not only does the Japanese Government protect industries of the country by raising tariff walls but it started and worked some of the industries to show its people how to work a concern in the beginning. When a free and growing people like the Japanese need such help from their Government, the necessity of the Government aid in the case of Indians who are dying and are utterly dependent upon their rulers, is a hundred times greater. So long as our Government does not follow in the wake of Japan, there is no hope for the development of Indian industries in spite of its ardent sympathy and reassuring expressions for the same.

A Political Suspect.

CALCUTTA, October 26.

A political suspect, who was interned in Netrokona, is permitted to reside at Mymensingh with his father, a retired Deputy Magistrate. This suspect is suffering from phthisis.

The Tidal Boar: Paddy Fields Under 12

Feet Water.

CALCUTTA, October 26.

Floodwater that came over the sub-division of Feni in the district of Noakhali like a tidal boar from the eastern hills has not yet subsided. Paddy fields are all under eight to twelve feet of water and standing crops are all totally destroyed. From yesterday there has been incessant and heavy rain and there is every chance of a renewed flood.

Relief to the famine-Stricken in

Mymensingh.

CALCUTTA, October 26.

The Government has sanctioned Rs. 50,000 to be advanced as agricultural loan to the people suffering from scarcity in the Mymensingh District.

Temple Properties: An Interesting Case.

CALCUTTA, October 26.

A legal dispute concerning an ancient hindu temple at Sehwan which has occupied the lower courts four or five years is now before the High Court. There are ten plaintiffs and twenty-one defendants the former claiming descent from one son of a common ancestor and defendants descent from another son.

The temple was rebuilt some eleven years ago both parties contributing an equal share of the cost and the temple visitors the balance. The Plaintiffs claim partition and division of half the immovable property and that each of the parties should have possession, enjoyment and control of the temple income for six months in rotation. The first court at Sehwan decided against the plaintiffs holding that the property was dedicated to the public. The District Court at Larkana reversed this decision holding the land built upon to be family property and that visiting by temple devotees did not alienate all rights of possession forever. A Revision Appeal against the latter judgment was recently argued. The High Court has reserved judgment.

BOMBAY.

The Poona Fancy Bazaar.

POONA, October 26.

The recent Fancy Bazaar organised by the Training College for Women, Poona, has resulted in a net income of Rs. 4,056. Out of this amount, the Lady Hardinge War Hospital has received Rs. 3,500, while the Poona Women's Branch of the War Fund, the Christmas Pudding Fund and the Belgium Relief Fund have respectively received Rs. 200, Rs. 100 and Rs. 256.

A Gang of Dacoits.

POONA, October 25.

A gang of 23 persons, mostly Bhils, Thakars and Kolis, is being prosecuted before Mr. Kulkarni, 1st Class Magistrate of Junnar, under Section 401 I. P. C. forming a gang for the purposes of dacoity. In the course of their confessions some of the accused have disclosed the fact that there are two more gangs in existence. There are 40 offences against the present gang. Mr. D. V. Deshmukh, Assistant Prosecutor, represents the Crown, while 13 accused are being defended. There are 150 witnesses in the case.

BEHAR.

The Moslem Questions.

Consultation With Leaders.

BANKIPUR, October 26.

The Raja of Mahmudabad came to Bankipore on the 22nd instant with Sir Ali Imam to consult the Bankipore Moslem Leaders on the question of holding the next session of the Moslem League at Bombay and also about the Moslem University. He left for Lucknow on Sunday night.

అమెరికావారి లేఖ.

లాహోరు అక్టోబరు 26:— అండను అక్టోబరు 25:—
కాన్సు అక్టోబరు అంతర్జాతీయ ధర్మసూత్రముల ననుసరించి
ధర్మవిద్యకులనియు సాండినేయవాగు జర్మనీవారిలో
వ్యాపారము సుఖపుయందగలుగుటనుబట్టి తాతయ్యకారకముని
యు అమెరికావారు బ్రిటిషువారి కొకలేఖ నంపిరిని కాపిం
గ్గనుండి తంపించెను. మి. గెజెట్టునకు వార్తవచ్చెను.
అమెరికావారి యెగుమతులు వృద్ధియగుటచే జర్మనీదేశమునకు
సగుట పెనుచున్నదనుటయు సుచంజము గాదనిరి.

ప్రేలుకు బాంబులను తెచ్చుచున్న జర్మనులను
పట్టుకొనుట.

అండను అక్టోబరు 25:— న్యూయార్కు— జర్మను
సేనలో తెచ్చెనెంటగు ఫేయనతమున అతనిభావమును స్కా
విట్టున నభిమాను న్యూజెర్సీలోని ఏహాకమెనులో బాంబులను పరి
శీలించుచుండగా వారిని పట్టుకొనిరి. వారియొద్ద ప్రేలుకు సా
నుగ్రహము న్యూయార్కు నొకాశ్రయము ప్లానులును నొకల
యొక్క వెనకభాగమున కట్టివోరావీడినలవెంటనే ప్రేలు
నట్టియు కొంతకాలము ప్రయాణము జరిగినపిమ్మట ప్రేలు
నట్టియు మారణయంత్రములను దొరికినవి.

న్యూయార్కులో నలుగురు జర్మనుల
అరెస్టు చేయుట.

అండను అక్టోబరు 26:— అమెరికాసామగ్రిని గొప్పోపు
నాకలను అగ్రతర్యయంత్ర విశేషములచే ద్వంసమొనర్చుటకు
కుట్రలు పన్నుచుండిరను కారణమున జర్మనీదేశములను 4 రి
న్యూయార్కు పట్టణమున అరెస్టు చేసిరి. ఇంకను వింతలు
బయలుపడగలవు. అమెరికనులకు అధికముగ ఆగ్రహము కలి
గినది. ఈ కుట్రకారకుల గూర్చి గాఢముగ దర్శాత్తును జరుప
వలసినదని వారు కోరిరి.

సింల

శ్రీరాజప్రతినిధిగారికి వచ్చిన తంతివార్త.

ప్రాస్తు రంగము.

అండను అక్టోబరు 26:— గివెంచి అడవిలో నొక
టను ముట్టడించుటకు చేయబడిన ప్రయత్నము విఫలమైనది.
టాహూకు అగ్నేయమున పరానువారి ఫిరంగులు శత్రు
వుల కందకములపై ఫిరంగులనుకాల్చి చాలనష్టమును కలి
గించినవి.

రమ్య

రిగానది సమావేశమున రిగాకు వైరుతిభాగమున 22
మెల్లదూరమున రమ్యవాగు శత్రువులను తరిమిరి. జర్మనులు
రిగాకు అగ్నేయమున నొక గ్రామమును పట్టుకొనిరి. ఇరు
వీరులవారు రిగాప్రాంతమునఫిరంగులను తీవ్రముగ కాల్చిరి.
ద్యిస్సు ప్రాంతమున పోరు ఘోరముగ జరిగినది. ద్యిస్సు
కు వాయవ్యమున 12 మెల్ల దూరమున నున్న ఇలుకనుపట్టణ
మును జర్మనులు పట్టుకొనిరి. తక్కినవోట్ల మాన్యులేను.

బాగ్నసు రాష్ట్రములు.

బల్గేరియావారు ఉకలు నాక్రమించిరి. రమ్యవారి
యొద్దనొక కొరలండు తీరముపై ఫిరంగులనువేసి దామెను
నెనుయొద్ద సేనలును దింపినది.

ఇటలీ

ఇటలీవారు హంబుర్గుకు వెళ్ళుచున్నాడు. గార్డా సో
వరమునకు ఎడమప్రక్క చీడో కనుకు ఇటలీవారి స్వాధీన
మైనది. తీవ్రముగపోరి కార్నా మైదానముపైకె వెళ్లిరి.

ఆంగ్ల జలాంతర్గామి

లిబోవద్ద ప్రెస్సు అల్పర్యనాక తెగకుచేస యొకజర్మను
కుగ్రాసరు నొక ఆంగ్ల జలాంతర్గామి యుంచింది.

ఆంగ్ల సేనల పరాక్రమము.

అండను అక్టోబరు 26:— ప్రేటునునాశ్రమకు ఇటుల
తంపించిరి. ఇటలీల జరిగిన యుద్ధములన ప్రాప్త్యులోను
బెల్జియములోను జర్మనులు చేసికొనిన ఏర్పాటులన్నియు
భిన్నమైనవి. ఈవిషయములన ప్రత్యక్షముగ కనబడుచున్న
దానికన్న సభికులు లాభముకలిగినది. జర్మనులు క్రొత్తసేన
లను ఏర్పాటుచేయలేక పట్టణరక్షక వైకులనందరిని కలగలవు
గాననిరి. ఆపట్టణములోనంతయు నల్లకల్లోలమైనది. వారి
సేనలు చెల్లాచెదులైనవని ఖేదించెమిది. 140000 మంది యు
ద్ధమానకు పనికిరాకుండ పోయిరి. ఆల్బానులో పరానువారు
తలపడుదురని జర్మనులు తలచిరి. పరానువారు మంపెనలో
తలపడుటచే వారు వితాపనొందిరి.

వృత్తాంతములు

మిమెన్ సింగుజిల్లాలో తొమ్మిదాది నివారణము:—
ఈవిషయమై వ్యవసాయపు బతుకైనమిత్తము పంచెట్టెటకు
గాను దొరతనమువారు గ్రం. 000 రూపాయల దనుచేసిరి.

మోసగాండ్ర గుంపు:— షి కార్నూరులో మోసమే
వృద్ధిగా నొక సంఘము సేర్పరచి కొంతరు దానికి గోల్లెను
గేంసు అని పెట్టుకొనిరి. ఏది 15 గురికి పోలిను వారు పట్టు
కొని కేసు చేసిరి.

తెలిగ్రాఫు మని ఆధ్వర్యము:— 1-11-19:5 వ తేదీ మొ
దలు ఈజిప్టు ప్రాప్త్య తెలిపెను. శత్రువులలో పోరు చున్న
వైశ్యములోనుండు వారికి పంపబడు తెలిగ్రాఫు మనిఆధ్వర్యము
కేరటునకు పంప బడును.

కిరసనాయులు గనులు:— కరాచీకి 75 మెల్ల దూర
ముననున్న లాన్ చెలా సంస్థాన రాష్ట్రమున బర్మా ఆయులు
కంపెనీ ఏజెంట్ల కీగనులగుడెడివి అచట నూతులన్నత్రవ్యవసా
యకులుగా జరుగుచున్నది.

రాజకీయ వ్యాపార సంబంధ ఆచూకము:— ఇట్టి
అనుమానము కలకానికి వెల్లూకొనడో విశ్వంధ నివాసము చేయ
బడెను. ప్రస్తుతితము రోగగ్రస్తుడైయుంటచే మిమెన్ సింగు
లో తనతల్లిదండ్రులవద్ద నివసించుటకతని కాజ్ఞ యాయబడినది.

పారిశ్రామికముల నిచ్చుట:— బహుమతముల నొసంగు
టకుకొనకనుండలములోని లాకెన్న మిమెన్యులు పాతకాల
లో నవంబరు నెల 4 వ తేదీ మధ్యాహ్నము 3 గం 45 ని
జరుపబడు సభకు మేజరు జనరలు ఎ. ఫెరె సి. వి. గారధ్య
క్షుత నహింతురు.

డాక్టరబ్బస్లో గాయపడినవరిన యోధులు:— మొదటి
పాటియాలపదాతి దళములోని గాయపడిన సైనికులు 10 మం
దిలో మేజరుహార్నము సింగుగారు శుక్రవారము మధ్యాహ్న
మున పాటియాలోను చేరిరి. వీరుకానాపూర్వకముగ స్వాగ
తము నచటపడెనది.

అట్టియలను జర్మనులను స్వదేశముల కంపుట:—
ఈవిషయమై గోల్లాండెఅతరాక నియమింపబడినది. ఈనాక
కలకత్తానుండి బహుళ గి. 000-000 వ తేదీని బయలుదేర
వచ్చున ఏయే ప్రత్యేకములందువారిని మొదట పంపుచుకో
నివరములేర్పాటు చేయబడలేదు.

రైలు పర్యవేక్షణ:— వేమరకు కంటోనుమెంటు రైలు
స్టేషనులో నొక స్త్రీ బిడ్డను చంకెనుకొని రైలుబండిలో
నెక్కుబోవునంతగా రైలు నడచినది. ఆబిడ్డ ప్లాటుఫారము
మీదపడినందున బ్రతికినది గాని అమె బండిక్రందలుట తుకులై
పోయినవనిబుద్ధిపెరిక పోకటింపినది.

లాహోరు విషపు గారు:— మెరహాటిమి యాదళము
లలోని సైనికులు:— సైనికోవ్యోగులను వీరవలన వైర్యసాహస
ఉత్సాహముల బడయుచుండిరియు, సైనికులతన విషపు
గారుకూడ శ్రమనోన్న వారుగనుండెడియు ఆవైశ్యములతో
నున్న ఒకఉద్యోగి తెలియపరచెను.

హత్యకేసు:— కార్త వెప్రును రైలువేలో పంటుగా
నున్న డబ్బా జే. కన్నయ నతకు వారినివీరిరి పిలచుటకు
నియమింపబడిన నాకరకు నొక పతాను దురవారి తన్నుట
లన వా దురవాను చుపోయెను. ఆ కేసు వెమన్కోర్టుకు
పంపబడినది. గి. 000-000 వ విచారణ జరుగును.

సింధు వాంకి మేనేజరు కేసు:— పీతాంబరవానువల్ల భ
దాను గారికి క్రిడికొర్టువారు 2 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష
విధించిరి. హైకోర్టులో ఇద్దరు బ్యాయమూర్తులూ శిక్షను 2
నెలలకు తగ్గించి దానివైపుల అపిలు పెట్టుకొనిబడినది
గాని ముద్రాయుని జూరీనుమీద విడుదల చేయబడలేదు.

బంగాళములో వరదలు:— నాకహాల్జిల్లాలో పెసినలు
డివిజనులో నున్నవచ్చివల్లు కొండలమీదనుండి వరదనల్చి
పడినది. ఆనీరింకను తీరులేదు. వరిపాలములలో 8 మొదలు
12 అడుగులవరకును నీరునిలచి యున్నది. విన్నటినుండి మల
వన్న మువిమరకుండకురుముచున్నది. చురుకువరదమన్నున్నది.

మహమ్మదీయ సభలు:— బొంబాయిలో మహమ్మదీయ
గుంఘసభను జరుపుటకు గూర్చియు మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాల
యముకు గూర్చియు సర ఆలీ ఇషాము గారితో చాలోదించు
టకు మహమ్మదాబాదు రాజా గారు ఈనెల 22-వ తేదీని వాంకి
పురమునకు వెళ్లిరి. ఆదివారమునాడు రాత్రి మరల లక్నోకు
వెళ్లిరి.

రూటరు కంపెనీమీద దాడు:— రూటరు కంపెనీవారి
చార్టర్ నితరులు కల్పించుచున్నారని ఇండియాలోని రూటరు
కంపెనీ మేనేజరు కొందరిమీద కేసుచేసెను. ఆ కేసు శాట్టి
దేశముబడినదితనమీద నక్రమముగ కేసుచేసినందులకు 5000
రవ్వ మిప్పించవలెనని గారిలో నొకరు రూటరుకంపెనీ మేనే
జరుమీద దావాచేసిరి.

ఆయుధకానవపు కేసు:— అట్టియగారు అరు నొక
యోధోపు దేశీయుడొక శుపాకిని పి. సి. వండు కంపెనీ
వారియొద్దగొనినెను. ఆశుపాకిని పోలినువారు పట్టుకొనిరి. నే
నీ గుపాకిని టి. జి. ఇవాన్స్ అను నతనికిచ్చిరి. ఆతడువారు
మరల నియ్యలేదని ముద్రాయు చెప్పెను. అతనియొద్ద 500
లకు జూరీను పుచ్చుకొని వదలిరి.

తిరువాన్కూరు మహారాజావారి జన్మదినము:— తిరున
వంతపురములోని శ్రీ మూల రామవర్మ యూనియను క్లబ్బు
వారు ఈ నెల 20 వ తేదీ సాయంకాలమున సమావేశమై
మహారాజావారి జన్మదినోత్సవమును జరిపిరి. సంఘ సభ్యులే
గాని పురవాచలలో ప్రముఖులు గూడ నాహ్వానింపబడిరి.
సభ జయప్రదముగ నిర్వహింపబడెను.

ఒక హత్యకేసు:— మజిలీకు, ఇమామబద్దాఅను ము
ద్దయిలిగవురు ప్రధమముద్దయి భర్తకు విషముపెట్టి చంపిరను
నేరముపై విచారణనిమిత్తము ముజఫరుపురు సెషన్సుజడ్జిగారి
యెదుటకు పంపబడిరి. జడ్జిగారు మొదటిముద్దయికి యానక్షీర
ద్వీపాంతరవాస శిక్షను విధించిరి. రెండవముద్దయి నేరము
చూపుకానందున నతని విడిచిపెట్టిరి.

మహమ్మదీయయువకుని పట్టుకొనిరి:— బాలసోదనుండి
కలకత్తా కిటీనల వెళ్లిన మహమ్మదుయాను ఎస్సేను అను
నతనిని బంగాళా సి వి డి పోలినువారు పట్టుకొనిరి. ఇతడు
కుల్పా జిల్లా వాస్తవ్యుడు. ఇతనిని కలకత్తాకు పంపిరి. ఇతడు
పరిశోధన రైలుప్రయాణము చేయుచున్నాడనియు నీలగిరి
కొండలకు వెళ్లదలచెననియును పోలినువారికి తెలిసినది.

పూనా చిత్రకన్తు విశ్రయకాల:— పూనాలో విద్యా
భ్యసన పద్ధతి నేర్చుకొను స్త్రీలకళాకాల వారిచే నిర్వహింప
కాల పూనాలో ఇటీవల ఏర్పాటు చేయబడెను. ఈ మూల
మున 4056 రూప్యములు వచ్చినవి. ఈ మొత్తములో నడి
పొడింజి యొద్ద వైద్యకాలకు 8500 రూపాయలొసగబడెను.
మిగిలిన వైకము యుద్ధనిధికి మున్నగునీధుల కొనగబడెను.

విమల చంద్రముకర్ణి అను విద్యార్థిపై దాడులు కాబడిన
కేసు:— ఇండియను పిలుకుకొడ్డు గిరాకెక్కు నుక్కింద కాకిలో
విచారింపబడుచున్న అలహాబాదు ఎంంకు క్రైస్తవ కళా
కాలా విద్యార్థియగు విమలచంద్ర ముకర్ణిపై కేసువొక
కొర్టునకు మార్చవలసినదని అలహాబాదు హైకోర్టువారిని యీ
నెల 22 వ తేదీని తేలెన గారు కోరిరి. న్యాయమూర్తి తీర్పు
చెప్పలేదు.

నివాసము ఖానుపరపించుట కొకకేసు:— లూథియా
నా వాస్తవ్యుడగు బసుంత్ సింగు అనునతడు తన భార్యయగు
లక్ష్మి మనీ యువపురస్త్రీలపై ఫిర్యాదుచేసెను. తానకొర్టుకు
హాజరుటకు 500 రూపాయల జూరీ నీయవలసినదని నలు
జడ్జిగారు ఫిర్యాది భార్యను కోరిరి. ఈ ఆజ్ఞపై నీమె జిల్లా
జడ్జిగారికి అపిలుచేసికొనెను. జడ్జిగారు అపిలుకు కొట్టివేసిరి.
సముజ్జిగారియెదుట నీకేసు విచారణ జరుగుచున్నది.

బండిపోటు దొంగల గుంపు:— ఢిల్లీలు తాకరలు యు
న్నగు జాతుల వారు 23 బండిపోటులు చేయుటకొక సంఘ
ముగ సేర్పడిరను నేరముపై జూరీయారు. మేజస్ట్రేటుగారి యె
దుట విచారణలో నున్నారు. ఇట్టి గుంపులు మరి రెండు కల
వని ముద్దయిలు తమ వాజ్యాలములలో తెలియ పరచిరి. విచా
రణలో నున్న గుంపువై. 40 నేరము లాకోపింప బడినవి.
ఈ కేసులో 150 మంది సాక్షులు కలరు.

ఆర్మీనియనుల హత్యలు:— కయికో. అక్టోబరు 28:— ఆసియా మైనరులోను వీరియూ యూరప్ భాగముననున్న ఆర్మీనియనుల నందరిని వినతత లేకుండ టర్కీవారు హత్య చేసిరి. ఆర్మీనియనుల నందరిని జేతాంతరములకు పొమ్మనిరి. పోత నంగీకరింపని వారిని పట్టి చంపిరి. పోత నంగీకరించినవారి గతి మరింత యధోగతి గానున్నది. శ్రీలంక పిల్లలను బానిసలను గా నమ్ముచున్నారని. లేకున్న రాసీలను చేసి రాజీవాపనము లానిదికి సంప్రచున్నారని.

ఎం. కె. ను స్పీన్సింగు కంపెనీ:— బొంబాయిలో నీ కంపెనీ భాగస్వాములు సభచేసి కంపెనీ నేత్రులను బట్టి స్పీన్సింగు నిందిరి. యుద్ధములన నయ్యాకంపెనీకి ఎట్టముకలిగినదని అభ్యుక్తులను చెప్పెను. భాగస్వాములు చాలమంది ఆక్షేపించిరి యుద్ధము కారణముగాను 1908 క సంవత్సరమునండి లాభములను కను చేయబడలేదు అండ్లయులు కార్యనిర్వాహకులుగా కుండిరి వానిని విశ్వసించిరిమి రిక్వరేటరులను మిగిలినమింప గూడదని కొందరినిరి ఛెయ్యెనుగానూ నిష్పత్తి పాలిగానూ గాన ఛెయ్యెనుగానంద గూడదనిరి. సభచాలించుచుదేను 28-11-15 నువలసభజనము.

లంగరు బండిపోటు కేసు:— వైకేసులో ఫిర్యాదీలతర పున ఆర్డరుమెంటు ఈనెల 25 వ తేదీలో ముగిసెను 27 వ తేదీని జడ్జిగారు ఆసెస్ట్ అభిప్రాయముచుచురురు. ఆఫ్ఫియర్ల సాక్షులువైసిరి. చాలకరము డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుగాని యెదుట కొందరు ముద్దాయిలు. ఆఫ్ఫియర్ల కనుపరచిన నస్తు పులవైసిరి ఫిర్యాదీలు కనువాదము వాధారపరచిరి. 20 మంది ముద్దాయిలు వ్యవసాయ దార్లనుబల ఫిర్యాదులే తెలిపిచేయు చున్నారని ఇట్టి ముద్దాయిలు తమ వ్యవసాయమును మానుకొని దొంగలుగామారుట అసంభవమని ముద్దాయిల తమప్రవాదము.

హిందూదేశపు కయ్యద్యకాఖ:— డాక్టర్లు పి. యమ్ రాంసి, బాల్కెన్, జి. యస్. పాల్, కయి. వి. క్రిష్ణమూర్తి, యమ్. యల్. ధండ, బి. సారాబ్ధి గార్లకు హిందూదేశ పునయద్యకాఖలో మొదటి కమిషను ఉద్యోగము లీయ బడెను. రెస్టిమెంటు కర్మలు యన్. ఇ. పర్సాద్, ఎ. హెచ్. వాట్ గార్లకు సాలుకు ౧౦౦ పౌండ్లవొప్పున వెక్వరేషన్లు చేయబడెను ౧౯౧౫-౧౬ సంవత్సరము నుండి వీరికి వైకము సగబడునుగాని యాధానంతరమున వీరు ఉద్యోగముల నుండి వెలపు పుచ్చుకొనునకు యాక్సెప్షను మొత్తముననుబడవు.

సామ్రాజ్యకాసనసభ:— మా. సర్ హార్మర్ట్టబుటరు గారు బర్మాలెస్టేమెంటు గవర్నరుగాను నియమింపబడుటకు బలం. సామ్రాజ్యకాసనసభ యాపాధ్యక్షతన నునలెదరు. ఆసన సభకి సర్ విలియం క్లాఫ్ గారు నియమింపబడెదమను. సర్ ఆల్ ఇమాముగారు సునియత్ మొబర్రెనను వీరు త్వరలో పని చాలించుకొనుచున్నారని. సర్ వీరితరువాత వారకు కార్మి గారే యావదదికర్తలు. క్లాఫ్ గారు ఇభ్రా అధికారులకు అసభికారులకు గూడ కామోదకరముగ పనిచేయు నేర్పుల వారగుటచే వీరొకపది మొదలగుట యెల్లసన సుస్పృష్టి కరముగనుండును.

ఒక దేవాలయమును మైలు బుచ్చుట:— దక్షిణ తిరుగా నూరులో నున్న ఒక దేవాలయమును ఒక నాయకు బాధి యుడవలెనని మొర్రెనని ఒక ఆరంభప్రామాణు దాతనివై కేసు జేసిరి. యుద్దయని ఆరంభదేవమునండి మేజిస్ట్రేటు గారు విచక్షున జేసిరిగాని దేవాలయము వాటిని అసంభ్య మొనర్చుట నిర్ధారణచేసిరి. వెనుకను జడ్జిగారు ముద్దాయి : డ్లో పియిసి. నెక్కును ఈ కేసునకు చెయి. సాక్షులు బలముగ లేదు. వై ఆప్టిలులో నెక్కును యాకేసునకు చెంచుగాని మేము జోక్యము కలుగజేసికొన జాలమని మైజోర్లవారు తిర్యాగించిరి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రశ్న:— నందియాలలో ఈనెల 24 వ తేదీని జరిగిన కర్నూలుమండలసభలో ఆంధ్రరాష్ట్ర ప్రశ్న చర్చకువచ్చెను మా. కేశవపిల్ల గారు మాటలాడగోరిరి. మీరు ప్రతినిధులుగా రాలేకగాన మాటలాడగూడదని అభ్యుక్తుల నిరి ప్రతినిధులలో చాలమంది వ్యతిరేకముగ మాటలాడ నిర్ధ ముగానున్నారని వారిని కొంతదిట్టలను చేయుటకు నేను మాటలాడుగోరెదనని పిల్లగారినిరి ఆయన మాటలాడుట కను నుతింపబడెను. ఆయన హస్తగతమితిమగ నుపసంహరించుచు ఆంధ్రులకును ద్రావిడులకును భేదము కలిగింపగూడదనియును ఆంధ్రరాష్ట్రద్యమ మొకయోకయముగ నుండ దగుననియును ఆయన నడిచిరి.

సర్ ఫిరోజు మహతాగారి జేనాసితి:— నుడువీరి కవాలోగ్యము కలిగినపుడు వీరు దేశానికి వెళ్లి విశ్రాంతిగొనిరి. అంతకువల కొంత ముంకలిగినది. మరల వీరు బొంబాయిగర మునకువచ్చి దేశానికి పునఃకొనిరి కాని యొకవారు బొంబాయి కార్పొరేషనుసభలో “మహాత్మా మైద్యకాలలో క్యాసరోగుల చికిత్సాభి” స్పీచునుటనుగించి మేజరు నైన్ లిప్టను గా నుపహారముగా దానికి లిగినసమాధాన మిచ్చుచు మహతాగా రువస్వసించుచుండగ వాక్స్మికముగ నొప్పికలిగి వీరు కొంతసేపు మాటాడజాలకపోయిరి. తరువాత మరల మహాత్మాగా మాటలాడునట్లే మాటలాడిరి కాని చాల క్రమ చేసి మాటలాడినది నిశ్చయము తదాదిగా వీరి జేనాసితి భయ మును కలిగించుచున్నది.

జేవాలయపు కేసు:— నేపా వాసులో నొక జేవాలయము కలదు. ఆ జేవాలయము కట్టించి యాతనికిద్దరుపుత్రులు. ఆ ఇద్దరికొడుకుల సంతతివారును చెరుగుముగ సొమ్ముభిచ్చి వెట్టి 11-సంవత్సరముల క్రింద జేవాలయమును మరల కట్టించిరి లోటుసొమ్ము యాత్రికులకున లభించిది స్థిరీరాసి చెరుగుము భాగించునలెనయిన ఆ రేకేమానము లొకరికొంతుగా నేర్ప రుప కలయననియును యొకరుమాను సంతతివారు వావాచే సి. జేవాలయము పంపకము పనికిరాదని క్రిందకోర్టువారు తీర్పుచ్చిరి. లార్జనా జిల్లాకోర్టువారు తీర్పు రద్దుచేసి భూమి ఖటుంబాస్తీయిరి. కలకత్తా మైజోర్లకు ఆపీలు చేయబడినది. దీనిలో వాడులు 10 మంది ప్రతివాదులు 21 మంది కలరు.

బొంబాయి పరిశ్రామిక సంఘము:— మైదంపుల పరి శ్రమల ఫిల్లిప్స్ కిరీట్ బొంబాయి దొరితమువారికి ఆలో చనసంఘము నేర్పరచిరి ఈ ఏర్పాటు క్రమముగమున నొక మెట్టు అనుటకు నుండియులేదు. కాని ఇట్టిసంఘములయందు విశ్వాసము ప్రజలకున కించించెను. స్వసాధారముగ నీసంఘముల వలన ఫలితములేదయినకలుగకుంటుంటే వీరి విశ్వాసహీనతకు కారణము. జపానువారిగ రక్షాభివృద్ధిపండుకున్న మూలకారణ మెల్ల రకు తెలియును జపానుదేశమువారు పరిశ్రమల స్వయముగ నెరవేర్చి ప్రజలకు మార్గదర్శకులైరి. చట్టములచే పరిశ్రమలకా సాధిరి. ఇట్టిసహాయము జపాను పుజులకే అగత్యమై యున్న వో కంగి అడుగంటియున్న మైదంపులకు దొరతమువారి సహాయము నూలురెట్టు అధికముగ కావలసియుండు ననుటకు నుండియులేదు. జపానువారి వీరికి మనదొరతము వారవం బించె యందునంతకలకు మన పరిశ్రమలు వృద్ధిచు నునను వాళ నడలుకొనవలసినదే “పత్రిక)గ.

పాతకాలలలోని పిల్లలకు ముద్యకాఖోద్యోగము పరి ష్ఠించుట:— ఈ కర్మప్రపంచమున బొంబాయిలోనున్న పార్సీ పాతకాలలలో ప్రతీక వెట్టబడినది. ౧౯౧౨ సంవత్సరమున మ్యూ నిసిల్ పాతకాలల సంఘమువారి నిధానము నులంబించిరి బొంబాయిలోనున్న ఆర్మీ పాతకాలలలోను బాలుకు బాలికలను ముద్యకాఖోద్యోగము తనిఖీచేయవలసిదే అని మెల్లకపి యు డాక్టరు టిక్టరు గారు కార్పొరేషనువారికి తెలియపరచిరి. పాతకాలల సంఘమువారు వైవిధ్య నునకు తమ ఏర్పాటులు ప్రత్యేకముగ నొనర్చుకొనిరి ఇటీవల నిద్యారులకు తనిఖీచేయు ట ముంజేయబడినది. తనిఖీ మెంటునే వ్యాగంభింపవలసినదని కొందరు కార్పొరేషను సభ్యులు హానికొనిరి. మ్యూనిసిపల్ పాతకాలల సంఘమువారు విధానమున మరల నెలకొలిపినయె డల. కొంతకాలమునకు బొంబాయిలోనున్న పాతకాలల పిల్లలలో నున్న యిట్టికనిఖి ఏర్పాటుచేయబడును. సంఘ కార్యదర్శిగారి రిపోర్టుకై కార్పొరేషను వారు రెండుమాసమున్నాగు.

తూర్పు ఆఫ్రికాలోనున్న తెండునూరు పటాలము:— నైరుతులోక ఫిరంగులుగల రైలుబండివై ప్రయాణము చేయు చుండిరి. వీరిలో నూరు నేనానియు ఉండెను. ౨౦౦ మైళ్ల యనువదారిని గడచిరి. గాత్ర ౧౪ గంటలకు యీ రైలుబండి గమ్య స్థానమునకు సగముదూరమునకు వచ్చెను. రైలుబండి రెండు స్టేషనులకు నడుచు అతి త్వరితగమనముగో పోవుచుండెను. ఆ సమయమున ఇనుపవారి కమ్ముల క్రింద క్రతువులచే నుంచబడిన మందుగని ప్రేలుటచే నొక ధ్వని పుట్టెను. రైలుబండి కమ్ములనుండి గిలకు దిగెను. మొదట నొక తొట్టెయు దాని వెనుక ఫిరంగులు కలిగిన బండియు ఉండెను. ముందు గనిప్రేరిత తరువాత రైలుబండి నలుగురి గజముల దూరము పరుగెత్తెను. క్రతువులకును బండ్లయు ప్రక్కల కొరిగినవై అకస్మికముగ వాగిపోయెను. ప్రతిశోకము ఇట్టి ఉపద్రవములు సంభవించునని వీరుగొనుటచే వీరెవరూ దిగలు నొందలేదు. రైలుబండికి అధికముగ నష్టము కలిగెను రైలులోని మర ఫిరంగుల తీయుట, దాననుండి మేమువలకు వచ్చుట మాకధికాశక్తిను నొసగింది.

ఇండియను సివిలుసర్వీసు చట్టము.
దొరతమువారు ఇటుల ప్రకటించిరి.
ప్రజలు పొరబాటు పడకుండ నీ వివరములను తెలుపుచున్నాము. యుద్ధకారణములన ఇండియాలో సివిలు సర్వీసు వారు చేతుదగిన కార్యముల నిర్వహింపదగిన వారిసంఖ్య చాల తగ్గిపోయినది. అందుగాను కాకాదీయులను నేనలాను పనిచేయువారికి కనుమనుగూర్చి నిబంధనము ఇండియా మంత్రి గారి నీ క ర కే మార్చిరి ఆవరమును ఈనెల 21 వ తేదీని ప్రకటించిరిమి. కాని దానివలన లోటు పూర్తిగా తీరలేదు ఈలోటు యుద్ధమునకు కాలముగోనే గాక తరు వాతగూడ కొంతకాలమునకును కలుగును. కాన ఇండియా మంత్రిగారిక కాసయిన పార్లమెంటుసభలో నుపహరించిరి ఈ కాసయినవలన వెనుకటి నిబంధనలకు కొంత సవరణ కలుగును ఈసవరణ యుద్ధము జరుగునంత కాలమును తరువాత 2 సంవత్సరముల వరకును ఆయలులో జరుగుచుండును. లండనులో పరీక్షల వలన నే గాక ఇతరత్రా మొత్తము సంఖ్యలో క్షి మందిని నియమించుటకీ సవరణలన విధికారము కలుగుచున్నది.

అట్లు నియమించుటలో తగినపరీక్షలనిచ్చిన వారి నే గాని నియమించు భాగీయులనుబట్టి పాటింపబడును. 14-10-15 పార్లమెంటు ప్రభువులసభలో ఇండియాసభా మంత్రిగారులునుడిచిరి. తాత్కాలికముగనై ఈపరీక్షావిధా నమును నిలుపుటలో ఈరీతి గానికాఖలో ప్రవేశించు భాగీయు ల కట్టి నష్టమును కలిగింపవలెనుటకు మేము చాల నాతురత కలిగి యున్నాము. ఈపరీక్షద్వారా భారతీయులు పాశ్చా త్యులతో సమానమగుపడవలను చాలకాలమునండి బడదు మిన్నాగు కాన ఈకర్మముగాని ముందు సంవత్సరము గాని ఈ ములలోనికి వచ్చు భారతీయుల సంఖ్య తగ్గకుం డుటకు మేము తగిన ప్రయత్నియులను చేసితిమి. కాన పరీక్ష వలన నియమించుటకు క్షి వ నంతు వీరిలో భారతీయుల సంఖ్య వెనుకటి సంవత్సరములలో నియమింపబడిన భారతీ యుల సంఖ్యకు తగినవో ఆలోటు నియమకము విలన పూ ర్తిచేయబడును. ఇది కాసముగో లేదుగాని ఈ విధాన మర లంబింపబడును.

పరీక్షలో నేరనవారు గాక తక్కినవారిని నియమించుట లో ఇండియా మంత్రిగారులు చేయబడిరి. ఆసియాఖండ వాసులలో సివిలు సర్వీసుకీర్తుకు వెళ్లి కృతార్థులు కాజాలక పోయినవారిలో తగినపరీక్షలు నిచ్చిని సివిలుసర్వీసు కమిషనరును నిర్ధారణచేసిన వారికే ముద్యోగము లియ్యబడును. ఆ పరీక్షలో హెచ్చుతగ్గులనుబట్టి ముంక వెనుకగ వీరికాయుద్యో గము లియ్యబడును.

రమ్యలో జర్నలు సేనలు.
పారిసు. అక్టోబరు 25:— 800 మైళ్లలో నెలదినము. క్రింద 180 క్రతు సేనలుండెను. నేను 700 మైళ్లలో 125 సేన లున్నవి. తక్కిన ప్రాంతములలో సేనలన్నిటిని రీ గాకు చేర్చి క్రతువు లచటి సేనలకు రెండురెట్లు హెచ్చించిరి. ప్రెమెంటు రుమేనియా సరిహద్దులో సేనలకు మాత్రము దశమభాగముచే హెచ్చించిరి అని వెల్లూగెనుండి విలేబరి వ్యాసెను. డియ్యన్సు కర్డ 4) తే 5) వేలయంది క్రతుప్రైంకులు మాకులైరి. ఇలుకన్సు మొదలు డిగ్రియూటి సోవోమునకును గల 27 మైళ్లదూరములోను 70000 మంది క్రతు ప్రైంకులును చాల ఫిరంగులును గలవు.

మొమెయను యుద్ధము.
లండను అక్టోబరు 28:— మొమెయనులో కో ర్రిన్ రంగమున తీవ్రముగ నొగుజుగుచుండెను. ఈగారున విజయము చలించుచుండెను. తుదకు జర్మనులతో పరాక్ర మువలనపడి వారిసేనల నానోరిరి. అకస్మికమున యుద్ధాదినిప మేము మేసింజెనుకు ఈకావ్య భాగమునముండునకు వెళ్లితి మిమ్మరింట్లజల్లను వాక్రమించుకొని బత్తియమును 22 వ తేదీని బరానుదేశముల యుద్ధాదిని వాటిచే నోడింపబడిరి.

జర్మనివారి నష్టములు.
లండను అక్టోబరు 26 — ఆమ్స్టర్డాము-ఈ నెల 20 వ తేదీలో అంతమున 9 రోజులకు జర్మనివారికి నుమారు 57000 మైలులు నష్టమైరి. ప్రమ్యవారి నష్టముల మొత్తము 20,21078. ఇంతేగాక బల్గేరియాసేనలో 228, నేక్కుసేనలో 208, వల్సెబర్గ సేనలో 286, నా కాదేశములో 58 చనిపోయిరి.

శ్రీచక్రవర్తిగారు వైద్యశాలల పరీక్షించుట.
లండను అక్టో 26:— శ్రీచక్రవర్తి గా నాకపరివార సమేతమై హేవరును చేరిరి సర్దుకు ఫ్రెంచిగాన శ్రీవార్య స్వామిమొసరి బిగిటిమ, కౌడమును ఆస్ట్రేలియను వైదక కాలలకు శ్రీవారు పరీక్షించిరి. రాజకీయపత్రికములను తీసికొని పోవు పరి శ్రీజేషు యువరాజుగారు మొవేపుచున్నారని

“స్థానీహంతురు” అని పిలువబడుచోట కనేశియన్ల కుల జర్మను సైనికులమీద యంత్ర ఫిరంగిని పేల్చుచున్నాడు. మూలనలెనున్నది మాటలు. ఒక్కొక్క కాల్పుబలగానే రెండవది దాని యంతట అదే ఫిరంగిలోని కెను. ఈ కనేశియన్లు జర్మను మొదటికి చక్షులు పట్టుకొనిరి. కాని యిద్దరుతప్ప మిగిలినవారి వందరిని జర్మనులు చంపగలిగిరి. ఇంకొకరు ద్వితీయము లేక ఒక సైనికుని ఫిరంగినిమోటు మండగా రెండవవాడు శత్రువు లేదెక్కువనున్న ఆదిమృగము దానిని తిప్పి కాల్పుచున్నాడు. చచ్చిపో మనవాడు క్రిందపడియున్నాడు. తరువాత జర్మనులు బాంబులను వేసిరి, ఒకనికి ప్రాణాపాయము కలుగునంత చెబ్బి తగిలింది. ఎటువో ప్రాకి కనపడకుండపోయెను, రెండవవాడు ఫిరంగిని పోగొట్టుకొనక బ్రతిక్కుననలోవచ్చి చేరెను.

ఒక చిత్రకథ

ఒకలవేలము.

I

నుందరరామయ్య బుద్ధియుండు బృహస్పతియుని స్వగృహమైన తునియంతి కాకి, ఆతని నెఱిగియున్న మిత్రసయాహమంతుడు బ్రహ్మతి వడసెను. తునిలో వారి దేవులవత్సరములకుండి కాపురము చేయును, అచ్చటనే తాత్రులికల కిత్తరకును వివాహము చేసెను. అంతటను కాయని బంధుగులెవ్వరును బోకలేదు. మిత్రులు ఆతని పూర్వచరిత్రను గూర్చి నుందరరామయ్యను ఎన్ని కాలము ప్రశ్నించినను ఆతడు తిగు సమాధాన మియ్యక, ఏమియో యుత్తులతో దప్పించుకొనుచుండవచ్చునని అందు మిత్రులొకఁడు అనెను. అందును గావున, విశేషముగా స్నేహితులు ఆతని పూర్వకృత్యాంతమునుగూర్చి నొక్క యగుగరై. అతఁడు భార్యను, సంతానమును ఎంతయో ప్రేమించుచు, చెలికొండకు ఇనుమలయైన కడము కలుగునుగదా అని కాలక్షేపము చేయుచుండెను.

నుందరరామయ్య ఆరవ్య శ్రీమంతునివలె బ్రగల్గుచు నుండెను. అతఁడు ధనవంతుఁడయ్యెను గావున చెప్పకొనుచుండును. ఎంతలేదనినను, ఆయన సంకల్పమునకు మూడు మాసములు వేళసంచారము చేయుచుండును.

ఆయన గ్రామాంతరము కేగి నేటి కాలుదినముల క్రిందట మగిడినట్టెను. స్వగృహమునకు మఱి వచ్చివచ్చితి నుండియు నుందరరామయ్య ఆత్మత్సాహముతో నుండెను. భార్యయు పుత్రికయు ఆతని యుత్సాహమునకచ్చెను వొందుచుండిరి.

ఒకనాడు నుందరరామయ్య తనకోడలు మిమ్మటముగా సంకోషియమ నడుమకు నడువదలముల పొడుచుండెను. అమ్మెడ నొకపురముం దాతని యింటియందు లిది, “నుందరరామయ్యగారి గృహమేదండి?” అని కేకవైచెను.

అనూతనపురమున నుభయమొన్న ను అదేవాడు చామనచాయగల్గి బలిష్ఠ మయ్యుండెను. అతఁడు రమ్యము ఇనుకదియారెండ్రుండెను.

“నుందరరామయ్యగారి గృహమేదండి?” అనివాక్యము వినినదివలన నుందరరామయ్య ఉత్తివనీ, శ్రోత మనుజునివలె కాచెను.

“అయ్యా, మీ కేయము?”

“మాది పుత్రపురము కాపురం. నుందరరామయ్యగారి యిల్లెక్కడ?”

ఇందుకనే పోలోంది నుందరరామయ్య “ఇదే. నేనే నుందరరామయ్యను. మీ కేమి కాకలెను?” అనియెను.

అయినఁ జేయియు మాటలాడక, ఒక యుత్తరమును నుందరరామయ్య కొనుగెను. అయిన దాని నిట్లు పఠించెను.

“విజయనగరము, జనవరి ౧౮, ౧౮౮౧.”

ప్రియమిత్రుడైన నుందరరామయ్యకు, వి. నారాయణరావు ప్రాసేదీ యేవనగా:— ఇచ్చట ఆంతా కుళం. మీ కేమి సమాచారమును వ్రాయుమార్గములెను. తదుపరి, ఈయన నాప్రియమిత్రుడు జి. అర్జులకరసింహము గారు. మా ఉరు పీరి అత్తగారి వ్రాసు మనటచేత తఱుచు కలుగుతుంటూ ఉంటాము. ఈయన తునిలో కొంతకాలం యేదో వ్యవహారం మీద ఉండవలెనని, తన: స్నేహితులతో మమ్మ ఉత్తరం ఇచ్చుని అడగడంచేత మీకన్న వాడు యెక్కు స్నేహితులు మరెవ్వరు తునిలో లేరు కనుక నేను మీకు ఉత్తరం వ్రాశివాను. ఈయన నేనే అయినది, తన: సమాచారం చేస్తే సంగోషిస్తాను. విశేషములులేవు.

ఇట్లు ప్రియమిత్రుడు వి. నారాయణరావు.

ఈ యుత్తరము వామూలగ్రహణం జరిగింది పిమ్మట నుందరరామయ్య ఆపురముం దాని, “అయ్యా, గోపలకు దనుకేనుండి! మిమ్మరి మాడవలెనే చాలా ఆనంద మయింది!” అని పలికెను.

మొదటి ప్రశ్నకు రెండవ సంగతులు జరుగుతుం బూర్వము వామూలగ్రహణం క్రిందట గోపాస్వామిరాధ పరిశోధనలలో చేసే గాని: విశ్వనాథ గారు వామూలగ్రహణం యను వామూలగ్రహణం పరిశోధనలలో పృథక్పథమున లోకాభిరామానుభవ ముచ్చటించు చుండెను.

“దానూ, దొంగంటే మీరే సాహసే దొంగ! వాడి తన్ను గొయ్యా! రెండు వారాలు తిరిగి, పట్టుకొనే టప్పుటికి వాతాళుం దిగి వచ్చాడు!”

“ఎన్నేనా చెప్పు—వాడు మఱింత మ:స్తాపం పుట్టుతుంది. వస్తాను మొట్టొంటే నామాట లక్ష్యవెట్టేవు కావు నేనుకూడా ఉంటే రెండువారాలు పట్టుక పోనోమా! నన్ను ఎప్పు దీను: పొడుదా వెళ్లించును వాగా అనుభవించావు లే! మధ్యంబ్వగు నింపాదిగాఉండని మల్లీ వాడిసంగతియెత్తుతున్నావు. కానీ, ఇంకో రెండుమాట్లు వాడి: తలుచుకో, వాపుట్టతోకూడా కలిసి, తిరిగి వస్తుందలే!” అని దాను తన మ:స్సును వెడల: గొక్కెను.

విశ్వనాథము దాను భుజమువై కేయివైచి, మంద మా:స్సుతో, “ఏమోను, అట్టే నన్ను తిట్టేనంటే మల్లీబ్వగం వస్తుందేమో! నీ నోరు మురికాదు. కొంతకాలం తిట్టితే దీవక రాతాయి, నాకర్కం! నీ వంశిలోవాడ వెండుకు కా గూడదు!” అని వదించెను.

“నేను కాగంటే అవుతాను. నీ యదృష్టం అది!”

“మీరసాహెబుకు నీకుకూడా పలాం! మల్లీఆసంగతి కే పెట్టుకలే! ఏదీ, భారత మిల్లా పట్టుకగా! రెండువారాలు చదువుదాం. పుణ్యం, పురుషార్థం ఉంటుంది.”

వారాయణదాను లేచి, భారతమునుదెచ్చి, విశ్వనాథ యన కొనుగెను. విశ్వనాథము గ్రంథము తెఱచి, ఏరాట పర్వములోని యుత్తర గోగ్రహణ భాగమును సంగీతముతో జనువుచుండెను.

కని యుత్తరమును గరువా
తీన మేయను దలంపమను తీచ్యరడిచి చూ
పును నై, పొట్రింతును ని
ట్టించు దిగును సొచ్చి ముప్పహాష్టలతోడన్.

ఇంతలో రాష్ట్ర జనాభా లోనికనచ్చి, సలామచేసి, కొన్ని బాబులు బల్లవైనుంచి వెదలిపోయెను. విశ్వనాథము భారతమును మేలావైదెట్టి, శత్రుయులను జదివెను. అప్పటిని జదివి విశ్వనాథ మంతులో నొకదానిని దానుకనచ్చి, చదువునెను. ఆయుత్తరమును దాను తలారునని జదివెను.

విజయనగరము, జనవరి ౧౮, ౧౮౮౧.

ప్రియమిత్రుడైన విశ్వనాథమును వి. గోవిందరావువర్య విజయోన్ముగా దీవిస్తూ వ్రాయువది:— ఉభయ కుళం. మీ వెనుక నీవు వ్రాయించి ఉత్తరమునకు వెంటనే సమాధాన మియ్యవలెను తమించవలెను. ఎదుచేత వ్రాయుటను ఆన కాకము లేంపోయిందో అని నీకే యెరుగుచువు. ఇప్పుడు నీవో ఒక మాఖ్యవిషయం మాట్లాడవలెనని యెంకో ఆనురాగాయన్నాను. ఆవిషయమును కాకితముమీద వ్రాసి దానికిసంక యిస్తున్నాను. కనుక, శ్రమ తురి తలపక, ఈ ఉత్తరం అందిన కోజానే ఒక పర్యాయం ఇక్కడికిరస్తే నా వృద్ధమభారం నీకు పంచివెడతాను. నీ సహోదరు చాలా అసహయ. అక్షర చేతుక వేగం ఇక్కడికి రస్తావీ నమ్ముచున్నాను.

ఇట్లు ప్రియమిత్రుడు వి. గోవిందరావు.

వామూలగ్రహణం పత్రికను సాంకముగా: జరిచి, “విశ్వనాథం, కల్లుతానా యేమిటి?” అని పలికెను.

“వెళ్లొ గోయి అతగాను ఏవో చిస్కలో పడ్డాడు. వెల్లి, మల్లీ రెండుమూడు కోజులలో వస్తాలే. దేహంలో నింపాదిగా ఉంది కనుక ఒకమాత్రం వెళ్లివస్తా.”

* * * * *

మఱువాటి యుద్ధమున గోవిందరావు విశ్వనాథము మాటలాడుతుండిరి. గోవిందరావు విశ్వనాథమునకు తన వృద్ధమభారమును నివేదించెను. సాధ్యమగునంత సాయపడ విశ్వనాథము వాగాము చేసెను

విశ్వనాథము దానునకు బాబువ్రాసి, పోష్టులకుం బంపెను భోజనానంతర మతఁడు ఉం:లోనికి పోయెను.

విజయనగరములో నకలకు మూడుకోజు అన్నును కావలసినపని కాలేతా. తునకు విశ్వనాథము గోవిందరావును బాది, “ఆ కోజులలో నీ యిల్లల్లో ఎకరెర వున్నాడు?” అని ప్రిశ్నించెను.

కొందఱునామములు చెప్పి గోవిందరావు నుందర రామయ్య వేళకుడ: జెప్పెను.

“అయినసంగతి కొంచెము చెప్పగలవా?” అని విశ్వనాథము గోవిందరావు నడిగెను.

“చాలా మంచివాడనే నా అభిప్రాయం,” అనిపలికి గోవిందరావు తనకుం దెలిసినంతకంటకు నుందరరామయ్యను గూర్చి చెప్పెను; చుట్టియు, గూరత్వమునకు ఇందుమించుగా పగునైదు మనులకెండు విజయనగరమున మంతునియు పలికెను (సకేవము)

THE GREAT WAR.

King George's Visit to the Army in France.

BULGARIANS BEATEN NEAR ROBROVO BY FRENCH TROOPS.

German Incendiarism in America.

ITALIAN OFFENSIVE PROGRESSING SATISFACTORILY.

[Reuter's Agency.]

GREAT BRITAIN.

The Offer of Cyprus Lapsed.

LONDON, October 26.
In the House of Commons to-day Sir Edward Grey said that the offer of Cyprus was conditional upon Greece immediately helping Serbia. The offer had now lapsed.

The Declaration of London. Article 58 Abrogated.

LONDON, October 26.
The "London Gazette" publishes an Order in Council abrogating article 58 of the Declaration of London by which the flag which merchantmen are entitled to fly is the sole test of nationality. The Order reverts to the old Prize Law. This will prevent transfer of an enemy vessel to a neutral flag and will bring the British practice in line with the French which refuses to recognise any such transfer.

Shipping experts declare that the object of change is to arrest the proceedings of many vessels trading under neutral flags but really owned wholly or partly by Germans. It is anticipated that the Germans will endeavour to retaliate especially upon Scandinavian trade.

Armenian Massacres. Lord Bryce's Statement.

LONDON, October 26.
Speaking at Manchester, Lord Bryce said that nothing in the war could compare in magnitude with the horror of the Armenian massacres. There was no question of Mohammedan fanaticism in the massacres. The Turkish Government was solely responsible. It decided immediately on the outbreak of the war to destroy the whole Armenian people but feared to do so at first, and so did not begin the sanguinary work till April, when it thought that it was safe. Protests would do no good. What the English people could do was to send all the help possible to the Armenian refugees.

King George in France A Visit to the Army.

LONDON, October 26.
It is officially announced that King George has arrived in France on a visit to the army. His Majesty also intends to see the Allied troops.
King George arrived at Havre on October 22nd and visited the British camps. Afterwards His Majesty left for the front.

How the Visit is Regarded in France.

His visit is regarded in France as of the highest importance. The "Echo de Paris," voicing the feeling of influential circles, says: "The visit is a happy event. The duration of the war largely depends on decisions which are being taken at present and rapidly in executing them. The conversation which King George will have in France will render inestimable service to the Allies' cause."

The King's Appeal for Recruits. Its Marvellous Effect.

LONDON, October 26.
The King's inspiring call has had a marvellous effect. Recruiting scenes in London yesterday had been unprecedented for months. There were hundreds of men at the House Guards ready to proceed to the depots. Before ten in the morning the staffs of the recruiting stations were working at the highest pressure.

Recruitment. What Exactly is Necessary.

LAHORE, October 26.
LONDON, October 25th.—One of the labour men who conferred with Lord Kitchener told a meeting that Lord Kitchener explained exactly what was necessary to carry the thing through. We had promised our Allies to maintain an army of a certain size, and there was no going back upon the promise. It involved obtaining 30,000 troops per week.—"C. and M. Gazette's" cable.

King's Message of Sympathy to Miss Cavell's Mother.

LONDON, October 26.
King George has sent a message to Miss Cavell's mother expressing horror at the appalling deed. Men and women throughout the civilised world, His Majesty says, are moved with admiration and awe at her faith and courage.

Empire's Homage to Miss Cavell's Memory. Resolution by National Liberal Club.

LONDON, October 26.
The National Liberal Club has passed a resolution respectfully praying King George to appoint a day for the Empire to pay homage to Miss Cavell's memory.

Mr. T. P. O'Connor, who presided, emphasised that the condemnation of the crime had been most vehement in Holland, America and France.

Mr. Asquith.

LONDON, October 26.
Mr. Asquith will return to the House of Commons on Thursday.

COMMUNICATION WITH ENEMY. A British Subject Convicted and Sentenced.

LONDON, October 26.
The Press Bureau announces that a British subject has been convicted at the Old Bailey on three counts of attempting to communicate to the enemy information concerning military forces, works and munitions. He has been sentenced to penal servitude for life.

The Liner "Ilaro" Destroyed by Fire. An Extraordinary Spectacle.

LONDON, October 26.
The Elder Dempster liner "Ilaro" from Forcados caught fire off Dungeness on Saturday night and was beached at Deal on Sunday. There was an extraordinary spectacle as she was towed towards shore. Flames were leaping mast high while tugs were pumping water on the vessel. A gale fanned the flames and the fire raged throughout the night. Seas on Monday swamped the fire, but a terrific explosion occurred at noon which wrecked the afterpart of the ship, hurling wreckage into the air. It is feared that the "Ilaro" will be a total loss. The Chief Engineer is missing and several seamen have been taken to hospital.

SERBIA.

French Troops Beat the Bulgarians.

LONDON, October 26.
A French wireless confirms that the French troops beat the Bulgarians at Rabrovo near Strumnitza on October 21st. The Bulgarians attacked on a larger front next day and were repulsed on a larger scale. They made no attack on October 23rd. It is stated that the French "seventy-fives" largely contributed to the successes.

The Franco-Serbian Success. Defeat of the Bulgarians Described.

PARIS.—An Athens telegram gives details of the Franco-Serbian success at Krivolak, thirty-seven miles from Kupruli. The Bulgarians were attacking in force when the French troops by a bold manoeuvre turned their right flank while the Serbians delivered strong counter-offensive upon the whole front. The Bulgarians finally retreated in the direction of Strumnitza, pursued by French troops and Serbian cavalry.

Allies' Aid to Serbia.

Large British Force to be Despatched Immediately.

LONDON, October 26.
PARIS.—The Athens correspondent of the "Temps" says that, according to information received from a sound diplomatic source, the Allies have decided on new and effective measures for succouring Serbia. The British in particular have promised the immediate despatch of large numbers of troops with full equipment and stores.

BULGARIAN LINE THREATENED. By French Contingent.

LONDON, October 26.
The Serbian Legation in Athens, in an announcement dated October 23rd, states that the Bulgarian line in the direction of Bulgaria is seriously threatened owing to the French contingents at Krivolak and Strumnitza.

Government Still at Nish.

LONDON, October 26.
The Legation denies that the Government has left Nish.

Allied Troops at Dedeagatch.

LONDON, October 26.
It is reported in Rome that the Allies began to land troops at Dedeagatch yesterday to cut the Salonika Adrianople Railway.

Defeat and Pursuit of Bulgarians.

LONDON, October 26.
ATHENS.—It is learned from reliable sources that, after a battle near Valandra, the French pursued the Bulgarians to the frontier. The Bulgarians have also been defeated at Kuprulu.

TELEGRAMS.

Fall of Uskub.

LONDON, October 25.
A Serbian communique admits the fall of Uskub.

BULGARIA.

Bombardment of Dedeagatch.

LONDON, October 26.
An account of the bombardment of Dedeagatch published in Athens says that twenty battleships participated for four hours on Thursday afternoon, an aeroplane over the town directing the fire. A thousand soldiers were killed, including two companies buried beneath the ruins. The barracks and railway stations were burned down.
Eight warships, bombarded Lagos.

GERMANY.

THE BRITISH ADVANCE. German Plans Disorganised. Utter Confusion.

CALCUTTA, October 26.
A "Statesman" London cablegram quotes a special correspondent at the British Headquarters who writes:—The recent offensive completely disorganised the German plans in France and Belgium. The results of the advance are far more valuable than apparent. The German Staff unable to bring up fresh Reserve Corps, were compelled to rush up a miscellaneous hotchpotch of Prussians, Saxons, Bavarians and Wurtembergers from their town garrisons, as they had no time to organise new Corps. Utter confusion prevailed in the towns behind the German front. German prisoners admit that their troops were badly shaken by our bombardments. The official "Eye-Witness" says that 140,000 men were put out of action. The Germans expected a big effort in Alsace and were surprised by the attack in Champagne.

German Divisions in the Field. German Losses at Dvinsk.

PARIS, October 26.
A Petrograd correspondent states that, according to the Military authorities, the number of enemy Divisions on a front of 800 miles a month ago was 130. To-day on a front of 700 miles there are 125. The enemy has almost doubled his Divisions on the Riga front, having withdrawn troops from the other fronts, except between the Pripiet and Roumanian frontier, where he has increased his Divisions by one-tenth.
The war correspondent of the "Novoe Vremya" estimates the German losses at Dvinsk at from 40,000 to 50,000. He says that on a 27 mile front from Ilukst to Lake Drisviaty the Germans have 70,000 men with an immense weight of artillery, including siege-guns and mortars.

War Insurance Doubled. On Ships Going to Germany.

LONDON, October 26.
STOCKHOLM.—Owing to danger from mines and submarines in the Baltic, war insurance premiums on ships going to Germany have been doubled.

RUSSIA.

A German Report. An Admission and a Claim.

LONDON, October 25.
A Berlin communique admits that superior Russian forces have compelled weak German forces to withdraw from Ilukst. The communique emphasises that elsewhere on the Russian front strong Russian attacks have occurred. These, the communique claims have been repulsed.

Furious German Attacks Repulsed.

LONDON, October 26.
PETROGRAD.—The feature of the communique is terrific fighting at Ikskul, twenty-five miles south-east of Riga, and east of Ilukst. At both places the Germans attacked furiously. They were repulsed five times at Ikskul. The sixth attack gained a footing, but the Russians finally annihilated the majority of the attackers and captured the remainder. The attacks were equally determined at Ilukst. All were repulsed. The communique mentions that fighting in the Riga region continues.

FRANCE.

German Counter-Attacks. Grenade Fighting Proceeding.

LONDON, October 26.
PARIS.—A communique says:—The Germans made very violent counter-attacks from all sides on the work in Champagne mentioned in yesterday's afternoon communique. We remained in possession of the conquered position, except in the centre, where the Germans succeeded in re-occupying some portions of the trenches. Furious grenade fighting is now proceeding there.

ITALY.

Further Italian Successes. Enemy's Strong Positions Stormed.

LONDON, October 26.
ROME.—A communique says:—The Italians on Sunday, between Garda and Adige, descended from Monte Altissimo, under a cross fire of the guns of two enemy forts, and stormed two positions, securing a hold on the Riva-Mori road. We captured much material in the enemy trenches.

Three enemy night attacks within the Rienz valley were repulsed. The enemy fled and were pursued back to their trenches.

Two enemy attacks at Mrzli penetrated the Italian line, but Alpini recaptured the trenches and buried three-hundred dead and took scores of prisoners.

The Italians stormed strong entrenchments in the Piava zone.

[illegible]

ఏలము.

నెల్లూరుజిల్లాలో నున్న కలిచేడు గ్రామమునందలి అభికవుగారు.

శ్రీ చెన్నపురి దొరతనమువారి యుత్తరపుల ప్రకార మిదిగవచ్చేటట్లు చేసిన నేను చెన్నపురి హైకోర్టు లో అఫీషియలు అపైసిగాజిక చేరియొద్ద ఈదిగవ లాటలను 28-10-1915-వ తేదిని సాయంకాలము 4 గంటలకు హెచ్చుపాట పాడినవారికి ఏలము వేసెదను.

1. నాలుకు రు 17000 లు చొప్పున అద్దె యిచ్చుకొనుటకును దొరతనమువారికి పన్నుల నన్నిటిని గూడ ఆయనే ఇచ్చుకొనుటకును వరకు ఏర్పరచుకొని జర్జనీలోని హెంబర్ల వాస్తవ్యులగు హెచ్. ఏ. బ్రాంటుగారికి 2-11-1910-వ తేదిని వెంకటగిరి దీనగృహ ధర్మకర్తయగు వెంకటగిరి రాజాగారు 5 సంవత్సరములకు కలిచేడు గ్రామము కవులు ఇచ్చిరి. ఆకవులు వాయిదాలో శేషించిన కాలము పనిచేయుటకు ఆగనులు మరల ఏలము వేయబడును. 1-11-1915 వరకును పన్నులన్నియు నిదివరకే చెల్లించబడినవి. 29-10-1912 లో జరిగిన ఖరారునామా ప్రకారము అదే వరతులమీద 2-11-1915-వ తేది మొదలు మరి 5 సంవత్సరముల కాగ్రామము మరల కవులు కియ్యబడును. అచటనున్న కట్టకములు, ఇండ్లసామగ్రిలు, పనిముట్లు, యంత్రసామగ్రిలు, పక్షిరాని అభికవు గుట్టలును గూడ ఏలముపాడినవారి వేయగును.

కలిచేడుగనుల యొద్దనున్న ఎల్క్విక్కుమరలు మున్నగు సామగ్రిలు.

- 1. 36 హెచ్. పి. టంగి ఆయులుఇంజనులు.
  - 2. 22 కే. డబ్ల్యూ. సిమెన్సు 500 వాల్టు డైనమోలు.
  - 3. ఎల్క్విక్సిటీ మాలింగు 20 హెచ్. పి. మోటార్సును కంట్రోలర్సును కలిపి.
  - 4. సిమెన్సు రీజర్వాయర్స్ ఎల్క్విక్సిటీ కంపుల జతలు 65 అడుగులలోతునుండి గంటకు 1100 గాలనుల చొప్పున నాగునవి.
  - 5. చిల్లరతీగలు రాగితీగలు స్విచ్చిగేరు ఇన్ను లేటర్లు మార్చిలు స్విచ్బోర్డు.
- వివరములు పూర్తిగా తెలియగోరువారును వ్రతములను చూడగోరువారును అఫీషియలు ఎపైసిగారి కచేరికి వచ్చిన చూడగలరు.

ఇందులకు ఏలముపాట పాడగోరువారు చెన్నపురి గనులనిబంధనల ప్రకార మున్నులని చెన్నపురి దొరతనము వారియొద్ద నుండియు కవులు పుచ్చుకొనుటకు తగిన రని వెంకటగిరి మహారాజాగారి యొద్ద నుండియును సర్టిఫికేట్లు తీసుకొని రావలెను.

ఎఫ్. హెచ్. విల్సను
హాయిల ఫస్టు కంట్రోలరు
అఫీషియలు అపైసిఅఫీసు
హైకోర్టు మదరాసు.
15-10-1915

సప్లి మెంటరీ నోటీసు.

ఈ పై చెప్పబడిన వేగాక వెంకటగిరి దీనగృహ మనకు ధర్మకర్తగారగు శ్రీ శ్రీ వెంకటగిరి మహారాజాగారు హెంబర్లలోని హెచ్. ఏ. బ్రాంటిట్ గారికి కవులు కిచ్చియన్న ప్రకారము ఇంకను చెల్లవలసియున్న కాలమునకు, కలిచేడు గ్రామము లో రైతాధీనమున నున్నట్టియు, గయ్యుగా

నున్నట్టియు శిస్తుకట్టిన మాగాణిభూములు, పోటలు మున్నగువాటివలన "జోడి"ని కలిచేడు గ్రామము లోని ఈనాము భూములపైన చెల్లించబడవలసిన యితర రుసుములను, వసూలు పటచుకొనుటకును రాష్ట్రాదు తాలూకాలోని కలిచేడు గ్రామములో అభికవుగారును జరుగుచుండునట్టి భూములలో మినహా పై చెప్పబడిన గ్రామములోని అభికవు గనులకుగాను ప్రత్యేకింపబడిన భూములు సహా అన్ని ప్రదేశములయందును పశువులను మేపు కొనుటకు గల హక్కును, 1916వ సంవత్సరము జూలై నెల 1 తేది మొదలు 1915 వ సంవత్సరము నవంబరు 2 తేది ఆఖరువరకును జరుగగల వ్యవధి యందు నాలుకు రు 3187-8-0 వంతుగను ఇంకను గవర్నమెంటువారు విధించునట్టి ఇతర పన్నులను చెల్లించునట్లును, ఇట్లమైనచో 1912 వ సంవత్సరం అక్టోబరు 29 వ తేది ఖరారునామా ప్రకారం 1915 వ సంవత్సరము 2 నవంబరు లగాయతు మరి 5 సం॥ములకు కవులు క్రొత్త చేయునట్లును, వరతులకలిగిన హక్కును, అదే దినమున అదే చోటున నీ క్రింద సంతకము చేసినవారు వెలము వేయుదురు.

పై చెప్పబడిన వరతులన్నియు నీకవులును కొనువారికి సయినము వర్తించును.

ఎఫ్. హెచ్. విల్సను,

కంట్రోలరు, హెచ్. ఏ. బ్రాంటిట్ హాస్టయలు ఫారెన్ ర్యు ప్రెసింగు ఆర్డరు.

Dr. C. S. Chalen late of Messrs P. Orr & Sons begs to announce that he has started business under the name The American Optical Agency P. O. Box 239, Madras. His constituents are requested to correspond with him at the above address.

THE [PHONE 431]
HOTEL CLARENCE.
GOLD MEDALISTS.
BAKERS, manufacturing Confectioners, and well-known Caterers.
Estimates for Dinners! Evening Parties! and Children's Treats free on application.
WEDDING CAKES and, New Year Cakes prepared.
Branches:—
COMMERCIAL HOTEL, Armenian Street.
Y. M. C. A. RESTURANT, Esplanade
BAR ASSOCIATION RESTURANT,
High Court Building.

కావలెను.
జిలాలా మున్నగు సరకులను అమ్ముటకు ఏతెంట్లను గుత్తాకాసు వర్తకులను కావలెను. తేట్లు వరక గాడుండునువివర ములను తెలియగోరువారు 0-4-0 బిల్లలనుచేర్చి సంపదలెను.
డిమ్యూచుమల్ కో ఆపరేటివ్
కె. జె. మదరాసు.

వజ్రగుల్మికలు
20 మాత్రలగుల డబ్బీ 1-8 రు. 1-0-0
భాతుపుష్టికి, బలమునకు ప్రాణమునకు రక్త పుష్టియు సరకులుత్వము కారణములు రక్త పుష్టికి ముచి ఆరోగ్యము మూలము. ఆరోగ్యము బహిరంగ శరీర వ్యాయామము వలనను, జీతేంద్రియత్వమువలన గలుగును. వ్యభిచారము, సుఖ రోగములు, దురభ్యాసములు, విశ్రాంతి లేకుండుట యు, ఆరోగ్యమునకు హానినిజేయును. అమృతాంజనాడిపో, బొంబాయి అండ్ మదరాసు.

ఉచితముగ

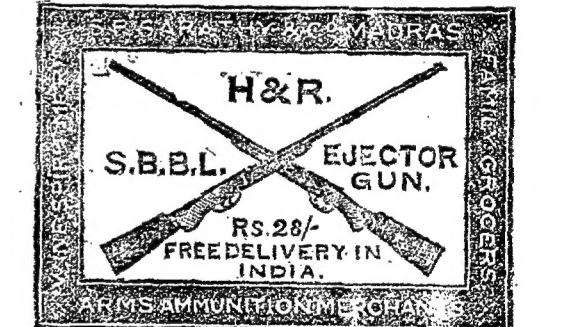
భూతభవిష్య ద్వర్తమానములను తెలిసికొనుట కుపాయము. ప్రపంచమునందుండు ప్రతిమానవుడును, తెలిసికొన దగినది మూడుమాత్రమే. అని యేవియన భూతభవిష్యద్వర్త మాకముల ఫలములే గదా: 'మియొక్క ఆయుర్దాయము, భాగ్యము, సంతానము, విద్య, కళిత్రము మొదలగు వానిని గురించి మీ కుచితముగ వ్రాసి పంపబడును. అందులకు మీరు త్వరపడి చేయవలసిన దేమిద:— మీ జన్మజాతక మున్న యెడల దానితో పుట్టిన తేదీయును, నెలయును, సంవత్సర మును, జననకాల ఘడియనును పంపును. అది లేనియెడల నెలయును, సంవత్సరమును చాలాను. అయినా లేనియెడల ఒక్కసంవత్సరమే చాలాను. అయినా లేనియెడల కొంచె మించుమించుగ తమనయిచ్చును తెలుపును తమతమ వ్యవస్థ లిభియగు గాని తేక వ్రాసితో మాత్రముగాని ఒక యెత్తరము వ్రాసి పంపవలయును. ఆపుడు నానుమును జట్టియు, వారివారి వ్రాసునబట్టియు గూడ జాతకములు తయారుచేసి ఫలములు వ్రాసి పంపుదుము.

ఇందుకు మాచే జేయబడిన ప్రశ్నోత్తరరూపముగనున్న జాతకఫల మణియంజరి యను 220 ప్రశ్నోత్తరములును, ఉదాహరణలును గల శ్లోతిక గ్రంథముయొక్క ప్రథమ నుచ్చమును, దానితో జాతకమున భృగుసంహిత మొదలగు గ్రంథములను బట్టియు, మాయనభవ జ్ఞానమునుబట్టియు, ఫలములను వ్రాసి పొందేజి నహా. 1-12-0 లకు పి. పి. గా పంపుదుము. ఈ గ్రంథమును కొనువారికి మాత్రమే ఈవిభాగము వర్తిచును. 220 ప్రశ్నోత్తరములు గల యీ గ్రంథముయొక్క విలక తాము చదివిన పిచ్చుట తమకే తెలియగలను.

మతియును తమ జాతకఫలములను తాము చూచుకొనిన పిచ్చుట విశేషపు సామ్య వ్యయమున మతియొకరి చేత వ్రాయించుకొనినను నింత ఋజువుగా నుండలేదని మీకు నమ్మి మమ్మి మృతించకమానరు. వేస జేయ మాకు యోగ్యతా పత్రికల సంపియున్నాడు.

బి. యమ్. శర్మ కండు బ్రదర్స్,
అమలాపురం, గోదావరి జిల్లా.

స్వీడన్ లో తయారుచేయబడిన యాదిగుర కనుబరిచి బడియున్న జోడుతుపాటల మార్కుగల నిప్పుపెట్టెలను తెప్పించుకొనుడు. బజారులో దొరుకగల వాటిలో మంచివి. ప్రతి పదిపెట్టెలకును రెండుపెట్టెలకును రెండు 5 రూపాయల నోటు పెట్టబడియున్నవి.

ఈపాకీ మందుగుండ్లు వగయిరా సామానుల భరలను వెలుపు పట్టి కొరకు వ్రాయుడు.
ఎన్. పి. సారథి అండు కంపెనీ,
181, వై నాబాబురోడ్డు మదరాసు.

రిజిస్టరుచేసిన బారెల్ మార్కు
నువీరియరు లీవరు గడియారము
దీనికి 7 సంవత్సరములు ఉత్తరవాది పత్రం యివ్వబడును.

ఈగడియారము చాలా కాలము నడిచేటందుకు సీమలో మాకంపె నికిగాను గెట్టితరమైన సామాను లతో చేయబడినది. దీనిలో మా కంపెనీపేరున్న పీపామూర్కు చేసియుండును. ఈ సుపీయరు లీవరు గడియారము మాకర్త తప్ప యితర కంపెనీలలో దొరకదు. యిది సరియైన కాలము చూపు నదియు నిండా నుండకముగను లోతట్టు అద్దపు మూతగలదియు. మా కంపెనీ చేత ఎచ్చటను ప్రబలును కావుట కొరకే ఈ గడియారములో మాకంపెనీ పేరులేని లెక్క పధరట అమ్ముచున్నాము. మునుపటి నెల రు. 3-8-0. ఇప్పుటి నెల గొనుకొనేది 3-0-0. విక్టోరియా హెచ్ కంపెనీ, సాకాటపేట, మదరాసు.

లోక

గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మ గణగు
ముకుళాల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెల జాన్తి
గాను, తక్కువ గానుపోవుట, తునుమరోగము, సంతాపహీనత,
రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు,
అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్క వ్యాధు
లను తుడుక్కును.
పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అమృత

రక్తశుద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ
కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమరితనము, మేహ
ప్రణములు, నుభవంకటములు, నిస్సక్తుక, కడుపులో మంట
మొదలగు వ్యాధులకు నివారించి శరీరమనలన కాంతిని
ముఖమనకు లేజున్నును యిచ్చును.
పెద్దబుడ్డి రు 3-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

అర

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద ఔషధశాల,
9, బందరుపేద, మద్రాసు.
[బాంబి: సికింద్రాబాద్ & నెల్లూరు.

నిరుద్ధ భారతము

భారతము పంచమ వేదము. నిరుద్ధ భారతమును పంచమ
వేదమే ఇందు మాలమాదిగల పుట్టుగద. వారికివాండాలాది
నీచనామములు కలుగుటకు కారణములు. ఆ భావలలో
పుట్టిన మహాపురుషులు సంఘములో వారికిగల గౌరవము
ఇప్పుడు పంచమ లనుభవించు కష్టములు, మోసములు. ఆగ
భావలకు వారు వెట్టుకొన్న మొట్టమొదట ఇంకను అనేకవిషయ
ములు గలవు. నీచజాతు లనుభవింపు కష్టములు వర్ణించిన
పుట్టుమున గాని మొట్టమొదట పట్టున గాని ఒక్కపద్యము
చాటును. గుండెలు నీచజాతులు. వెల రు. 0-5-0
పుష్పపేజీ బాంబాయి 0-10-0
నీచజాతి వాటము 0-10-0
బాలనిరంతం విలాపము 0-8-0
సరసరసాచారము 0-8-0
రాజశేఖ-చక్ర-నిరవల 0-3-0
లలిత-లలితమైనవల 0-3-0
ద్రావణిదేవి చిత్రము 0-3-0

మూగిపూడి వేంకటేశ్వర,
పిప్పర, కృష్ణాజిల్లా.

గౌరీనీ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు పడుపుటకు, వాటిని బాగుచే
కటాది తోపేయదు విద్యుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు పని
చేసే యేదోభాగములు యేదోపనుచుచేయునో అది చెబి
చేయినపుడు స్వల్పముగానేయు రిపేరులకు యీయంకముల
నెల్ల అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్
వోకవల్ల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించి
నవర్న మెంటువారివద్దకుంచి లై సెన్సు యిప్పించి పంపబడును.
యందులకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.
క్లాసు నవంబరు మొదటివారమున ప్రారంభింపబడును.
రాదలచినవిద్యార్థులు అక్టోబరు నెల 31 తేదీ లోపల 10రూపా
యలు అడ్వాన్సుగా పంపుకొని తన కొకప్లానమును నిజపుకొన
కలయును. పాఠశాలవిద్యార్థులు కోరినచో నివసించుటకు తా
వొసంగబడును. ఈ క్రింద నుదహరించువారికి ప్రావీణ్యము
గౌరీ అండ్ కో, బ్రాడ్వే, మద్రాసు
Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

మద్రాసు న స్వము.

రు. ఆ. రు. ఆ.

మీలైన మద్రాసు	మనాననశ్శ్యం పెద్దబుడ్డి 0-4
నక్కిం శేరు 1-కి 0-12	డిబ్బో డబ్బోబుడ్డు 2-0
నీశే (మలములు 120) 3-4	శాంబూలమును మనాన
వ్యాపాదలకు మాత్రం 3-0	చానాకు టీకి 1-కి 0-4
అరచి అరచికి 1-10	డిబ్బో డబ్బో టీను 2-8

వి. పి. ఖమ్మూ ప్రత్యేకము. క్యాబులగు ఉచితము.

యక. శ్రీనివాసయ్య కంపెనీ.

తరాలవెట్టె నెం 188 రు. మద్రాసు.

నర్సరంగ కుతారము.

ఈ క్రింద కనబడిన మందులు కాలదేద భేదములు
లేక ఆబాలకృద్దులకు శ్రీపురుష లిరువురు నేపించిన
ఎప్పుడును నిరోగులుగ నుండగలరు.

మననముంజరి మాత్రము.
40 గల డబ్బోక్రయము రూ 1-0-0
రాజవైద్యనారాయణజీ కేళనజీ
20 చీనాబజార్ రోడు మద్రాసు.

STEARNS' HEADACHE CURE

DIRECTIONS:—Place the water in a glass of water and mix with the powder. The powder is to be taken in the morning and evening with a glass of water. It is to be taken in the morning and evening with a glass of water. It is to be taken in the morning and evening with a glass of water.

No Matter
WHEN, WHERE, WHY,
the headache,
STEARNS' HEADACHE CURE
can be obtained
and will give
relief.

Sold for over 25 years
by Chemists in
FIFTY COUNTRIES.
12 doses for 12 annas
Be sure to get STEARNS

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మంధ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]

వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణము
లలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? ఏయేసమయ
ముల నెట్టి పరిణామములు? బొందినది? మనుజులసీతి మొదల
నెట్లుండే? కులభేదములేకకలిగి? ధర్మము లెప్పుడెట్లు మార్పు
నొందే? అచారవ్యవహారము లెట్లున్నాయో? ఈ మొదలగు
విషయము లెన్నియో యిందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి.
పరకురాచర్యము, శుగ్రచక్రవర్తి మొదలగువారి చరిత్రము
లిందు జక్కగ వర్ణితములు. ఇక్కాలపురాను బుద్ధిబలముచే
బ్రహ్మచర్యస్థితిగలుగు ముందెట్లుండెనని యూహించి సేరపఱచిన
విషయము లిందనేకములు వివరింపబడియున్నవి. గొప్పవారి
గంభీరమైన మంచిత్యుభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శ్రేణిమగుల
మలభము. మంచికాగితములపై ముద్రింపబడి సింధు క్యాలిగొ
లైండుచేయించబడియున్నది. 900 పుటలు వెల 4-0-0 అయ్య
త్రమప్రతి 5-0-0 కయ్యలు చేత. నలయువారి చిరునామాకు
ప్రాయశ్చయ్యును.
(4-12-14) జనమంచి శేషాద్రికర్మ,
తెలుగుపండితుడు, మున్సిఫిసెట్ హైస్కూలు, కడప.

రంగుల చిత్రపటము

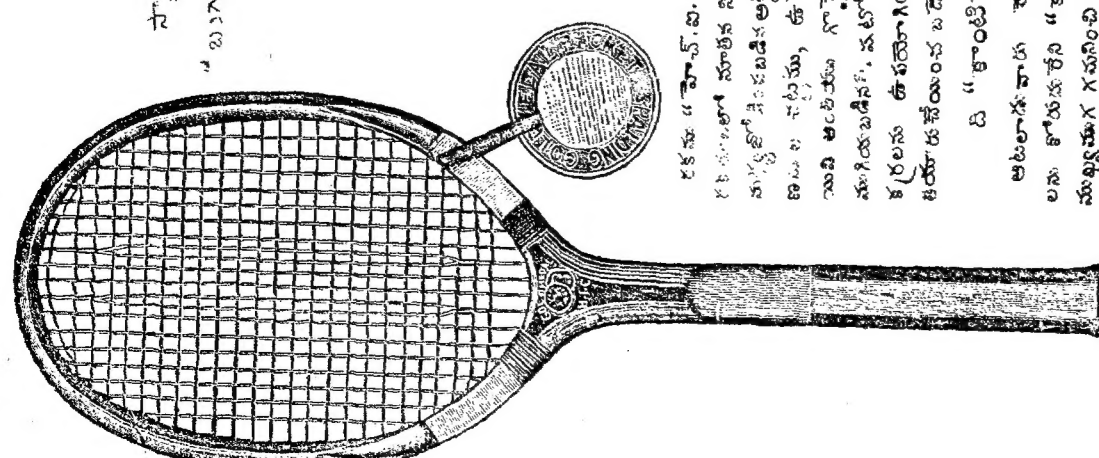
ప్రతి 1-కి వెల 0-1-0, 12 ప్రతులకు 0-9-0
వి. పి. ఖమ్మూ ప్రత్యేకము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా కార్యాలయము,
హైదరాబాద్ నెం 212, మద్రాసు.

వనోపధి సారసపరిల్లా

ఇది వేదానుగ్రంథములు నెత్తుకగడ్డలను మాయము సకల చర్యరోగములను బాగుజేయును. కీళ్లనొప్పు, పాతవాయవపుట్టు
నింసవట్టు, రక్తవికారమువలన గలిగిన అన్ని రోగములను దీనివలన నయమగును. ఇదిచర్యమునకు కాంతినికలిగించును. నాదేతుకు
పులట పుట్టించిగించును. నెత్తున వుద్ధిపఱచి వృద్ధిజేయును. దీనివలన శరీరమునకు బలము, ఆరోగ్యముకలుగును.
ఒక సీసాముంచును వాడిన తోడనే శరీరములో నొకవిభిన్నమైన మార్పు గనుపించును. రెండు
సీసాలు వాడిన తోడనే శరీరము బాగుపడును. సీసా వెల రూ 1-4-0.
కుముకుముందు:—ఇది చర్యములపూర్తిగా బాగుజేసి రోగమును తుడుక్కును. భారతమధునల్లి(త్రాగు
టకు వలెండు) నాగల్గితైలము వైపుతకు ముందు. ఈరెండుకసి నెలరోజులకు సరిపోవుమందు 5-0-0.
ప్రావైటరు:- పి. డి. సావంత్, గజక, పనసవాడి, నం. 2, బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT Fanaswadi, No. 144 No. 2, Bombay.

పెన్సిల్ గెన్రస్

శుభ్రమైన పెన్సిల్ గెన్రస్
అన్ని గాంధుజలకము.

కర్రలు.
కర్రలు "పెన్సిల్ గెన్రస్" వంటివి మొత్తం విదేశీయమైనవి. మధ్య
వర్గంలోనివి అంతగా అందముగా ఉండవు. పెన్సిల్
గెన్రస్ కర్రలు చక్కని, ఉత్కృష్టమైనవి. కర్రలు
ముది అంతయు గొప్పైన సామానులతో
మరిగించబడినవి. పెన్సిల్ గెన్రస్ కర్రలను
కర్రలను ఉపయోగించు వారలకు గాను
జయభాగ్యములను బడెను. రు. 27-8-0.

ది "కాంటిన్యెంటల్"
అటలానాకు నుండవలసిన కర్ర
లను కోరుకునేది "కాంటిన్యెంటల్" ను
ముఖ్యముగ గమనించి చూడవలెను. తెల్ల
వాళ్లతో నల్లబడినది యెక్కువగా
గున కలుగవలెను. పదార్థమిది యెక్కువగా. రు. 19-8-0.
ది "స్పెక్ట్రల్"
స్పెక్ట్రల్ నెం 1 రు. ప్రత్యేకమైన చక్కని కర్ర. మధ్య
యంగు తీగలు బొడింపబడియున్నవి. చక్కని అంగులు తెల్లని
అవయోగించబడినవి. ఎన్నికనెట్లుటకు వీలుకలదగ్గర తయారు చేయ
బడినది. సర్దుమును నుపయోగించదగినది. రు. 16-8-0.
ది "స్ట్రెయిట్"
ఇదియొక ప్రత్యేకమైనది. తెల్లని అల్లికయందలి నూనెన
విధానము. ఫిక్చర్ కల మార్పును దీని విశిష్టత
కాగలములు. రు. 15-8-0.

పెన్సిల్ గెన్రస్ అందుకందెని.

లిమిపెన్, మద్రాసు.

ఇప్పుడే తెప్పించబడింది!

క్రొత్త ఫాటో పేనా

మిగుల మేల్కది

ధనలక్ష్మి ఫాటో పేనా

ఇది మాకే యింగ్లాండు క్రొత్తగా జేయబడినది. ఈ పేనా నుంచుకొనుటకు దగిన వెట్రెమిదను పేనా మీదను మాకంపెని పేరు వుండి యుండును. దీనిని విద్యార్థులు, ఉపాధ్యాయులు, వక్తలు మొదలగు వారలకు పంపించుచున్నాము. ఈ పేనాలో నింపబడిన సిరా యేకారణమున గాని కారకచాలదినములకు వుండును. ఇది "వల్క్మన్" బ్రాండ్ జేయబడి, 14 కారట్ల బంగారపు నిల్బు గలిగియుండును. ఈ నిల్బు మొనకుండు "ఇండియన్" ఉండుటచేత నెన్నటికి జెడక వ్రాయుటకు నులభమైయుండును. ఒక తూటి యుపయోగించినవారు మజల పేనా వానిని నుపయోగింప సమ్మతించరు. పేనాలో సిరావాయునట్టి గాను నిరింజయకటి పేనాతో నియ్యబడును. నిల్బుతోడ పోస్తేజి కాక దీనివలె నున్నది. రి-0-0

ఐరోపా ఖండ యుద్ధ చరిత్రము.

మొదటి భాగము రూ. 0-8-0 రెండవ భాగము రూ. 0-10-0.

ఇది తేటతెలుగున వ్రాయబడి యున్నది. ఇప్పటి విశ్వ యుద్ధమున నిజకారణము లరయగోరవారు ఈ యుద్ధమును జదివితీరవలయును. జర్మనీ, ఫ్రాన్సు, ఆస్ట్రియా మొదలగుదేశముల అభిప్రాయము వివరణములు వారికి గల వైరములు, వైరములమున జరిగిన యొక కొన్ని యుద్ధములు వానిఫలితములు అందగుచేయుగదగిన నులభమై యున్నది. ఇప్పుడు ఈ యుద్ధమునకు తీరునైన కారణము, వాటివై వారికాటి జరిగిన ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములు, యుద్ధాంధము మొదలగు విషయములు గ. 120 పుటలతో 6 భాగాలలో 6 రూ. 0-8-0 పోస్టాల్ కాకటములతో విక్రయింపబడును. రెండవ భాగమును నిర్దేశమున్నది. దరఖాస్తుండువుడు.

చాన్సలర్ ఫాన్టన్ పేనా.

ఈ పేనాను, మాకంపెని యింగ్లాండు వెట్రెమిదను పేనామీదనుగల ఈ ఫాటో పేనా మాకాటకు ఇంగ్లాండులో నిర్దేశమునబడినది. ఈ పేనాకు సిరావాయు అద్భుత బిడికారయొకటి పేనాతో వుండును. మాటిమాటికి సిరాయెత్తుకొను శ్రమవీచేతలగును. ఉంచిన చేతివైపుక యెంతసేపయినను వ్రాయవచ్చును. ఇందలి నిల్బు రోల్లు గోల్లుచే జేయబడినది. ఇది యెన్నటికి జెడకు. ఒకటిని తెప్పించి యుపయోగించి మంచిచెడునులక గనుగొనుడు. నిల్బుతోడ కల 1-కి 1-8-0; రోల్లుగోల్లు నిల్బు 1-కి 0-4-0. పోస్తేజి కొనుపారు భరింపవలెను. వికాసాః—ధనలక్ష్మి కంపెని, 6, వెంకటేశ మేస్త్రి వీధి, సామలూరు పేట, మదరాసు.

TELEGRAPHIC ADDRESS: "Cotala" Bombay.
Messrs. E. DAFFERN & Co.,
Post Box No. 127, BOMBAY.

తెలిగ్రాఫ్ అడ్రస్:— "కోటాల" బొంబాయి.

పాత కోట్లు! మెస్సర్స్ ఇ. డాఫర్న్ & అండు కంపెని.
పోస్టుబాక్సు నెం. 127, బొంబాయి.
—* ప్రకటన పత్రిక. *

ఇందువలన సకల జనులకు తెలియజేయుడము ఏమనగా:—

నీమనస్సుంచి వచ్చు సుమారు పాత రుస్తులకు మేమొక్కరమే కంటాక్షుదాడలము. చిన్న దుఖాణదారులను ఏధిఏధి తిరిగి అమ్మువారును, తామే నీమనస్సుంచి ఈదుస్తులకు రప్పించి అమ్ముచున్నారను మాటలచే మోసపోకుడు. మాధర బట్టలు; తగ్గించి ఇచ్చుటలేదు. ఒక్కతూరి ఒక్కబేళకు తగ్గక ఎంతైనను పంపగలము. ప్రతిబేళమీదను మాపేరు గురుతు యుండును. బొంబాయి చెన్నపట్టణములయందు మావద్దకొని విక్రయించువారు చిన్న వ్యాపారులే గాక మాసరకులు నీమనస్సుంచి మాగిడ్డంగినే ప్యాకింగుచేయబడి ఇక్కడికి వచ్చిన పిమ్మట విక్రయించబడును.

—* మా ధరలు *

నెం	పాతకోటు 1-కి	ఒకరకోటు 1కి	వైస్కోటు 1-కి	నెం	పాతకోటు 1-కి	ఒకరకోటు 1కి	వైస్కోటు 1-కి
	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.		రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.	రూ. అ. పై.
1	0 31 0	1 8 0	0 1 6	1	0 10 0	0 6 0	0 10 0
2	0 15 0	1 12 0	0 3 6	2	0 12 0	0 8 0	0 12 0
3	1 4 0	2 0 0	0 5 0	3	0 14 0	0 10 0	1 0 0
4	1 8 0	2 4 0	0 7 0	4	1 0 0	0 12 0	1 2 0

బాలర, పాతకోటు 1-కి శ్రీలంకాకెట్టు 1కి శ్రీలంక ఒకర కోటు 1కి
 1 0 10 0 0 6 0 0 10 0
 2 0 12 0 0 8 0 0 12 0
 3 0 14 0 0 10 0 1 0 0
 4 1 0 0 0 12 0 1 2 0

బేలు 1-కి 100 కోటులు.

ముందుగా విలువ మొత్తముంతయు లేక మూటిలో ఒకభాగమైనను ఆర్డరుతో పంపవలయును. తతిమ్మ మొత్తమును వ్యాల్వూచేయబిల్ పోస్టుద్వారా పనుప వలసినది మొదటి, రెండు నెంబర్లసరకులు మిక్కిలి పాతవి గాన కొనువారలకు మేము వాటిని సిఫార్సు చేయుము. నూటికి రెండున్నరవంతున కమీషన్ ఇవ్వబడును. మీ ఏజంట్లు మూలకముగా మాసరకును తెప్పించక మావద్దనుంచి నేరుగా తెప్పించుకొన్న యెడల మీ ఏజంట్లు నెంబరులను మార్చి మిమ్ములకు నష్టపరచి మా కంపెనికి చెడ్డ పేరు తేడండురు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

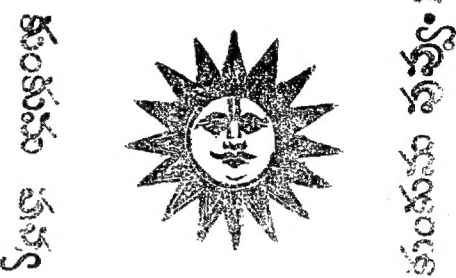
గ్రంథకర్త:— డా. హరిసర్వోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలిసులభము కథలు చదివినట్లు చదువుకొన వచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడును. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు.

నిర్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా పంపుదుము.

వలయువారు:— ప్రపంచచరిత్రకార్యాలయము,
145, కాటవీధి, మదరాసు అని వ్రాయుడు.

కుంకుమపువ్వు

పువ్వుమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మానవ్య దొరకును. కొనుపారు మాక్కుమా క్కుమ గమనింపుడు. కరస్పాండెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్ నారాయణ అండు కంపెని.
21, హమ్మంపేడి, బొంబాయి.

ఇశాం! ఇండియామహిమ ఇశాం!
ఈ పుస్తకమునందు ఇండియాదేశముయొక్క విశేష విశేషములను ఆశీశాస్త్రములలోనుండి గ్రహించి లోక దేశమును గోరి ప్రకటించి యున్నాము. ఇండియాదేశములో జన్మించిన ప్రతివదన్యుడును ఆవశ్యకముగా జనక పలయును. ఈ పుస్తకమునకు మెలేడు. తపాలాఖర్చులేదు.
వైద్యశాస్త్రి ముకేశ్చందర్ గోవింద్రి,
అతంకనిగ్రహ జ్యోతిషశాలయము, 151 బ్రాడ్వే,
96 మాంటుగోడు, మదరాసు.

ఒక తూరి ఉపయోగించుట వలన తేజామందలి యే భాగమునయందు రోమము ను చెరువులేక కుద్దముగా నుండును. చక్కము యొక్క స్వభావమైనగురుకాంతిని పొగొట్టక చేయు (సోప్) ఇది ఒకటి. కల 8 రిల్లలు కే ట్టే 18 1-0-0 వి.పి. భర్త్యులకు. ఆర్. వి. హుడిట్ అండ్ కంపెని కి, బందరుపేడి, మదరాసు.

ఉమ్మిడి రామయ్య శెట్టి,
గురుసామి శెట్టి కంపెని,
షరావు వర్తకులు, మదరాసు ఈస్టు.
తంలి విలాసము:— "ఉమ్మిడియార్"

ఇందుక్రింద కనువరచినట్టిన్ని ఇతరమైనట్టిన్ని బర్మానైజులకు తగుమైనటుల ఇమెటేవ్ కెంపులున్ను వైకాంతములు వగైరా కమలములున్ను బేడకాసులు అణకాసులున్ను బంగారపు నగలున్ను పైరాళ్లుగల నగలున్ను, పట్టు రుమాళ్లును కావలసినవారు మా కాటలాగులను తెప్పించుకొని ధరలను తెలుసుకొని మాకు ఆర్డరు పంపుదురని ప్రార్థించుచున్నాము.

